

A POST — EXTRA POST —

P 1303 / 1983/84

D 7 15.124 / 1983

NOVEMU IZVIHNU NA POT

Jesen.

Čas brzlih vetrov in bogatih misli je spet tu. Težko pozabljamo na morje, na gore, a se spet privajamo divjemu zahodu šolskih obveznosti. Vendar pa gmo bljak temu bogati. Koliko veselja ob doseženih uspehih doživi mlad človek.

Pravijo, da so to najlepša leta, najodločilnejša leta - leta, ko se odloča naša prihodnost.

Trčemo smisel, srečo, resnico!

Možemo biti vitalni, močni, zdravi, ustvarjalni in uspešni.

Le če bomo taki znali tudi biti, bomo lahko ustvarili prave medčloveške odnose in uresničili svoje cilje,

Potrebujemo nove svežine, nove vede, novih idej.

Upamo in prizadevamo si, da bo tudi I Z V I R prispeval k naši rasti, da bo vanj prišlo veliko svežih idej in novih pobud.

I Z V I R JUNA in k soustvarjanju poziva mlade ustvarjalce, predstavnike vseh razrednih skupnosti, učitelje, skratka vse, ki delate na naši šoli.

uredniški odbor

STE ŽE KDAJ?

Ste že kdaj bili sami? Ste že kdaj mislili, da za vas ni ljudi?

Ste kdaj bili sami?

Je kdaj zastalo vaše srce? Zastalo zaradi nemega pričakovanja in neznane žalosti?

Ste že kdaj objeli svojega medvedka iz otroštva in pogledali v njegove oči, ste začuli njegovo srce?

Boste spleh kdaj še mogli objeti medvedka!

Morda ste že preresni in preodrasli, da bi bili tega sposobni.

Prostanite za hip otroci!

Pomlad vam bo prepevala ob oknu, bosi boste tekli čez polje in ljubili trave.

Za hip pozabite na vašo odraslost in z otroško čistimi pogledi pogledjte v nebo!

Svet bo lepši in popolnejši!

Marija Kemškar, 4.b

DO CVETICE IN ODCEVETANJA AKACIJ

v trenutku, ko sladek vonj cvetečih akacij preplavi dolino in napolni sonce s svojimi valovi, se ona počuti tako sama, sama sredi goščave domačih obrazov, ki silijo vanjo, kot bi ji hoteli nekaj reči, nekaj popolnoma preprostega. V tistih trenutkih se sonce spoji z zemljo, vse raste, cvete in zopet odcveta. Tako je kot vsako pomlad, čas v katerem obuja otožne spominé na zimo in se zaveda, da se bo vse zopet ponovilo, jo zajelo v svoj tok in vrglo na čeri. Preprosto je sovražila svoje sanje prežete z vonjem odcvetelih akacijevih cvetov, želela je, da se čas ne bi več obračljal. Bi hotela srečati grube ljudi, ki ji je venomer pela uspavanke, da ne bi zbujena gledala na svet. hoteli so jo rešiti, nemesto, da bi ji pomagali s smrtjo. Nebo v črnih nočeh je gorelo v tisočih zvezdah, kristalih, obeh neznanca s dolgimi svilenozlatimi lasmi. verjela je v noč in moč občutka, ki ti ga daje. verjela je v mesec, ki jo s remlja s pogledom živih senc zaprla se je pred svetom, zaprla se je v laži in verjela mesecini, soncu in neznanemu junaku iz stoletja starih pravljic. njen svet je cvetel in odcvetel z akacijevim vonjem.

Ajra Roganik 2.dr.

TOVORNA, OD JAVNIH DO AVTOBUSOV

bilo je 27. avgusta. Noč se je ujkala dneva, lo smo se, takrat skoraj že četrtstoletni, usmerjali proti avtobusni postaji z razlišnih delov. Potožni smo bili modernim istrskim mladem, saj so naše mišice tvorile nahrbtnike, potovalke, speedo torbice, šotore, spalne vreče in še marsikaj. Morali so si pravkar prihajajoči delavci misliti, da bo z avtobusom Avtoprometa potovala kaka odprava. Ne, ne! To smo bili mi, zadnji ajdovski imnazijci, v prvi prihodovnjak ter v svetljim maturantskega obiska.

Na poljubčinih z mamkami smo se brez solz v očeh vkrcali v naš enajstinevni do - avtobus, ki se je kmakaril šofer Bruno. Motor je zbrnel, nasvidenje Ajdovčičina, in avtobus je začel požirati kilometre preko bele Ljubljane in Zagreba po avtocesti do Jasenovca, kjer je bila prva postaja. Tu smo se poklonili jasenovskim žrtvam ter si ogledali spomenik v obliki cveta pokropljenega s krvjo, ki se kraju srti simbolizira življenje. Pot nas je vodila naprej - na Kozaro, kraj, kjer je izgubilo življenje toliko naših ljudi. Po oledu filma na spomen področju smo se odpeljali v Banja Luka. Tu smo preživljali prvi večer s privatnimi sobnimi zabavnicami. Drugi dan je že navsez oddej grmel po vratih in slišati je bilo glas dežurnega stražarja, vstani, ja kaj pa misliš? Spati? No, prav, pa gremo dalje. Avtobus drvi po še kar široki cesti, mi po malo dremamo, sočolec ima po zvočniku referat in ti ga z zadajimi močmi (slabo spanje) poslušaj ter vrtili glavo na pozive:

"Džamija na desni, reka Vrbas, tovarna levo..." Sicer pa se je v avtobusu dogajalo še marsikaj. Zagrizeni kvartopirci so igrali tarok, drugi so igrali, tretji klepetali, ...sicer pa je bila najpomembnejša stvarjalnost spanje. Vsi pa smo poslušali Ribjo Gorbo ali pa Motore (ta kanta je najhž dotrajana zaradi prevelikega zaprežanja), včasih pa smo na željo starejših - profesorji in šofer - brez protestiranja poslušali zlate Slake.

Čas teče hitro in smo v Jajcu. Stopamo v stavbo 2. zasedanja Avnoj-a in si ogledujemo slapove Vrbasa. Časa je dovolj tudi za nakup razglednic in pa rumenih banan, ki smo jih zopet videli. Nadaljujemo do Travnik. Stop! Rojstno mesto Iva Andriča, šarena džamija... Odhod proti Ilidži, kjer smo se vozili s kočijami, kot v starih nemotoriziranih časih. Doživeli smo tudi nekaj romantike ob "Vrela Posse" in potem smo se zapeljali v Bosansko prestolnico, kjer smo ostali dva dni. Zanimivosti v Sarajevu ni zmanjkalo, pač pa časa, da bi si vse ogledali. No, poleg reklam za zimsko olimpijado, novih olimpijskih hotelov in zgradb, je bila sigurno najbolj zanimiva Pašćaršija - stari center z Gazi-Husrebegovo džamijo in najhimi lesenimi trgovinicami ter vošnjakom, kjer se lahko odžejaš po porciji čevapčičev.

Vseko dekle si tukaj skoraj obvezno kupi ovrlico ali torbico.. in joj- oblačovanja ni konec. Da se je ura bližala poldnevu nas je opozoril muslimanski hodža, ki je na minaretu klical veraike k obredu. Nam pa se je mudilo v Svrzino kučo- staro muslimansko hišo, kjer so včasih imeli harem. Vsi ponosni pa smo bili, ko smo o ogledu muzeja Blada Bosna stali na stopinjah Gavrila Principa, na starem mostu čez reko Miljacko, kjer se je odvršil povod za prvo svetovno vojno- "Kaj pa je vojne treba bilo!" smo si mislili. Zvečer pa smo čas izkoristili tako, da smo ocenjevali sarajevske disko klube- pa, saj niti niso bili tako slabi!

Sarajevo je bilo že daleč za nami, ko smo potovali proti Tjentištu, kjer smo si ogledali spomenik žrtvam sutješke ofenzive, obiskali grob Save Kovačevića in pragozd Peručica. Posebej zanimiv je bil slap in pa mi vsi- v tem pragozdu smo vsi namreč gledali, kje se bo prikazal kakšen medved. Večer na Tjentištu smo preživeli ob prepevanju slovenskih pesmi in se nato odpravili spančkat. Zjutraj je sledil ponovni hop! s postelje in vožnja preko Višegrada- mesta, ki ga Andrić omenja v svojem delu Most na Drini. Fotoaparati "škljockajo", mi poziramo, Sašo nas lovi s kamero, Martina z objektivom, avtobus pa že čaka, da preko Drine zakorečimo v Srbijo, torej, Bačak- srce Rumadije- Titovo Užice- Fraljevo, kjer nas čaka hotel. Vmes je bila še postaja v Božani, kjer je bila vsekakor najbolj zanimiva "pijača" s svojimi sočnimi lubericami in prikupno ceno (10 din - t.). Povzpeli smo se tudi na Kačinjačo, kjer stoji veličasten spomenik NOR. Ogledali smo si tudi starosrbske samostane: Žiča, Studenica, Sopočani, kjer smo se založili z medenimi svečami. Od tu nas je pot vodila prek Ivangrada v Črno goro. Zunanja podoba se spreminja, pot vodi po kanjonu reke, na levi in desni pa divja skala- v avtobusu nihče ne spi, gledamo skozi steklo in se čujemo: "Te kje gre cesta!" Ko gledaš to cesto, se ti zazdi, da ima nad tem svetom oblast le reka Morača. Tu nekje je tudi samostan z istim imenom. V nekaterih pokrajina razširili- bližamo se stari Podgorici- novemu Titogradu. Ta še to- Črnogorci so pa res čisto prijazni ljudje. Tudi v Cetinju so nas lepo sprejeli. Še posebej ponosni smo bili, ko smo se sprehajali po Lovčenu, kjer so Črnogorci zgradili Tjagošu mavzolej. Potem smo se začeli spuščati proti morju- no končno smo dočakali Boko Kotorsko. V Kotoru smo imeli le toliko časa, da smo si namakali noge, saj se nam je mudilo v Dubrovnik, mesto, ki nas je presenečalo s svojo podobo. Tu smo bili podobni nekakšnim nomadam, saj smo dve noči preživeli kar v šotorih. Dovolj časa je bilo tudi za sprehod po Dubrovniškem zidu in "šetnju" po Stradunu. Tu smo se močili v morju. Prvi dež smo doživeli na poti proti Mostarju, a se nas je le-ta najbrž ustrašil in je že

v očitelju sijalo hercegovsko sonce. Mostar nas je dočakal s svojim starim mostom, ki je mestu dal tudi ime. Torej, nedeljo smo preživali v Mostarju. Drugi dan pa smo odpotovali v Split, kjer smo videli Dioklecijanovo palačo, in potem hiteli do Šibenika, kjer se je že večerilo. Tu smo prespali zadnjo noč. In kaj nam je še ostalo? Zadnji dan in lep čas poti ob naši obali do preljube Slovenije.

Tako. Naše potovanje se je končalo s prihodom na startno točko, le da je bil - škoda - nekaj še cilj.

Po tej premissi hišici in življenju popotnikov je domača večerja prav lepo zadišala.

In kako z občutki? Morda mislite, da nam je bilo dolgčas! Motite se! Naš maturantski izlet je bil le enkrat naš in lepo smo se imeli.

Pa še nekaj! Čudovita je Jugoslavija.

Janja Milič 4. b

SRKA:

to je misel,
je želja,
je oporoka človeka,
ki se ni nikoli rodil,
je modrijanova pravljica,
je živa riba v travi,
je bogastvo berada,
je človek z dvojnim srcem
je večno iskanje človeka.

SRKIVERT

Prazna soba.
Zastrta zavesa, rajc 2. dr
Zunaj sije sonce.
Zaklenjena vrata mojega
stanovanja.
Tovsod tišina, mir.
Ozračje samote.
Tisoče vprašanj
in žalost srca.

Vida Rajc 2. dr

Franka Pižent 1. b

Z.+V.

Beograd :

Beograd poznate.

A jaz pa poznam drugace. Beograd moj sen, moja ljubzen
reka megla nad njim, Sava in Donava, megla, dolgi drevoredi
in veliko hiš. v sredi nake pa, " knez Mihajlova osemnajst
knez Mihajlova 18 " . v cirilici in v rde em.

Tvoja soba in vse tvoje sanje v njej.

Ciganski napevi in kavarna.

Del tebe in tvoje zivljenja.

Godi, jaz sem od tu. Tu so moja polja, moje reke in nebo.
vse drobne stvari, ki jih objemam in ljubim. Poletja in
pomladi, delevja, ki žive tu v meni in so popolnoma moja.
Kako naj jih zapustim in zavrlem

in tudi ti si tu. Ti, ki si del Beograda, del knez Mihajlove
ti, ki so tvoja beograjska poletja in zime.

Godi nehote si postal del mene in ljubim vaj Beograd.

in jaz sem v tebi. zato so tvoje moje trave in reke.

Naj menava

ti mogoče ! - bodo zmagala moja poletja ali tvoje zime,
moja vas ali tvoje mesto ?

Godi pa bova kar odšla vsak v svoj svet. ti v svojo mladost
v mladost Beograda, jaz pa v svoj svet pomladnega sonca in
vetrovnih jeseni.

pomini pa ostanejo in pisma in tisti najini rde e-zeleni
nedeljaki popoldnevi.

Tvoja vojaška obleka v zelenem in moje obleke vse rdece,
od sonca tiste pomladi. tvoja fotografija in ceganska glasba.
Samo nastevanja in iskanja

Sediva ob moji reki in premišljava nede trihodnje nedelje
in neznane obraze. tako megleno je vse in čeprav nočem, mislim
o tem, da vse odhaja. Odšla je zima, odšla bo pomlad in poletje
s poletjem pa tudi ti. Drevje bo spet tako, kot je bilo tisteg
nesrečnega dne, ko sem ti pokazala pot do moje reke.

Bedim na vlaku, za okni de in sončnice. Poslušam
cigansko glasbo in pričakujem..... Lotem Beograd in
" knez Mihajlova 18 ", tvoja soba v rdečem. ti, tako
zelo moj. v Beogradu sem. Molče gledam na stehe in dež
tvojega mesta. voziva se po belih ulicah, ob modri reki, ki
je tako zelo tvoja. in veter z vzhoča, kot da pihlja le
zate in zame. večer - v tvojem objemu, jutro - v tvojem
nasmehu, dan - v mojem smehu.

Najino poletje in Beograd.

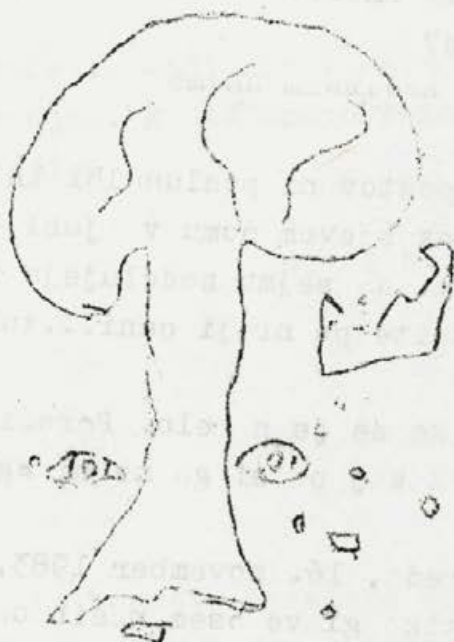
Šest dni Beograda. Še jih šest dni !

Peroni in vlaki. Vlak, ki me pelje nazaj v objem mojih
dreves in vetrov. Solze in poljubi, srce, ki ji še včeraj
bilo tako sre no! Vozim se z vlakom, za okni sonce, a žal
so sončnice že poskali.

Salujem - za teboj ali za sončnicami !

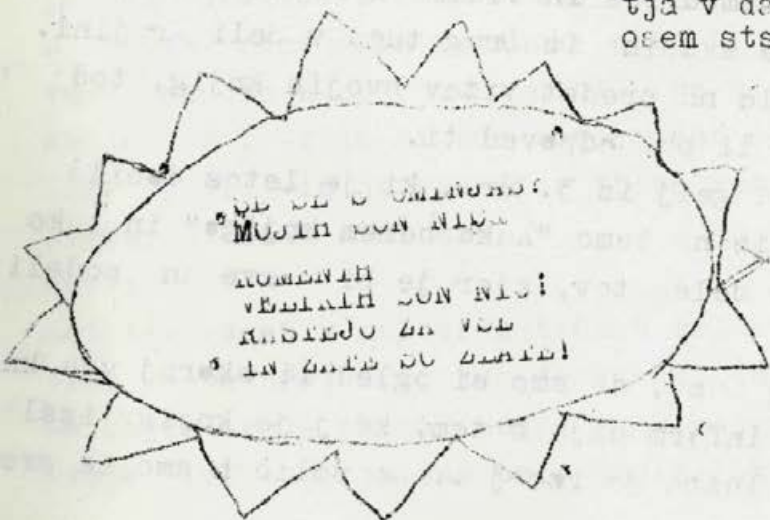
Vlak ! Vlak, ki te pelje v mojo jesen !

Za !
 Korint
 Deklica lize sladoled
 Valovi obalo
 naveličano neumnosti
 sonce
 si obeša kamen za vrat
 se utaplja v morje
 kicaste razglednice,
 marke za drahme,
 drahme za markice,
 ha
 filatelisti!
 brbljajo Nemci,
 se mamejo
 z Bergosolom,
 Korint
 Težak nahrbtnik,
 Sokrat,
 stokrat
 teški koraki,
 antika
 in umetni satelit,
 Korint
 vlek
 Ajdovščina
 Depozit

DREVO

Drevo
 vertikalno
 n horizontalno zemlje
 Vertikalno jaz
 asociacija ob
 drevesu
 opica igra tarok
 razbito steklo,
 vroč asfalt izpuheva
 sanje
 • Florida beach,
 zazgana trupla
 ledena limonada,
 deskom
 na valovih ultravijoličnesvetlobe
 tja v daljavo
 osem starih nanometov

Bili smo...

Aje?

NA KNJIŽNEM SEJMU

"Spoštovani poslušalci in poslušalke! Danes 15. novembra so v Cankarjevem domu v Ljubljani odprli že 6. slovenski knjižni sejem. Na sejmu sodelujejo vsi slovenski založniki...knjige lahko kupite po nižji ceni...torej, še enkrat obiščite knjižni sejem!"

Tako se je začelo. Poročila na televiziji, članki v časopisih...
"Zakaj pa si ga ne bi ogledali!" smo rekli na naši šoli.

Sreda, 16. november 1983, 7.20 zjutraj. V nabito polnem avtobusu stika glave ssem naših učencev, knjižničarka in profesorica slovensščine. Smer-Ljubljana, Cankarjev dom. Po dveh urah "stoječe vožnje" smo vsotopili v ljubljansko meglo, hladno, sivo...
Končno smo se znašli pred slovensko kulturno hišo, veliko belo stavbo v centru Ljubljane.

"Veliki beli hodniki, ogledala, tapiserije, lučke, informacije, splošni živžav, šolske ekskurzije, kulturniki, novinarji, dolge police polne knjig..."-To so naši prvi vtisi.

"Obiskovalci knjižnega sejma! Vabimo vas, da se udeležite srečanja s slovenskimi mladinskimi avtorji v srednji dvorani!"
Srečanje je bilo zanimivo, in če verjamete ali ne, zabavali smo se ob delih Ele Perocijeve, Branke Jurca, Nika Grafenauerja, Milva Zormanca...imeli smo tudi priložnost, da slišimo belokranjsko besedo, slišimo njihove tamburice in vidimo narodne plesе, ki jih je med srečanjem izvajala skupina iz Dragotusa v Beli krajini. Različne založbe so vabile na predstavitve svojih knjig, toda besa ni bilo in smo se morali pač odpovedati.

Z nami je bila Nataša Batagelj iz 3. dr., ki je letos dobila Trubarjevo nagrado za spis na temo "Kako berem knjigo" in tako smo jo spremljali v klub delegatov, kjer je bila svečeno podelite nagrad. Estitamoi

Kasneje smo imeli dovolj časa, da smo si ogledali skoraj vse knjige. Ob vsaki je bila podana informacija o tem, kdaj je knjiga izšla, da je v tisku, katera založba jo izdaja...Na policah smo se sreč

li celo z učbeniki usmerjene na izobraževanje, ki jih najbolj do-
volj poznamo dr. romanov na policah ni bilo. Vzglede, da sejem
sprejme samo "knjige boljše sorte"

Knjige. Teden knjige. Knjižni sejem! Avtorji. Knjižnica! Vela je
dovolj, če še nismo začeli začnimo z branjem, ker ti drugo leto
nas bodo na sejmu sigurno čakale nove knjige.

Knjige 4.b

za začetek pa vatašino branje knjige

Knjige in branje

"Dobro dan, vidim, kupujete dr. roman. Ali pogosto posežete po
tovrstni literaturi? Gospodarska kriza, kriza kapne moči delov-
nih ljudi in občanov, naše etike in morale: kaj? ne vem, dajte
mar, se mi muditi." Ne bi u ostajajo koski mesa, zgubljena duša,
ne veš, da zavajaš sebe-civiliziranega loveka.

Kaj?

v teh hitri človeški dirki, imenovani življenje- reklam- idol-
denar-išče dobro se peneče zopno pastu in v njenih penah pomen
spoznavnosti sveta. Obremenjen si, s som in trenutkom obstoja,
s samim seboj in s svojo podzavestjo, z družbenimi normami in
predpisi. tvoje življenje je nekaj posebnega, niče pred teboj
ni živel, tako sam si v tem človeškem kosu, da ne poznáš se.
si neolitski lovec, ki išče hrano in jealje ljubezen, toda vse
je tako drugače- kje so tiste stezice, ki so včasih bile, zdaj
preraste ravnice in betonske steze...

vea, žena te zapušča, nisihtu gre narobe, plača pada, dvomiš v
svoje ideje- le-pola si porazov, utruha poiščeš v pravljicah za ve-
like ljudi. Sin je vse, kar ti je ostalo. Pomov grede mi kupiš
strip, da bo v hiši mir.

Kaj?

Resitev iščeš v melodramatičnih solzivkah, v reklamnih pamfle-
tin. Ne vnaprej veš, kdo je zvezda in da bo konec srečen.

Se bojiš svoje smrti, bojiš se življenja?

tvoje življenje je vse bolj boj za obstanek, drugi so srečni,

če se poneumljaš si hlapec več v zbirki civilizacije.

Sedaj ne boš več razmišljaj, boš dober prijatelj z reklamnim agentom, dobil boš red zaslug, leverjev venec.

Zakaj?

Pomisli, kruh je letos drag,
besede sladke so zastoj - mecenov
pes je lep in blag, to poj, in se nažri,
kujon. (Heine)

Zakaj?

Berem o življenju, berem zato, da ga spoznam, berem, ker mi je všeč, berem...

Srečna sem. Življenje je kot tek večnih vod, vseh rek in vseh vrelcev, tistih tihih in počasnih, zelenih in kalnih, umazanih, tihih, melieriranih, zelenih in kalnih, njih, ki so svobodne. Berem o mali deklici, ki so ji vode odnesle s seboj rožni grm. Berem o šepetanju, pridi prijatelj, zašepetam ti, da te imam rada.

Že doslej ste ga imeli radi, odslej vam bo še bolj pri srcu!
Ker bo prikupnejše oblike in zato kljub višji ceni za vsak žep!
Kupite dr. roman!

Potem, ko ga boš prebral, si boš lahko izboljšal svoj finančni položaj, zažgi ga, lahko ga prodaš kot star papir. Doktor roman!
Govoriš, da so knjige drage, da so le enkrat zanimive, da so...
Si srečen, če imaš masko čez obraz!

V ponos si vsem šentflorjancem. Še vedno smo pohujšljivi in vsi nas ločejo pohujšati. Pa ne veš, da svojemu otroku daješ strip zato, ker nimaš časa, moraš na sestanek KS delavskega sveta, imaš nadurno delo. Naj bo srečen. Kaj vse ima! Lačen je, lačen ljubezni. Ti mladi so pijanci in prevaranti, banda boemov, namesto, da delajo, pišejo. Postajamo bebi in bedaki, vsi enaki James Bondi in bogati zapeljivci. Sartre je že po sedmih letih prebral roman Gospa Bovar

Ča bi potem z desetimi začel brati stripe in z čvvajsetimi pisal prvo knjigo. Danes je genij 20. stoletja!

Beremo in se pomelkužujemo in razmnožujemo ob plastičnih pištolah in zmoremo še takšen kup idej, da naredimo vesoljske bojne rakete. Borimo se za lep slovenski jezik!

Knjige so zgodovinski produkt, najvišji cilj v najvišji civilizaciji človeštva korakajo v pozabo in prepuščajo prostor videotehnikam z lepimi ljudmi in oblekami. Jemljemo si neobvezujoči smeh in jok.

"Oprostite, zakaj ne berete knjig? Čujte, jaz imam 1.800,00 tisoč na mesec."

Umrl bi če ne bi imel besed, ki ohranja bedne misli za ta in oni svet. (Hafis)

Nataša Batagelj, 3.družb.

ČE SE OZREŠ, BOŠ PADEL

"Če se ozreš, boš padel!"

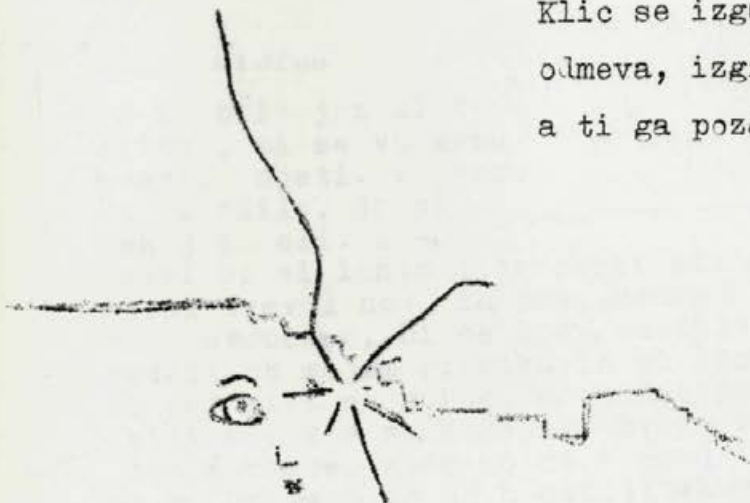
kričijo gozdovi

in luže na cestah

Klic se izgublja,
odmeva, izgine,
a ti ga pozabljaš.

Ozreš se, zagledaš gozd,
zagledaš sonce
in potem padeš.

Ajra P:gačnik, 2.dr.

Šodim po naših travnikih
in vonjam neštete
vonjave in vse me opaj-
va polju cveto zlatice
Zlatice - nekoč jih nisem nabirala,
ker ste govorili, da so strupene
Zlatice - danes mi jih prepovedujete ljubiti,
ker menite da so hinavke

ZLATICE, ZLATICE !

Šodim po travnikih in vonjam neštete vonjave
in vse me opaja
na polju cveto zlatice
in jaz jih ljubim,
ker jih hočem ljubiti !

Marija Kemškar 4.b

ZLATA RIBICA

Če bi bila jaz zlata
ribica, bi se vsakemu
pustila ujeti. vsakemu
bi dovolila, da si
nekaj zavzeli. Za-

zelel bi si lahko katerokoli stvar, nenehno bi si lahko
izmišljeval nova in nova, nenogovna čudesna in po bi bila
spet svobodna, bi se spet pustila ujeti, dekler ne bi vsi
sedeli ob mojem ribniku in si izmišljevali nove želje. In ko
bi pozabili na gorje, na hudobijo, na laž, sebi nost. Ko za-
bili bi, kam so zakopali svoje bojne sekire, kam so skrili
svoje bombe, kjer so se v eraj imeli namen nekaj prizadejati,
na račun tega so se namenili koristiti... vsi bi vedeli le to,
kje je moj ribnik, koliko miroljubnih labodov plava po njem,
koliko belih lokvanjev se bo jutri razprlo

Marija Kemškar 3.dr

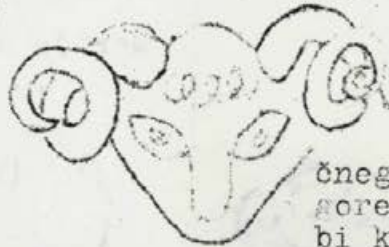
PLES v maskah.
Ples v maskah.

...ie drugega kot vedno in samo to. Ne morem
drugače. vlede me na dno in tonem v vrtincu
misli. moram gledati te zlate robote z gnili
jedrom. vrtil se mi, slabo mi postaja.
...e, ni me uni ilo. ...adi tova me ni pobilo,
ni so me z deli matroljezi robotov, niso me
zasmrudila gnila je ra. kak j ne? Luko
res nih e nima tesa zame. ...e solosa ena

...krobla me sploh ne
mora unificiti. ni it
me! Ne bom več gle-
...dala teh izdaj
...lskih obr
...zov, ne
...hom ve
...po-
...slu

...šala tega ...erjenih egoistov,
nocem živeti v tej švinjariji.
Čemu živim? Ah, bedaste vpra-
...šanje. Saj nikogar
ne briga, čemu
živim. Nih e no
več razmišljati.
nose se ut pljati.

Nocem sprežati nesko
čnega plaza, ki bi porušil
...ore. in pod temi ruševinam
bi končala telesa tistih,

so povzročili plaz. Toda samo telesa, duša bi odšla v zrak
naprej razmišljala. Aje so mojibratje? Kdo so? Ne jaz ni
gnilega jedra s pozlačeno zunanostjo. Aje si, človek?
Aje te lahko najdem? Naj ti razkrijem svojo skrivnost? Ne,
vem kaj bi potem naredil, odprl bi radijsko odajo. Naj ti
povem svoje težave? Ne ker boš že naslednji dan razbesil
plakat. Naj ti odprem svoje misli? Nikoli! Saj imamo že
dovoj humanistov. Komedijske niso več popularne. Tam je Dre-
vo. Drevo ni človek. Tudi ni robot. Sicer pa je drevo polno
mravej in gosenic. Morda imajo tudi te človeške lastnosti.
Da, seveda imajo. Prav gotovo. Zakričala bi, pa sem kot
petelin, ki ne bo nikoli več naznanjal jutra. Udarila bi,
pa sem padabna ranjenemu vojsku, ki je v vojni izgubil
obe roki. Pljunila bi, pa sem brez sline - že dolgo nisem
pila prave, čiste, zdrave vode. molčala bi, ampak molčati
ne znam. Mati me ni rodila gluho-nemo. Saj res! Mati!
Ah, ta živi na drugem svetu. Moj svet nima t. ke dolgih le-
stev, da bi prišla do njih. Leteti pač ne znam. Prast
kljubuje vetra, brgovi zadržujejo reko, tudi gora stoji-
ni je zrušil potres. Jaz pa sem zgubljena v vrtincu misli

Bajc Vida 2.dr.

NEKJE MORJA BITI SONCE!

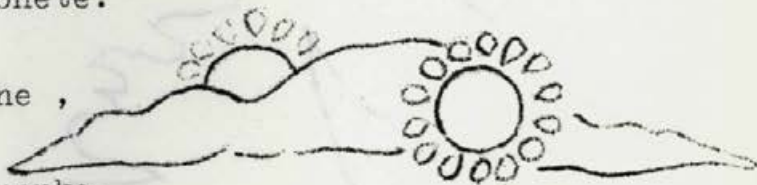
Pa m se otroci škropijo z vodo iz potečka
deklete se srehajajo po diševih vrtovih
polnih roz in cvetevih vej,
o kajo noci, ko bodo padle v objem
in bo ljubezen kristalno čisto pesem,
doneča v noc.

• nebu pa plava črn oblak,
• raj črn kot noc,
pod nogami puščava,
brez kisika je zrak.

• rdranje brzostrelke, rafali, rafali,
kriki posiljenih čensk -
kako si dke so te besede
ni čudno, da vsak hode biti vojak,
da se še otroci hodejo igrati s puško
in strljati, streljari, pobijati
Agonija majhnih otročičkov

ki so jih odtrgali od mamine dojke,
ter jim v usta zarili bajonete.
in •blak, črn oblak.

Nekje mora biti nil in zelene,
cvetove, diševče rastline
in lepe, žilhtne mlade faraonke,
nekje morajo biti piramide,
k soncu kipeče!

"Suženj! Suženj! Suženj!

Ha, ha. kajim si gradil piramide,

a sedaj so faraonove žene daleč in so objestne."

Ljubezen je laž. ono e

Svoboda, mir, vse je laž, privid v puščavi.

Prisel bo črn oblak noseč ti smrt,

Padel boš v suh pesek in izdihnil.

NEKJE MORJA BITI SONCE!

OP. UTKI

Gledam sonce,
tesnoba na nebu lebdi.
Gledam travo,
včasih trava je bila visoka,
da človek v njej se je lahko utopil,
sedaj, kot da ji ne puste več rasti.

Opazuje ptico,
ki idol svobode vse
se zdaj,
a še ona miruje,
kot da bi bila na nebu
pripeta.
Plavam na oblaku,
pred menoj stoji svet,
tako čuden,
sam,
ujet.

Portolotti Cino

TUPREKULOC IMČ!

Kapček kajig, peresica črna,
čakamo, da bomo morali biti pri miru,
v trebuhu nas črviči,
morda imamo parirnate trakulje.

Nekdo bi namesto tega
zidal škarpe
in šel s kolesom na Triglav.
Tako pa,
nič.

Jutri grem na Jupiter -
osebno jaz!

Kuri mi skodelico traja!
Mi slabo, srečen si,
fantazijo imaš.
Kje je odgovornost?

Na J U P I T E R U .

Pogon in Pranko 4.a

I Z V I R

Glasilo Srednje gradbene šole Venc Pilon Ajdovščina

Šolsko leto 1983/84

Številka: 1

GLAVNI UREDNIK:

Remškar Marija

UREDNIŠKI ODBOR:

Bajc Vida

Korošec Valentina

Pogačnik Ajra

Premrl Tjaša

Vidmar Bogdan

Žgavec Vojka

LILOVNA UPREMA:

Pogačnik Ajra

MENTOR:

prof. Zdenka Blažk.

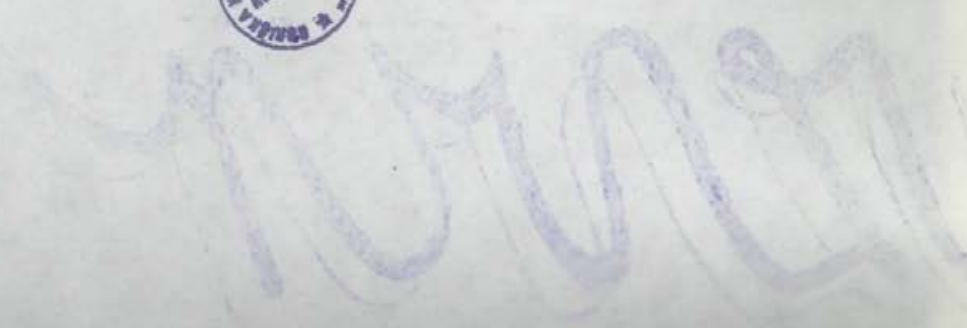

Faint, illegible text from a document or book, appearing as bleed-through or ghosting. The text is arranged in several paragraphs and is mostly obscured by the drawing and the wavy lines below.

A large, stylized signature or calligraphic mark in blue ink, consisting of several thick, sweeping, interconnected strokes. It is positioned at the bottom of the page, partially overlapping the wavy lines above it.

Pred vami je druga številka našega šolskega časopisa. Upamo, da boste v njej našli dovolj lepega in zanimivega branja in da vas bo današnji IZVIR seznanil z najpomembnejšimi dogodki, ki so povezani z življenjem in delom učencev naše šole.

Vsi oblikevalci in sodelavci IZVIRA se trudimo, da bi Izviru dali novo podobo, želimo vliti vanj naše mladost, ideje vseh učencev naše šole; zato ponovno vabimo vse, ki jih delo na tem področju veseli, vse, ki bi svoje pesmi, članke in tudi ilustracije radi pokazali svojim sošolcem in učiteljem, naj se nam pridružijo in s svojimi prispevki popestrijo naš časopis.

Naj povemo še to, da je na natečaju, ki so ga pripravili v Novi Gorici ob obletnici četvetega korpusa, naš IZVIR dobil priznanje, ^{ki} naj nam bo še ena vzpodbuda za aktivnejše sodelovanje.

Ob koncu pa vam uredniški odbor IZVIRA želi
SR.ČNO
ZDRAVO
ter USPEHOV
in ZARAVE
polno novo leto

aktualno

OGLAS: IŠČENO NAŠE UČITELJE...

V četrtek, 24. novembra me je pritegnil plakat, ki je visel na vhodnih šolskih vratih: tekma učitelji : učenci ob 13³⁰. Po pouku sva skupaj s prijateljico-zdrveli v telovadnico. Tribuna ni bila povsem polna. Kljub temu nas je nas, ki smo bili najbolj zavzeti, objemal val pričakovanja. Na igrišču so se že ogrevali naši učenci in štirje učitelji. Prav presenetilo me je, ko sem med njimi zagledala tri učitelje iz osnovne šole. "Vse pride s časom", sem si mislila, ker si tega nisem znala logično razložiti. Bil je že čas, da bi začeli s tekmo, vendar sem med igralci opazila začrego. Očitno so še nekatere čakali. Ogledala sem si ekipo, učenci kompletni, torej je nastal problem pri učiteljih. Nič nenavadnega! Skušala sem se spomniti kdo je bil napisan na plakatu za ekipo učiteljev: tov. Bolko, tov. Kotnik, tov. Jerončič ... teh ni bilo ne duha ne sluha. Nenačoma so postali zelo pomembni. Vsi smo čakali nanje. Toda, saj so bili danes v šoli! Za ženske bi razumela, ker se navadno opravičijo enkrat na mesec, - toda zanje nisem dobila opravičila.. Na tribuni je bilo približno tako vzdušje kot okrog 25. maja, ko množice ljudi na ulicah nestrpno pričakuje štafeto mladosti. Vsi smo začeli gledati na uro. S tribune so pričele prihajati opazke in pripombe. Igralci so se še vedno ogrevali in se ozirali proti vratom, od koder naj bi prišli zamudniki. Ko bi vsaj prišli, pa čeprav z zadnjim vlakom! Toda vse je tako kazalo, da je naše upanje zaman. Na tribuni je nastala nejevolja. Odhajali so prvi razočaranci, med njimi tudi tri tovarišiče, ki so verjetno prišle z navdušenjem, da bodo navijale za "svoje", pa niso predvidevale, da bo nastala taka zmešnjava. Tekmo je bilo treba vsekakor začeti, zato so na hitro dobili še dva igralca, enega s tribune, ker je imel slučajno oblečeno trenerko, enega pa ne vem od kod. Morali smo pač biti solidarni in učiteljem, pravzaprav v bistvu samo enemu (vsaka mu čast!), posoditi dva "naša". Enega so dali v gol, enega pa v ohrambo. Kljub vsem oviram so pomašili vse luknje, kot pač znajo odrasli, in končno začeli s tekmo.

Učitelji so se nam zasmilili in smo tako navijali kar za oboje. Ploskali smo vsakemu голу in spodbujali na obeh straneh. Mali iz ekipe učiteljev je bil nekako polovico manjši od ostalih. Na igrišču-ga skoraj ni bilo opaziti. Videti je bilo, kot da se ga vsi bojijo, ker so zelo pazili, da ga ne bi poškodovali. Pa je le nekaj moralo biti, ker so ga kmalu zamenjali z golmanom. Za sodnika so izbirali spet enega nalega iz naših vrst, toda, kot sem spoznala, pravičnega za obe strani. Rezultat se je revesil v prid ekipi učiteljev. Očitno so bili tisti, ki smo jih čakali, nosilci ekipe. Pohvaliti pa je treba ene in druge, -ki so igrali, ker so dali vse moči od sebe. Tekma je bila kljub vsemu zanimiva. Vseeno se mi zdi, da take tekme-veliko pripomorejo k zbližanju učencev z učitelji. Vsem je bilo jasno: na eni strani pripravljenost, na drugi strani nohenega odziva. Čas po pouku je bil prav tako za učence, kot za učitelje dragocon, zato tu ne vidim nohenega zadržka.

A so učitelji res samo zato, da nam kažejo svoje resne obraze, da stojijo 45 minut pred tablo? Ali jih homo morali res take "odnesti iz šole"?

Bajc Vida, 2.družb.

KVIZ: MLADOST V PESMI, BESEDI IN SPRETNOSTI

Kviz z naslovom "MARKSIZEM IN RAZOROŽITEV - brošura Antona PUBLERJA, ki je v celoti posvečena analizi razorožitvenih predavanj od srednjega veka dalje.

Na kvizu so sodelovali učenci naše šole z vojaki štirih kasarn naše občine: kasarna Srečka Kosovela, kasarna Pale ter JUŽNA in SEVERNA kasarna iz Vipave.

Skupina vsake kasarne je imela šest članov - trije vojaki in trije mladinci. Vsak dan smo tekmovalci v domu JLA ponavljali teoretično snov, ki vključuje poznavanje prej omenjene brošure in se urili v spretnostih - razstavljanju in sestavljanju polavtomatske puške, nameščanju zaščitne maske v zaščitni položaj in izdelavi ogrinjala iz šotorskega krila.

Tekmovanje je pripravila OK ZSMS Ajdovščina v sodelovanju z vojaki.

Kviz je bil izveden drugega decembra v DOMU KULTURE v Ajdovščini. Tekmovalci smo zasedli svoja mesta na odru, gledalci v dvorani, žirija je pripravila vprašanja in stoparice, napovedovalka je napovedala pričetek in že je šlo zares.

Tekmovanje je potekalo v štirih krogih, ki so bila razdeljena po težavnostnih stopnjah. Kroge vprašanj je povezoval kulturni program.

Po prvem krogu vprašanj so nastopili učenci glasbene šole iz Ajdovščine, drugemu krogu je slečila igrice v dveh dejanjih, ki so jo pripravili učenci OŠ Ajdovščina. Med tretjim in četrtem krogom so nastopili učenci SGŠ Venč Pilon, točneje oktet, ki je pred kratkim začel delovati na naši šoli.

Za glasbeno kuliso je poskrbel vojaški SM3 ansambel. Kljub nekaterim zapletom in nesporazumom pa je kviz uspešno končal in razglašeni so bili rezultati.

PRVA je bila skupina, ki je predstavljala kasarno PALE - v njej so bili trije vojaki in učenke četrtega B razreda (gimnazijke)

DRUGA je bila skupina kasarne Srečko Kosovel - v kateri so prav tako sodelovali vojaki in učenke četrtega A razreda.

TRETJA je bila skupina Južne kasarne in četrta skupina Severne kasarne iz Vipave.

Ekipe, ki je na občinskem tekmovanju bila prva, to je ekipa kasarne Pale se je 23.12. udeležila regijskega tekmovanja, ki so ga pripravili mladinci v Tolminu.

Tudi tu je ekipa naših učenek in vojakov dosegla prvo mesto in s tem postala regijski zmagovalec.

Tekmovanje je bilo zanimivo in poučno, saj smo se tekmovalci podrobneje seznanili s problemi meddržavnih dogovorov o razoroževanju v zgodovini in jih primerjali z današnjimi.

Remškar Marija, 4. r gimn

DRAMSKI KROŽEK NA OBISKU

Četrtek. Ne vem, morda je bila sreda ali petek. Sicer pa ni važno, en dan v tednu, eden izmed mnogih. Burja je strašno pihala. Bližali smo se bili moderni stavbi. Dom starejših občanov. Zakaj pa tja? Saj smo vendar mladi. Mrk strah... Ali nas bodo sprejeli? Bodo razumeli našo uprizoritev Župančičeve Dume? Nas bodo veseli?

Odpremo vrata in tu smo. Poleg toplote radiatorjev, človeka ob vstopu ogreje še nekaj. Skriva se nekje blizu srca. Koliko zgaranih dlani, koliko sključenih postav in koliko iskrivih, še vedno mladih oči.

Ne vem, morda je bila sreda ali petek, en dan v tednu, vendar drugačen, bolj človeški. Videli so nas mlade, smehljajoče, v nas so videli sebe, bilo jim je kot nekoč...

Spomini: "Nekoč, veš, takrat, imela sem rdečo pentljo in... kako smo mi igrali..." je pripovedovala. Opazovala sem jo, kako nas gleda, kako nas požira z očmi. Videla sem kako je opazovala mehko rumeno sonce na steni. Oči so se plazile po vseh glavah, po lučeh, harmoniki. Iskala je, če je morda še kaj, kar ni

videla. Glas harmonike in domovina jo je popeljala daleč, daleč nazaj. Takšna je bila, videla sem jo prvič! Postala mi je neznana-znanka.

Predstave je bilo konec. Kot je navada, so nas nagradili s ploskanjem. Toda to ni bila gola formalnost. Imela sem občutek, da jim ploskajo srca.

Počutila sem se, kot bi bila sonce. Čutila sem, da smo sončni žarki, ki so vstopili v enega izmed navadnih dni.

Rado je povedal zadnje verze, tudi sliko smo jim že izročili v spomin, oni pa sploh niso odšli. Vlasta je igrala na harmoniko, mi pa smo peli naše slovenske narodne pesmi. Peli so oni in peli smo mi. Takrat sem videla, da ji po licu polzi solza, ena sama. Potem je začela peti.

Potem so nas postregli s čajem in keksi. Vse se je nekam hitro končalo. Fantje so pospraviili oder in odhajali smo. Nasvidenje! Nasvidenje! Le še pridite! Nasvidenje! Še pridite! Kako je bilo lepo! Hvala! Na svidenje!

Ali res? Kako je to mogoče, da smo jih razveseli! Saj nismo delali nič posebnega! Ne, ni res! Obiskali smo jih in jim pokazali, da jih imamo radi, da so še vedno naši.

Imate kaj časa?

Pojdite jih obiskat! Ne bo vam žal!

Milič Janja, 4.r gimn.

ŠOLSKE PLESNE

Na naši šoli smo včasih določni tudi šolskih plesov, ki pa so zadnje čase vse redkejši. Torej vsi sprašujemo, zakaj ni plesov, kje je krivda za to... Potem končno dočakamo ples, po katerem sledijo vprašanja v obratni smeri. Zakaj na plesu ni naših učencev, zakaj še tisti, ki pridejo, ne plešejo, zakaj učenci ne morejo razumeti, da je v dvorani prepovedano kajenje, zakaj dekleta vztrajno odklanjajo vojake, ki jih prosijo za ples, zakaj... Potem Komisija za družabno dejavnost sklene, da takih plesov ni ma smisla organizirati.

Nato pa spet sledi začarani krog, iz katerega ni izhoda.

Vredno bi bilo razmisliti, kdo ima prav in kdo greši.

Premrl Tjaša, 4.r.gimn.

KLUB OZN

Na naši šoli deluje že 11. leto klub OZN. Zadnji dve leti je dejavnost kluba še posebej zaživela, saj naš klub šteje čez 20 aktivnih članov. Naš mentor je prof. Drago Bratina, ki pa nas ne ovira pri našem delu; podpira nas k samostojnemu delu, kar je izredno pozitivno. Tako smo člani kluba napisali svoj program dela, izvolili vodstvo. Naš krog dejavnosti je izredno pester, zanimiv, pa tudi koristen. Člani kluba se udeležujemo

raznih akcij; zbiramo prispevke za mladinska osvobodilna gibanja in za žrtve imperialistične agresije, prodajamo Unicef voščilnice. Člani kluba sodelujemo tudi z OC klubov OZN Ajdovščina ter tudi z RC KOZN Slovenije. Sodelujemo v raznih natečajih, svoje prispevke pa objavljamo tudi v svojih biltenih. Na sestankih, ki jih imamo vsak teden največkrat ob petkih, obravnavamo pomembna politična, pa tudi gospodarska in kulturna dogajanja pri nas in v svetu. Informacijska skupina pripravlja stenčase o kriznih žariščih, pa tudi razstave ob važnejših dnevih OZN. Naša poglobljena naloga je, da spoznamo strukturo ter njeno dejavnost na sploh. V obliki predavanj to tudi posredujemo ostalim učencem naše šole. Člani kluba se zavedamo izredno težke situacije v svetu, zato podpiramo vsako mirovno prizadevanje. Na dan OZN, 24. oktobra, smo tudi sami manifestirali za mir na sholu klubovcev iz vse Slovenije v Kopru. Čakamo tudi odgovore na naša pisma vsem zahodnoevropskim mirovnim gibanjem, ki smo jih poslali v želji po sodelovanju. Člani kluba si sami izbiramo literaturo in probleme, o katerih se tudi pogovarjamo. Povabili smo tudi zunanje sodelavce, predvsem predavatelje iz predavateljskega aktiva pri RC KOZN pri RK ZSMS, ki nas bodo seznanili s tistimi, kar nas zanima.

Sicer pa vam o našem klubu ne morem povedati vsega, več ali manj o njem slišite, vidite njegove razstave v II. nadstropju levo, prepričan pa sem, da bi nam tudi vaša ustvarjalna meč prišla izredno prav, oziroma, klub OZN na SGŠ Veno Pilon hoste docela spoznači le, če se hoste vanj vključili ter tako poživili delo kluba.

Za mir in enakopravno sodelovanje med narodi

Tripkovič Mitja, 2. druž.

BUTALCI O TEM IN ONEM

(Tokrat: O delovni praksi)

"Dobro jutro. Sem na delovni praksi. Poslali so me k vam..."

In si pomanejo roke. Manjka še juhu.

"Toliko je vsega, da res ne moremo sproti. Delo pa se nahira nekaj danes, nekaj jutri..."

Seveda. In nastanejo kupčki, kupi, kuaupi. Potem imenujejo enega od njih za tvojega. Delati se moraš hudo učenega, ko si potihoma ponavljaš, da slučajno ne bi pozabil: "Dva je za ena, ena je pred dva, štiri je za tri, sedem je pred osem..." Skoraj do onemoglosti.

Po treh večnostih in pol je na vrsti nekaj drugačnega. Nekaj skoraj šumečega, na vsak način pa vznemirljivega. Ker je drugačno in ker še vedno velja stara Travnova modrost: "Dokler je človek revež, je suženj svojega praznega želodca in seveda še njih, ki mu želodec napolnejo..." Mi seveda smo reveži, zato so OZD milostno sklenile, da nam bodo desetkrat (vsaj za silo) napolnile želodce. (Izjema je seveda Mlinotest, ki kljub temu, da je predstavnik živilske industrije, tega ni zmožel. Zato, ker nas nima za reveže,... ali pa je (oziroma hoče hiti) on prevelik revež?

Odgovor, moj brat je v vetru zgubljen...

"Kako si?"

"No, ja, še kar." (Srednje kislo) Ti?"

"Ti, tudi ti še kar. Vadiš tudi ti tisto strašno finto: dva za ena, tri pred štiri...?"

"Ja, kako si vedela?"

"Saj ti piše že na nosu!"

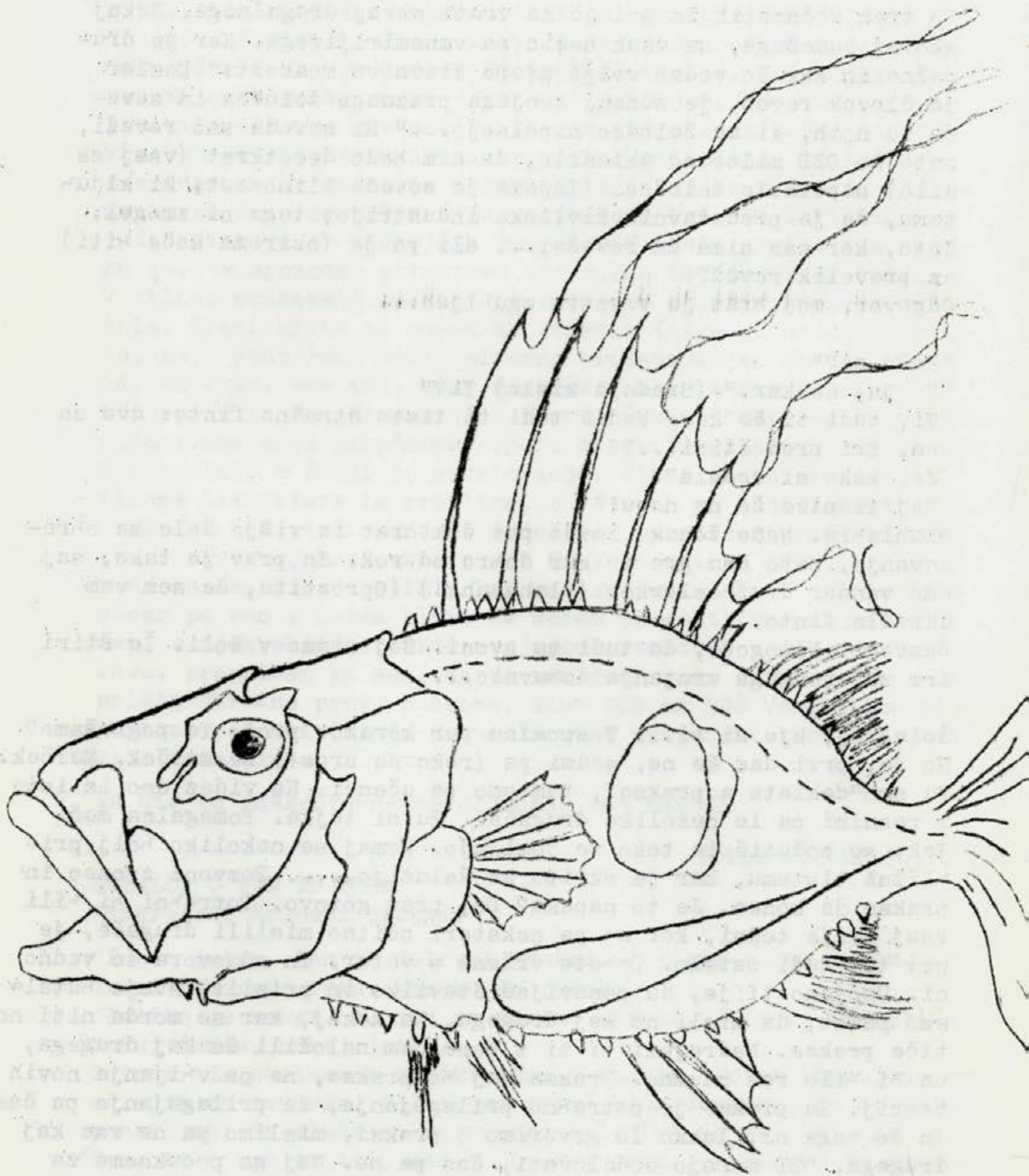
Blablabla. Naše ženske imajo pač doktorat iz višje šole za obrekovanje, zato nam gre to kar dobro od rok. In prav je tako, saj smo vendar družboslovke. (blahahaha!) (Oprostite, če sem vam ukradla finto.)

Zazvoni. Nemogoče, da tudi tu zvoni. Saj nismo v šoli. Če štiri ure zaporednega urejanja dobavnic...

Šola, ej, kje si ti... V spominu par korakov proč. Te pogrešamo? No ja, prvi dan še ne, sedmi pa (roko na srce!) že malček. Malček. Tu smo "dekleta s prakse", tam smo pa učenci. Na videz eno in isto v resnici pa le nekoliko drugače. Tu si tujka. Pomagalna moč. Tako se počutiš in tako te jemljejo. Komaj se nekoliko bolj približaš tistemu, kar je skrito za žaluzijo,.... Pozvoni zvonec in prakse je konec. Je to napaka? Da, prav gotovo. Potrebni bi bili vsaj trije tedni, ker se pa nekateri očitno mislili drugače, je pri tem tudi ostalo. Debate vržene v veter. In odgovora še vedno ni. Usojeno ti je, da ponavljaš številke in prisiliš svojo butalsko pamet, da misli na kaj drugega. Na nekaj, kar se morda niti ne tiče prakse. Nadrejeni bi ti z veseljem naložili še kaj drugega, pa bi bilo res neumno. Praksa naj bo praksa, ne pa vbijanje novih teorij. Za prakso je potrebno prilagajanje, za prilagajanje pa čas. In če tega ni, lahko le govorimo o praksi, mislimo pa na vse kaj drugega. OZD morajo sodelovati, čas pa ne. Naj ga pocuknemo za uhelj ali pa je to treba narediti z nekom drugim?

Da ne pozabim. Če vedno ostaja dobro, staro butalsko pravilo: LJUBO DOMA, KDOR GA IMA! Pa obračaj tako ali drugače.

Žgavec Vojka, 3. družb.

GLEDALIŠKA PREDSTAVA: KAKO STA SE SPRLA I. I. in I. N.

V petek, 13.1.1984 smo se zbrali v amfiteatralni učilnici, da bi prisluhnili Gogolju, ruskemu pisatelju, ki ima tudi danes veliko povedati. Silvo Božič, po rodu iz Idrije in Jože Mraz sta nam predstavila Povest o tem, kako sta se sprla Ivan Ivanovič in Ivan Nikiforovič. Pritegnili so nas že lističi, v katerih je bilo kratko, a globoko štihovo razmišljanje.

Spet se je pokazala vsa Gogoljeva vitalnost, sočnost, barvitost, čeprav v nekoliko dragačni, a sila zanimivi luči. Tekst, ki je napisan za sedem oseb in pripovedovalca-sta odigrala le dva igralca. Gogolj postavlja na oder majhne, brezpomembne ljudi, v katerih rovari beša, ničevost, praznota. Tudi v tej povesti gre za dva soseja, ki navidez živita kot prijatelja, živita neko svoje življenje, hoga za hrbtom. Čeprav gre za brezmiselnost spora, se vendar vse skupaj odvija v neki nerazumljivi hitrosti. Ravno ta način izvedbe poudarja hitrost, hitro zamenjavo vlog, silovitost, strastnost.

Razmišljal sem o tem, kako hitro, brez vzroka se v človeku vžge strast in sovraštvo in kako hitro se širi v srcu.

Tudi, ko hoče puhla družba s prevaro, z lažnim priseganjem na Boga in vse svetnike, nasprotnika pomiriti, ja to ne uspe. - Mar niso tudi danes vse mirovne konference, sestavki, obljube, pesek v oči?

Same zdravljice, pozivi na mir, a svet gre svojo pot, kot sta jo šla Ivan Ivanovič in Ivan Nikiforovič, ki se na koncu znajde-ta v raztrganih cunjah, sama, naga drug pred drugim, v nekem stiliziranem vakumu, ko si več ne skočita v lase s telesnega vida, ko ostaja le njihov duh in seveda sovraštvo. Vsak izmed njiju še vedno upa na svojo zmago, poraz nasprotnika, na svoj ugled pred svetom. - A gledalcu se zdita neumna oha. Vsak ima po svoje prav, a oha sta pohlepna, hinavska.

Gogolj na zelo slikovit način prikaže korupcijo. Slikoviti so tudi prizori, ko gre za brejo svinjo. Svinja, kateri v dogajanju osebe pripisujejo veliko vlogo in zaradi nje poteka spor, je le nesmisel, do katerega človek pride, če gre pot, po kateri stopa-ta sprta sosedu. Morda ravno zato Gogolj uvaja nekaj realističnega, da bi pokazal moč sovraštva, ki presega tozemeljsko stvarnost.

Čeprav menim, da smo bili gledalci precej zadržani in pasivni, smo se vendar vsi nasmejali prizorom, ki že mejijo na burko.

Gogolj je spet zmagal! Smejali smo se sami sebi, svoji praznosti. Gogolj razkrinkava in poteguje maske z obraza ter kaže na hudiča,

ki je v človeku.

To je zelo boleče, a Gogolj je velik mojster in to naredi v smvhu, v dohri razpoloženosti, "pacientov."

Bilo je zelo smešno, ko sta iz vloge preskočila v sedanjost in postala navačna, vsakdanja človeka, po poklicu igralca. Začeli smo se pogovarjati. Igralca sta bila zelo čomača, sproščena, nasmejana, morda tudi zaradi zadovoljstva, ki ga igralcu pomeni kvalitetno očigrana predstava, predstava, ki publiko pritegne.

"Na nek način sva se že predstavila. Na koncu aplavz, potem pa ostane sam v svojih vsakdanjih cunjah. Gre za vsakdanji kruh, je-dejal še ves. poten od predstave Jože Mraz. "Oha imava za saho gledališko šolo. Sva svobodna umetnika in se preživljava na zanimiv način, da hodiva okoli in igrava." Hotela sta, da mi vprašamo, kar nas zanima, ker da je-težko o sebi govoriti." Pokojni Sever je rekel: "Težko je osebi govoriti, pridite zvečer na oder." Težko se je hvaliti, težko tudi grajati," sta merila. "Kako sta izbrała to delo?" "Dramaturgija je bila pripravljena za 3 ljudi. En igralec ni imel časa in herojsko sva se odločila, da hova odigrala vse sama. Zdelo se nama je to zelo posrečeno, tudi praktično."

"Kaj to pomeni za karakterje, ali gre le za nizanje, za nek proces?"

"Velik oder je za velike goste, na majhnem odru pa se je treba dela lotiti bolj fino, filigransko. Res se vse odigra zelo hitro. Odločili smo se za stilizacijo. Bolj smo se posvečali izpovednosti dela. Delali smo na tem, kar je večno, spor med dvema strankama pride še bolj do izraza, ker sva nastopila v duetu. In ta spor je kjerkoži in od vekomaj, obstaja tudi danes, to je nekakšen perpetum mobile, vojskovanje za nič, vojskovanje brez smisla.

Imava veliko izkušenj z modernimi teksti, kjer se grdo govori, hoteli smo na oder postaviti čist slovenski jezik. V gledališču danes nastopajo ljudje, ki mislijo, da lahko popravljajo velike avtorje. Mislim, da ni to prav. Pusti avtorja pri miru! Napiši rajši nov tekst. S tem nočeva reči, da-nisva za moderne tekste, resnica gre po sredi, gledališče mora biti živo.

V Sloveniji je sedaj pet svobodnih igralcev. To je danes zelo težko, potrebne so 4 premiere, da imaš soliden dohodek, danes so že štiri premalo. Za ta korak sva se verjetno odločila, ker imajo v gledališču besedo ljudje, ki niso strokovnjaki, preveč je

samoupravnih spopadov, prav takih, kot sva jih danes urizorila z Gogoljevo povestjo.

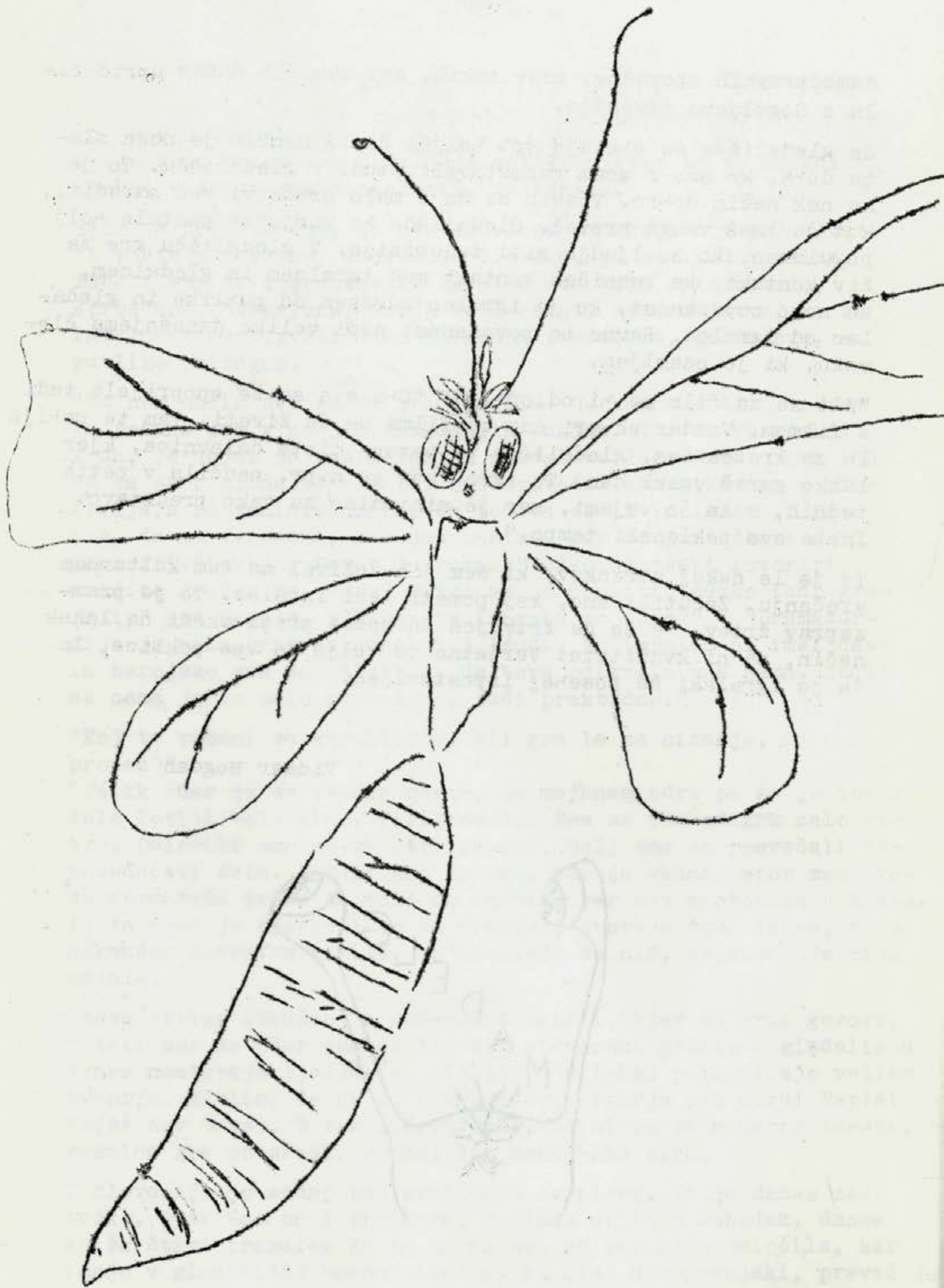
Za gledališče se ohetajo spt boljši časi & minila je neka zlatá doba, ko smo z vsem razmetavali, tudi v gledališču. To je na nek način dobro. Včasih se dá z malo sredstvi več narediti, kot če imaš vsega preveč. Gledališče ho verjetno postalo bolj popularno, ko so ljudje siti televizije. V gledališču gre za živ kontakt, za resničen kontakt med igralcem in gledalcem, za neko povezanost, ko je igralec odvisen od publike in gledalec od igralca. Ravno ta povezanost nudi veliko današnjemu človeku, ki je osamljen.

"Ali se za film ne bi odločila?" "Oha sva se že spoprijela tadi s filmom. Vendar se pri nas od filma ne dá živeti. Tam te rahijo le za kratek čas, gledališče pa ostane tista delavnica, kjer lahko garaš vsaki dan. To igro sva se n.pr. naučila v petih tednih, z le 30 vajami, kar je minimalno za tako predstavo. Imela sva peklenški tempo."

To je le nekaj utrinkov, ki sem jih doživel na tem kulturnem srečanju. Začutili smo, kaj pomeni biti igralec. To je prav-zaprav žrtev. Če se ne žrtvuješ in hočeš priti skozi na lahek način, pa ni kvalitete. Verjetno to velja za vse poklice, le da je igralski še posebej izpostavljen.

Vidmar Bogdan

Rad bi uresničil svoje želje

Hodim v 1. letnik gradbene šole. Za poklic zidarja sem se odločil zato, ker me veseli in sem se že prej seznanil z njim. Moja največja želja je, da bi to šolo uspešno končal in da bi se zaposlil. Ko bi imel delo in denar, bi si lahko ustvaril dom in družino.

Poleg te želje imam še mnogo manjših želja. Želim, da bi naš razred postal boljše kolektiv kot je, da bi se popravili v disciplini in v uspehu.

Imam tudi svoje skrite želje, ki jih ne bom nikomur povedal. Rad bi le, da bi se mi uresničile.

..... "

Silvan, l. b

Zmeraj sem imel velike želje. Moja največja želja je postati zidar. Kot zidar lahko delaš v podjetju in pravatno. Tako bi imel dvojni zaslužek in manj skrbi z denarjem.

Iztok, l. b

..... "

Sedaj sem v šoli, kjer se učim, da bom postal zidar. Želim si, da bi jo uspešno končal.

Ko bom odrasel, si bom ustvaril družino. Tako bom imel malo časa za druge reči. Kadar pri hiši ne bo dosti dela, bom pomagal ljudem, ki so brez strehe. Zgradil jim bom naselja. Pri nas imamo stare hiše, pa jo bo treba popraviti.

Ko sem bil manjši, sem si želel, da bi postal dober športnik.

Gregor, l. b

Vedno sem ^{si} želel, da bi mi starši kupili motorno kolo. Ohljudili so, da mi ga bodo kupili, če uspešno končam osnovno šolo. Ob koncu šolskega leta smo ga res šli iskat v Ajdovščino. Niso ga imeli. Šez nekaj tednov je oče telefoniral, če-so dobili. Ko sem bil v šoli, ga je šel iskat. Jaz nisom niti slutil, da je motor doma. Ko sem prišel iz šole, je oče rekel, da me v garaži čaka presenečenje. Hitro sem odsel v garažo in zagledal motor. Bil je lep, čist, zelene barve. Odpeljal sem se do prijateljev in skupaj smo se šli vozit. Tega darila sem bil zelo vesel, kajti motor sem si zmeraj želel. Oče mi je rekel, da mi bo kupil kros motor, če bom naredil šolo in prišel do poklica.

Gorazd L.č

..... "

Na drugom polugodištu osmog razreda je izašao razpis za srednje vojne šole. O tome smo mnogo govorili u razredu i neki od nas su želeli da se upišu u vojnu skolu. Razrednik je smatrao, da iz našeg razreda ja i jedan moj drug imamo mogućnosti da budemo primljeni.

Kada sam došao kući rekao sam roditeljim šta se desilo u školi i tražio sam, da me savetuju sta da napravim. Ni otac ni majka me nisu hteli požurivati da se odlučim. Savetovali su mi da razmislim, da mi kasnije ne bi bilo žao. O vojnoj školi i o vojničkom pozivu sam najviše razgovarao sa drugom iz razreda koji je takođe predložen za upis. Dogovorili smo se, da se prijavimo za vazduhoplovno tehničara, jer nam se taj poziv učinio najleyšim.

Na opštini smo se prijavili na vojnom odseku gde su nam podrob-
nije opisali način školovanja i poziv koji smo odabrali.
Nakon izvesnog vremena stigao je poziv iz Tihuća za lekarski
pregled. Posle uspešno obavljelog sistematskog pregleda upu-
tili su nas u Sarajevo na detaljan pregled.

Majka nije bila zadovoljna mojim izborom jer u ovoj školi vlada
vojnički režim i jer je mislila da je to prenaporno za mene.

U Sarajevo sam pošao za ocenu 28. aprila 1983. Obojica smo se
radovali tom putu. Otac je odseo u hotelu, a ja sam otišao u
kasarnu. Pregled je trajao tri dana. Posle dva dana detaljnog
pregleda na osamnaestoj, predzadnoj točki, desilo se nešto što
nisam očekivao. Na očnom pregledu je lekar ustanovio, da ne raz-
likujem boje. Pokazao mi je knjigu u kojoj su bile sve boje
spectra. Nisam znao imena svim nijansama i zbog toga nisam us-
pešno obavio lekarski pregled. To je ujedno značilo, da sam od-
bijen na prijemnom za vojnu školu. Mog druga su primili, a ja
sam ostao razočaran i žalostan.

Još uvek bi želeo da završim za vazduhoplovnog tehničara i to
će mi verovatno ostati prva velika neostvorena želja.

Sada sam u Ajdovščini....

Rajramović Nesih

..... "

Posle završetka OŠ počeo sam razmišljati o svom budućem **pozivu**.
Mnoga zanimanja su mi se činila interesantnim, ali me je naj-
više privukao poziv avtomehaničara. Kada je izašao razpis za
srednje usmerene škole, poslao sam molbu za stipendiju u SGP
Gorica, za smer avtomehaničar. Uskoro sam dobio odgovor da ću
biti primljen pošto mesta još nisu popunjena. I ja i moji rodi-
telji smo bili srećni, da mi je stipendija dodeljena i da mi je
omogućeno da ostvarim želju i postanem avtomehaničar. Ali posle
nekoliko dana sam od SGP Gorica dobio drugo obavještenje koje je
glasilo: "Ne možemo te stipendirati za avtomehaničara, ali ti
predlažemo da se školuješ za građinca II.

Isprva sam bio razočaran, ali posle nekoliko dana razmišljanja
ipak sam odlučio da prihvatim stipendiju za građinca II. Tako
sam došao u Ajdovščinu u đачki dom. Sada mi više nije žao što
me SGP Gorica nije stipendirala za avtomehaničara, jer sam čuo
da je ta škola teška i nisam siguran, da bih je mogao savladati.

Razmišljao sam o svemu što sam doživeo i uvideo sam da se u ži-
votu sve želje ne mogu ostvariti.

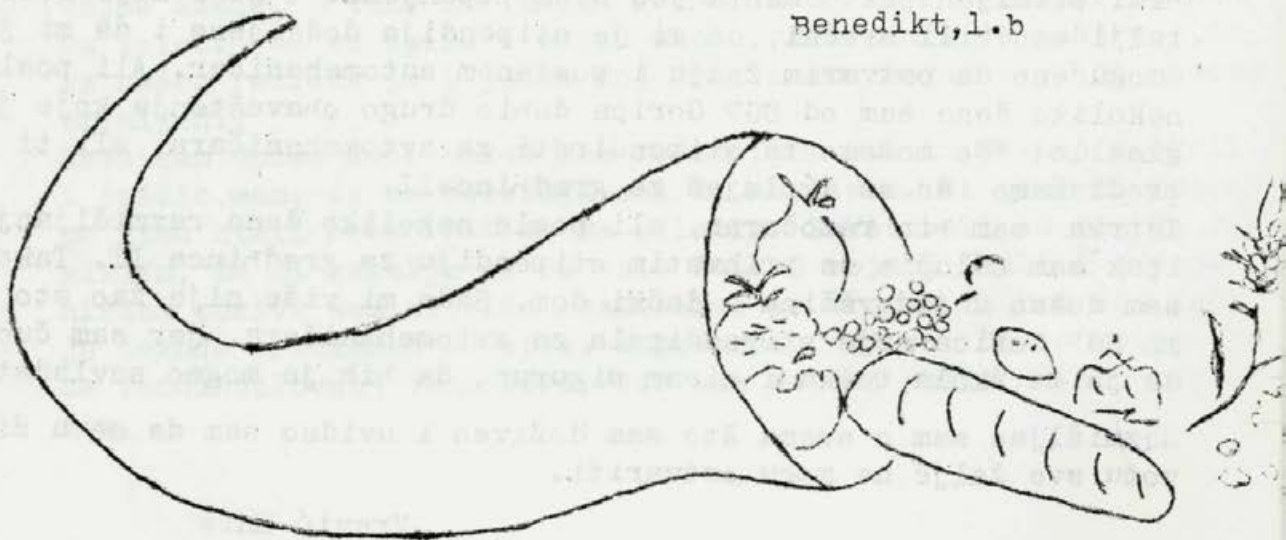
Vrević Enis

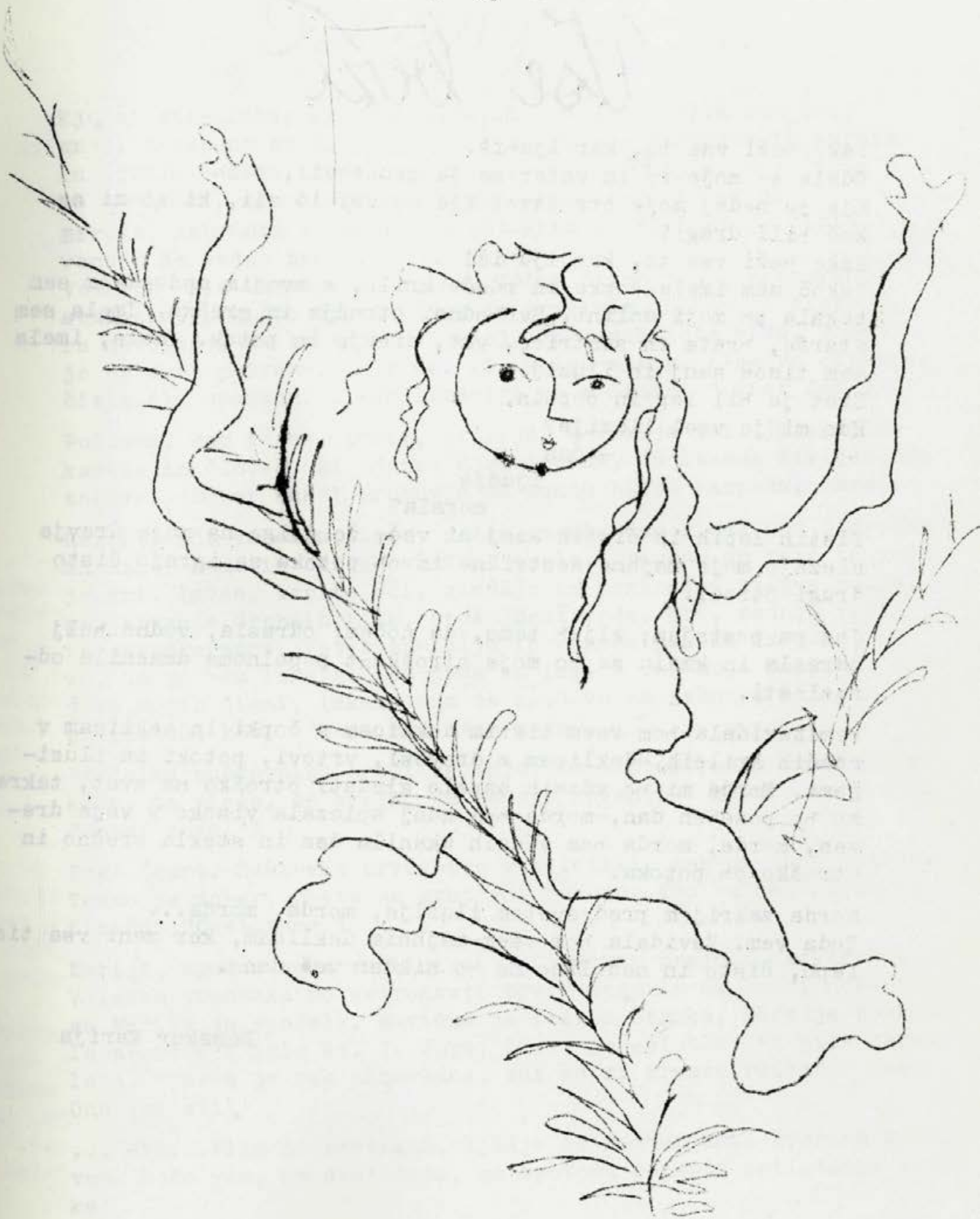
Listam knjige o poklicih. Ustavim se pri gradbenem teh-
nika, ker me ta poklic zanima. Začnem sanjati kako
bi bilo lepo, če bi to dosegel. Imel bi se dohro,
naredil bi si lepo hišo, kupil avto in še in še.
Nato pride na vrsto resnica. Kaj pa šola.
Stoodstotno garanje štiri leta. Ali bi bil
sposoben za ta poklic? Najbrž ne. Pretež-
ko, raje se ne bom silil. Šel bom na
triletno - že zaradi uspeha. Zadosten
bom. Fant, nič ne bo. "elezokrivec boš."
No, to pa ni tako hudo. Bom že
zdržal, četudi bom železokrivec.
Že vidim kako zvijam železo.
Ves sem rjast kot stara ka-
roserija. Kakšen bedak sem.
"akaj se nisem učil od
začetka? Pa pravijo,
da šola ni težka.
Ve se le učiš.
Poskusil bom,
če bo šlo.
Na vse ali
nič. Vsaj
za delo-
vodjo.

Živi-
mo v mi-
ru, imamo
vsega dovolj.
Hrano celo meče-
mo v smeti. Na dru-
gi strani je lakota
in smrt. V Afriki, In-
diji in še drugje umira-
jo otroci od lakote in bo-
lezni. Zakaj ljudje v raz-
vitem svetu ne pomagajo tem
državam? No, pomagajo že, toda
ne dovolj. Če bi vsak človek dal
le nekaj srečstev, bi zadostovalo,
da bi se nasitili milijoni lačnih otrok
na svetu.

Naj povem še to. Lani sem bil pri dedku
in smo večerjali. Po večerji pa je dedek po-
bral mrvice kruha po mizi in rekel: "V vojni smo
bili lačni," in jih pojedel. To me je prizadeło,
prav sram me je bilo, ne vem zakaj. Tak čuden obču-
tek sem imel - zato je moja največja želja odpraviti
lakoto.

Benedikt, l.b

Vse beži

Kako beži vse to, kar ljuhiš.

Odšle so moje ro^{že} in veter se je zaustavil.

Kje je sedaj moje otroštvo? Kje so vsi ideali, ki so mi nekoč bili dragi?

Kako beži vse to, kar ljuhiš!

Nekoč sem imela čopke in rdeče krilo, s svojim medvedkom sem tekala po moji dolini. Svobodna, otročja in srečna. Imela sem starše, brate in sestrice, vrt, drevje in potok. Imela, imela sem tisoč sanj in iluzij.

Svet je bil lep in popoln.

Kdo mi je vzel iluzije?

- čas

ljudje

morala?

Tistih lepih in čistih sanj ni več, že dolgo na moje črevje plezajo moje majhne sestrične in ob potoku se igrajo čisto drugi otroci.

Jaz pa postajam; kljub temu, da nočem; odrasla, vedno bolj odrasla in kmalu se bo moja otroškost popolnoma umaknila odraslosti.

Vem! Zavidala bom vsem tistim deklicam s čopki in deklicam v rdečih krilcih, deklicam z drevesi, vrtovi, potoki in iluzijami. Morda mi bo včasih uspelo gledati otroško na svet, takrat, ko bo poseben dan, morda bom kdaj splezala visoko v veje dreves, morda, morda bom včasih ukanila čas in stekla srečno in otroško ob potoku.

Morda zakrijem pred-svetom iluzije, morda, morda...

Toda vem. Zavidala bom vsem-majhnim deklicam, ker meni vse tisto lepo, čisto in nedolžno ne bo nikdar več dano.

Remškar Marija

Iskanja

Kje si stranišče, kje graznica, da vanjo odložim ves svoj gnoj, strupeno snov, ki mi razjeda jetra. Razpadam in smrdim in ljudje bežijo, tečejo, hahaha, se jim smejim. Moj obraz je zmaličen, sem človeški strah, sem nekaj, česar ni.

Brrott, zabrhota voda, ko jo potegnem in školjka je čista, vendar še vedno smrdi.

Voda je bila umazana in kalna. Iščem čisto reko, prozoren studenec, prgišče čiste vode, da preživim. Hočem jo čisto in nedolžno, da izperem moj gnoj. Po ceveh teče voda, sosed je opravil potrebo. Je voda, ki izpira-njega, njegove odpadke, čista ali umazana. V kanalizaciji se zbiramo! "Dober dan"!

Puščava, sam pesek, pesek, erozija, korozija tal. Iztegnjena kamela in človek, ki odpira njen trebuh, da izsesa življenjske tokove. "Dober tek"! Drobovje na soncu hitro razpada. Smrač.

Razprte oči vesolja, lepe, nežne, neskončno gledajo v človeško množico, name in oči so vlažne, tople. Drevesa so roke in voda je kri. Lačne, izpite oči, gledajo na neskončna riževa polja, pozibavanje drobnih bilk, spokojnost vode. Krč, zadnji vzdih in otroška-smrt. Veter zapihlja in odnese punčko iz cunj, ne ve, da jo bom iskala, dež-pada in izpira vse moje poljuhe, sledove mojih dlani, iskala bom te sledove na nežni z žilicami prepleteni koži. "Moja si, samo moja".

Piščalka puščavnika sredi zelenja, ha, fotomorgana zaslužnjuje kačo, da pleše, se zvija, da pačajo kovanci v košaro iz trsja. "Dober posel"!

Pok! Štart.-Svetovno prvenstvo v atletiki, tek na 3000 metrov. Tempo je dober, obeta se svetovni rekord. Kdo bo najboljši v finišu? "Čestitamo"!

Marija, zgodovinska valilnica, je pravkar prejela elektrošok. V istem trenutku so astronauti prvič stopili na lunjo, neka druga Marija je spočela, Marička je rodila otroka, Marja je poskušala abortus z iglo št. 7. Jopa, ki bi jo splotla, bi bila zares lepa. "Barva je res nenavačna, zdaj se mi krvavo rdeča"! Res! Ona ima stil!

... Krh...Film je pretrgan, ljudje so razburjeni. Dvorana gori, vsak hoče ven, na čist zrak, pa spotoma potepta petletnega otroka!

Našla sem jo, čisto, prozorno, nedolžno, pijem jo, da bom lepa, ponosna. Gledam jo, dakaj je črna, zakaj ni blede modra steklovina mojih oči, zakaj je tuja. Napihuje in dviga se, nemirna je,

vre, se razliva preko kotanje me zalije, sem dvoživka sem smrt z vodo v pljučih.

Jama smrđi, v grlu me stiska, stiskam se v kepo, moj razvoj gre nazaj, droben otrok, novorojenček, embrio s krili, zakaj nisem takrat poletela in končno rdeča kapljica iz dveh kapljic. ETTER, zadržnem in se zgrudim. Zveplo.

Rodila sem se kot kamen, kot osel, še vedno sem osel, bom kdaj človek, to je nič. Kaj je človek? Otrok oslov, ki tep-tajo cvetlice in vendar cvetlice tako lepo dehtijo, nad njimi je gregetanje metuljev. Veliki, H, H, H, HinQuizem!

Batagelj Nataša.

Izhožitje

Dolgo je izbirala najlepšo jabolko. Izbirala je veliko, lepo, rdeče, vablivo. Ugriznila je vanj in ugotovila, da je črvivo. Vrgla ga je v smetnjak, mimo-kateriga je šla. Če naprej je hodila, iskala trgovino, kjer bi si lahko kupila kaj za pod zob. Spotoma je zavila še v trgovino z oblačili. Ničesar ni kupila. Želela si je le ogledati, kakšna je trenutna moda. Ni ji uga-jala. V njenih časih so se lepše oblačili. Spet je hodila. Spotoma si je kupila kruh in ga počasi drobila. Gležnji so ji že zatekli, ko je prišla domov. Pa je to res njen dom. Ne. Nekoč je tu živela s starši, sestrami in brati.

Sedaj ni nikoga več, omožila pa se tudi ni. Sama postopa po mestu. Ne počuti se več osamljene, kajti osamljenost je postala njena stalna sopotnica. Niti si ne želi nikogar, ki bi ji zmoti mir. Le staro mačko pestuje rada. To je bil včasih smetiščni maček. Sedaj pa je ostal pri njej. Rada ga ima. Postal je njen prijatelj.

Zvečer se večkrat pogovarjata. Pripoveduje mu o svojem nekdanjem življenju, o časih, v katerih je bila srečna na drugačen način polna pričakovanj. O mladosti. Maček ji večkrat v krilu zaspi. Previdno ga položi na blazino, zapre luč in leže tudi ona. Pre-mišljevat se ji ne ljubi. Saj to nima nobenega smisla več. Žel si, da bi zaspala že to noč, da se nikoli več ne bi zbudila. Zanje so iskanja nesmiselna stvar preteklosti.

Bratina Mateja

- 17 -

Rada živim

Danes se spet prebuja dan s soncem na vzhodu, z nemirnimi žarki, ki skakljajo naokrog. Za marsikoga je danes popolnoma nov, prvi-dan življenja. Za nekatere je odštevanje; kako malo dni bom še živel?

Živim! Čemu? Zakaj? Nekoč sem gledala po-televiziji, ko so se pogovarjali; zakaj živijo. Vsi so bili enaki, da živijo zato, ker bi radi dosegli nek cilj, ni važno kakšen.

Če začnem jaz razmišljati o tem vprašanju, bi odgovorila isto. Moj cilj je: "Živeti lepo, mirno življenje, živeti brez preprirov in solz. Živeti z naravo, kar je še in ne misliti na vse drugo, kar je in bo "pokvarilo" svet. Spominjam se dobro tistega dne. Bila je sobota. Nikogar ni bilo doma. Zbudila sem se okrog desete zjutraj in sem se odpravila k mami, ki dela v vzgojnem zavodu, kilometer oddaljenem od-našega doma. Ni se mi ravno mudilo, zato sem, ne še dolgo zbudena, opazovala ptice na vejah, mačke, ki so se leno "plazile" okrog, site kakšne miške, drevesa, v katerih se je rahlo poigral veter. Prišla sem do vzgojnega zavoda. Naokrog in okrog ograja. Prvič po tolikem času; k mami sem hodila skoraj vsak dan, sem začutila, kakor da stopam v ječo samih hudih kriminalcev. Pri vhodu me je čakalo dekletce, ki je nisem še videla. "Ali nisi šla domov?", sem jo vprašala. V času praznikov pridejo starši po svoje otroke in jih odpeljejo domov. "Ne, niso me prišli iskat, sem jim že odveč, pa so mi ohljubili, veš!", mi ohupano odgovarja... "Kako se pa kličeš?", sem jo vprašala, da bi spremenila temo pogovora. "Katica sem, pa ti?" "Branka, no, lepo se imej, moram k mami." Ko sem šla skozi vrata, sem čutila njene modre, begajoče oči na meni.. Dobila sem občutek krivde, da vstopam vesela, lahkega koraka v njihov svet, oni pa ne morejo hoditi. Nekateri ne znajo pravilno govoriti, ne morejo pisati... Vendar so enotni, ne mislijo na to, vsi so si prijatelji, le včasih pride do sporov zaradi svinčnika, radirke...-Če pa-jih opazuješ od daleč, kako so razigrani v nedeljah ob glashi, ki prihaja iz gramofona, bi rekel, da "jim nič ne manjka".

"Rada živim. Sem del tega planeta, ustvarjenega za življenje. Sem drobecen košček življenja v vesolju, ki je nastala z ljubeznijo. Sem hitje, ustvarjeno zato, da dajem drugim ljubezen, lepo besedo in nasmeh, da gleдам sonce, drevesa, vodo in kamen, kako se iz leta v leto spreminjajo in rastejo, kakor jaz. Sonce je že visoko na nebu, še pol dneva in zašlo bo, a le za nas, nekje, kjer tudi živijo ljudje, bo šele vzšlo in "odprlo" nov dan, še mnogo novih življenj in dalo nov dan.

Pižent Branka

Zgodovina je

moj včerajšnji dan
včerajšnji strah
včerajšnje ljubezni.

Zgodovina je..

Zlatan

Beograd

in jaz taka kot sem bila.

Zgodovina je tudi
šestnajsti avgust štiriinšestdeseti
ko sem se rodila
ko se je mojega življenja lahko
veselil še moj oče.

Zgodovina je, zgodovina je
vse moje nekdanje prizadevanje
in ljubezni.

TUDI TA PESEM BO NEKOČ

ZGODOVINA —

Besede

Dolgo je dozorevalo v meni, dolgo sem skrivala in molčala. Globoko v mojem srcu se je ročilo in-rastlo. Postalo je del mene. A želelo si je ven, ven na svobodo, na sonce. Tako jasno je bilo, tako svetlo in vedno bolj sem bila prepričana, da tega ne smem več skrivati, da ga ne smem več zapirati, pač pa mu moram dati svobodo. Tako jasno je bilo, natančno sem-ga videla, dobro poznala, prav do zadnje pike, vse, vse je bilo moje, vse sem imela kot narisano.

In ko je dokončno dozorelo, sem vzela v roke pero, da bi izpovedala vse, kar je ležalo v meni... A glej, misel ni hotela na papir, zakoreninjena je bila v meni, tiščala se je v globinah mojega srca in nisem je mogla iztrgati. Se je izogibala luči?

Le kaj se je zgodilo? Mar se je moja misel, ta misel, ki je toliko časa dozorevala v meni, kar nenadoma spremenila?

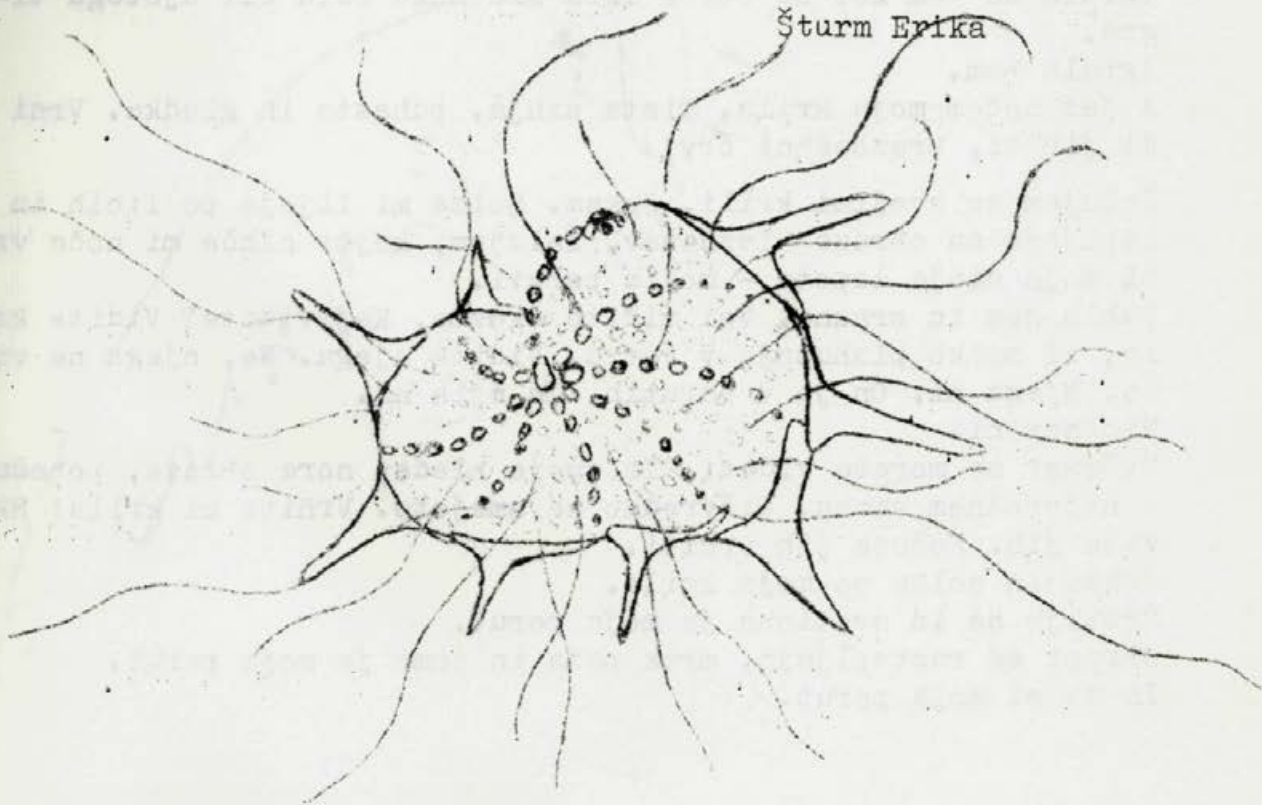
Ali morda ni več v meni istih čustev, istih želja, občutkov, istih ciljev? Sem se morda jaz spremenila?

Ne, saj ni res! Prav taka sem kot prej in moja misel je ista!

Ni se zbala luči, ne, zbala se je ječe, v katero sem jo hotela zapreti! Ne morem jo zapreti v besede. Kaj mi bodo, te trhle-fraze, ki sedaj so in že jih ni več!

Moje besede so molk in moja izpoved je tišina.

Šturm Erika

Peruti

Hočem krila! In krila so moje vodilo in krila-so moj cilj. Moja krila. Sanjam in sanje so krila. Letela bi, letela bi dlje kot seže moj pogled, nekam daleč.

Daleč!

Rada bi nazaj svoja krila. Vrnite mi jih. Vrni mi jih, vrag, ničvredni črni madež z zelenim srcem, vrni mi jih in pusti mojo pot, naj se gradi sama zase.

Letela bi, spet bi letela. Sama zase, sama v sebi, le jaz. Brez tožb in brez iskanja. Nihče ne more ustaviti iskanja. Mojega iskanja. Vrnite mi krila! Ti in ti in ti, vrnite mi jih! Ta hladen puh se bo razblinil in se segrel na moji koži.

Pustite mi vendar leteti!

Letela bom. Letela bom nad tabo in nad sabo, letela bom pod svojimi krili. Kot puh lahka bom lebdela med oblaki, tam, kjer ni več vas, vas senc, ki mi ne dovolite leteti. Nihala bom med soncem in zemljo, tam kjer je zrak topel in tam kjer zraka ni. V brezračnosti bom vdihovala v nje, ki dušijo tebe in tebe. In ki so najslabši vonji na svetu.

Nihala bom.

Letela in nihala.

Igrala se bom kot se otrok igra srečnega osla ali ujetega tigra.

Igrala bom.

A jaz hočem moja krila. Tista sinja, puhasta in gladka. Vrni mi jih ti, brezosebni črv!

Žalujem za svojimi krili. Jokam. Solze mi lijejo po licih in kapljajo na obraze blaznežev. Žalujem, kajti nihče mi noče vrniti moje sinje lepote - mojih peruti.

Puhla sem in prazna. Vsi vidite skozme. Kaj vidite? Vidite krila, ki mehko plahutajo v vetru. Vidite njega. Ne, njega ne vidite. Njega ni, On je v perutih. In njih ni.

Ničesar ni.

Ničesar ne morete videti, le svoje hlede, nore obraze, pobešene v ničvrednem smehu. Ničvredno se smejete. Vrnite mi krila! Skrivajte jih. Nočete jih vrniti.

Jokam in solze so moja krila.

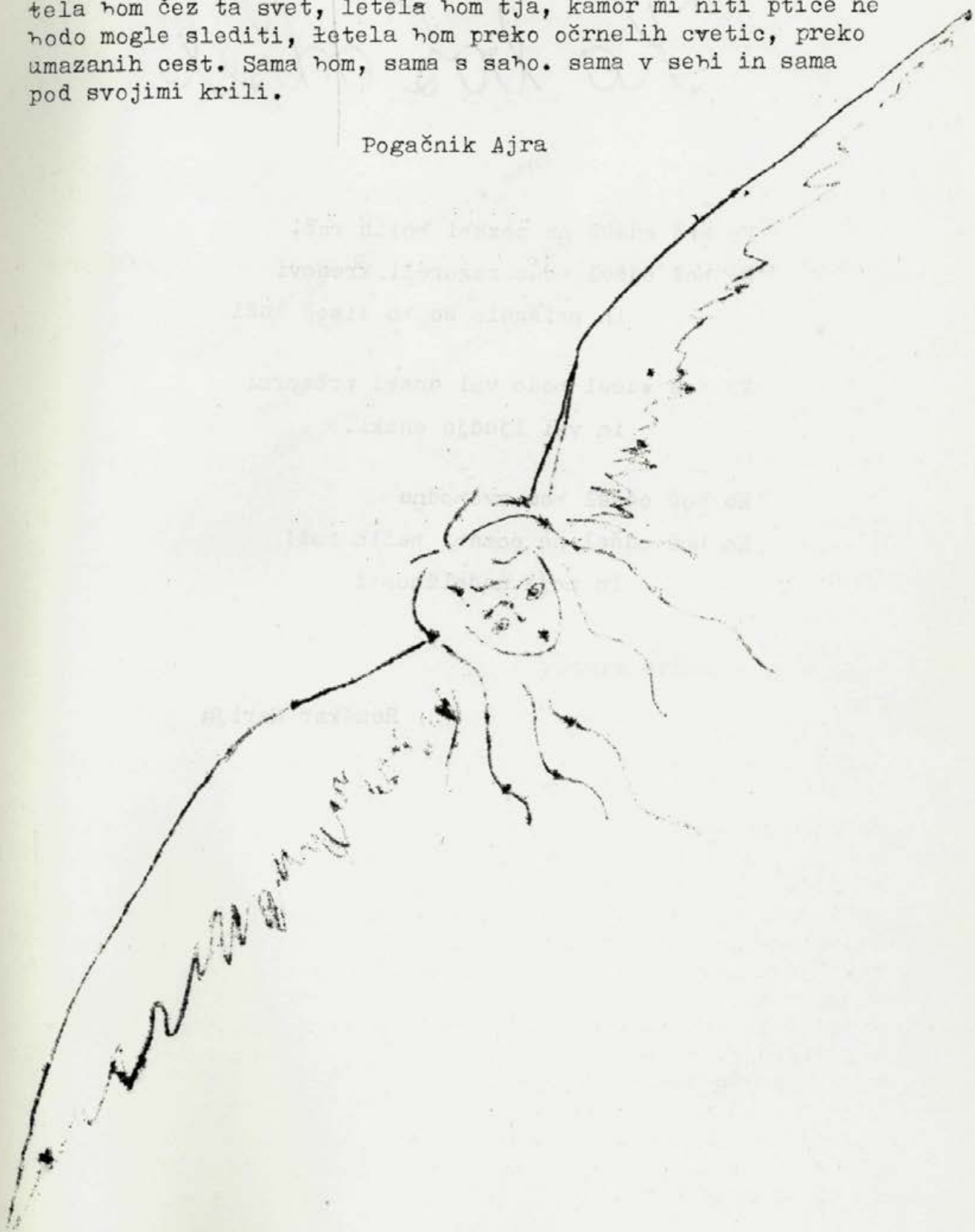
Svetijo se in svetloba je moja perut.

Obrazi se raztapljajo, mrak pada in tema je moja perut.

In ti si moja perut.

Padam. Ulovite me ! Prozorna sem, ne boste me opazili, ko bom melče pobegnila čez vrtni-plot s svojimi krili. In letela bom čez ta svet, letela bom tja, kamor mi niti ptice ne bodo mogle slediti, letela bom preko očrnelih cvetic, preko umazanih cest. Sama bom, sama s sabo. sama v sebi in sama pod svojimi krili.

Pogačnik Ajra

Ko hoš odšel

- - -
Ko hoš odšel ne pozabi belih rož.

Ko hoš odšel hočo zagoreli kresovi
in prižgalo se ho tisoč luči

- - -
Ko hoš odšel bodo vsi dnevi prozorni
in vsi ljudje enaki.

- - -
Ko hoš odšel bom svobodna

Ko hoš odšel ne pozabi belih rož!
in moje nedolžnosti

Remškar Marija

Senca sence se senči v senci
in
taista senca sence se izgublja
med sencami v senci življenja!

Šturm Erika

I Z V I R

Glasilo Srednje gradbene šole
Veno Pilon Ajdovščina

Številka 2

Šolsko leto 1983/84

Glavni urednik: Marija Remškar

Uredniški odbor: Pogačnik Ajra

Vidmar Bogdan

Premrl Tjaša

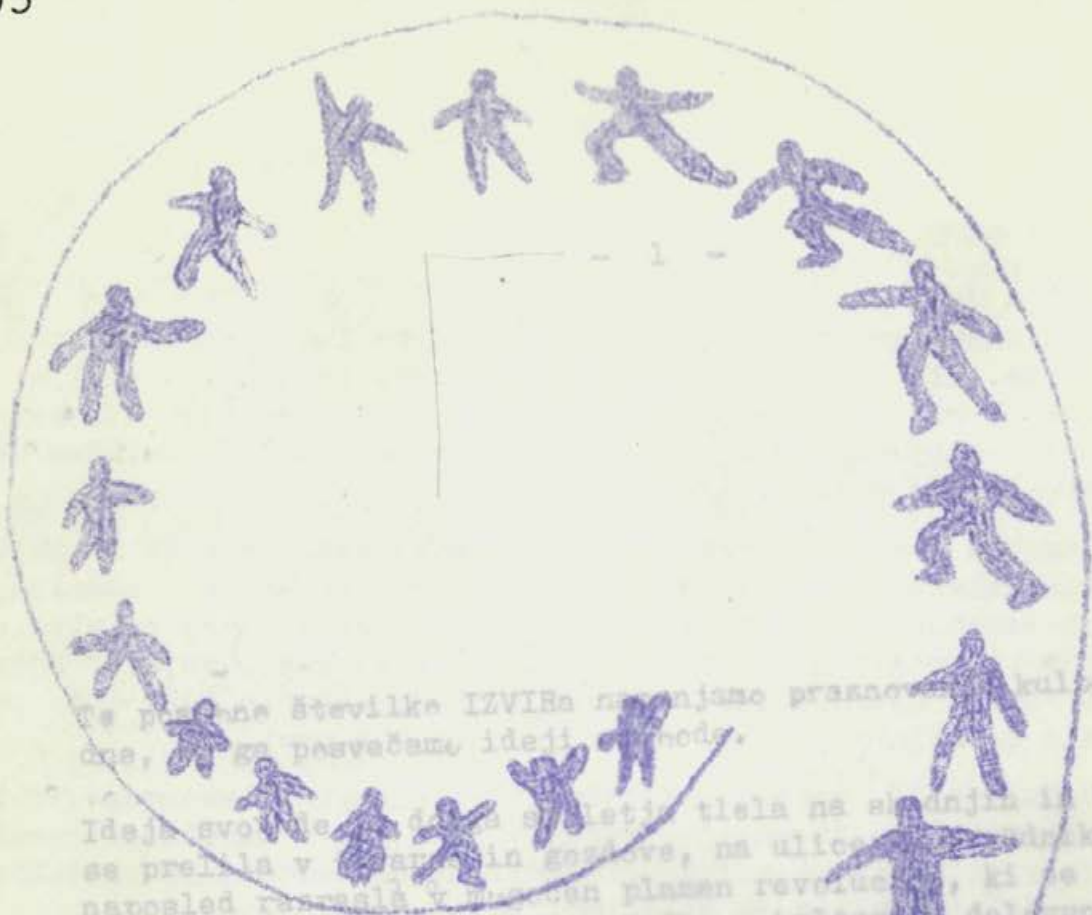
Žgavec Vojka

Bajc Vida

Korošec Valentina

Likovna oprema: Pogačnik Ajra

Mentor: prof. Zdenka Blažko

Te pomenne številke IZVIRa namenjamo praznovanju kulturnega dne, ki ga posvečamo ideji in metodi.

Ideja svoje telo sletiti tista na skrajnih in hlevih, se prelila v stvar in goščave, na ulice in trdnjake in se naposled razpršila v vsakem plamen revolucije, ki se je na Primorskem uresničevala z vojaške - kulturne delovanjem.

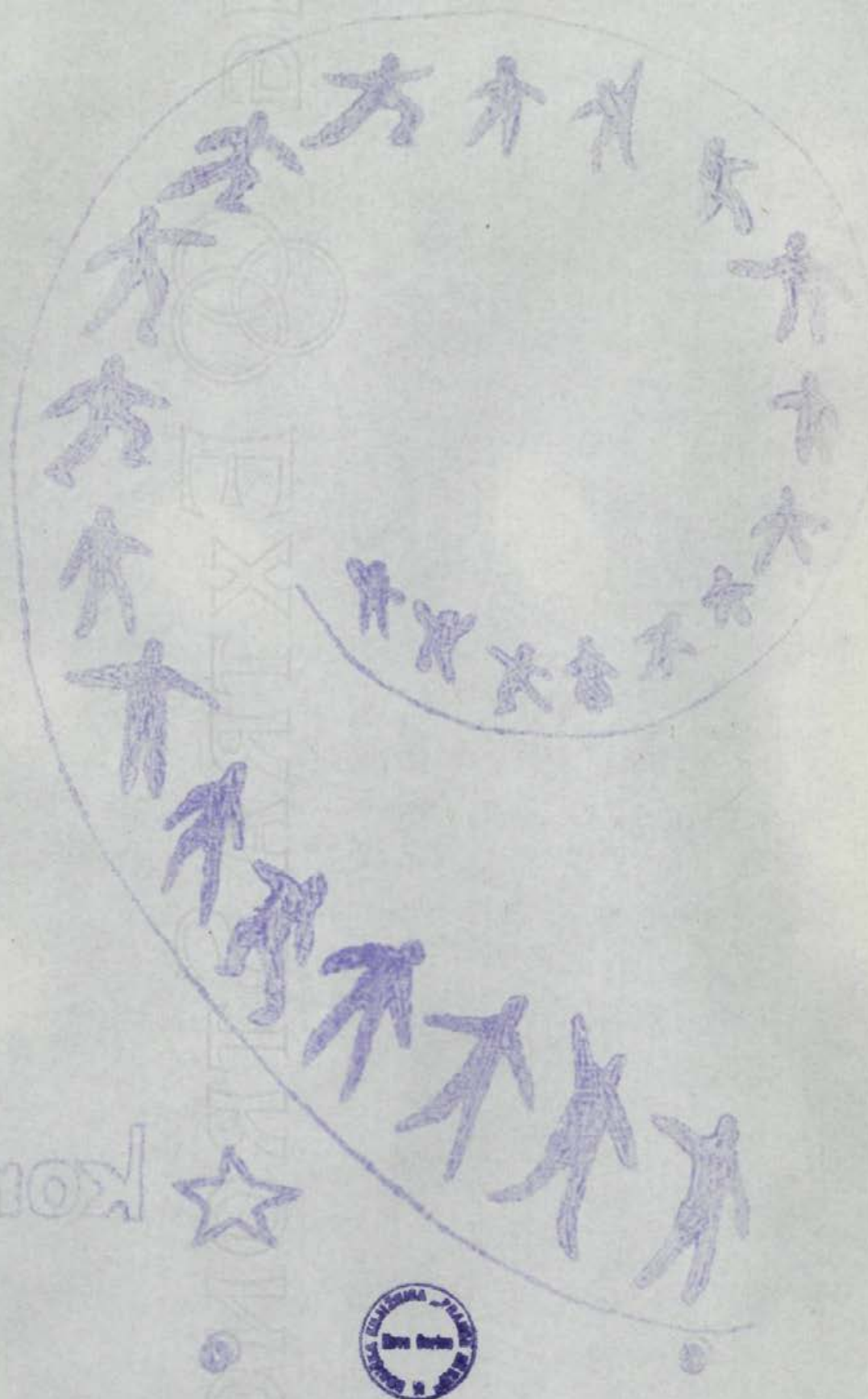
Sodelovali se vsi, ki se gledali naproti, vsi so dali tudi svoja življenja.

Njihovemu spominu posvečamo ta dan in številko IZVIRa.

korpus

KOINONIA

To posebno številko IZVIRA namenjamo praznovanju kulturnega dne, ki ga posvečamo ideji svobode.

Ideja svobode je dolga stoletja tlela na skednjih in hlevih, se prelila v tovarne in gozdove, na ulice in v radnike in se naposled razrasla v mogočen plamen revolucije, ki se je na Primorskem uresničevala z vojaške - kulturnim delovanjem.

Sodelovali so vsi, ki so gledali naprej, mnogi so dali tudi svoja življenja.

Njihovemu spominu posvečamo ta dan in to številko IZVIRA.

V deželi svobode
je radost simbol
je lakota legenda
je žeja pravljica

IX. KORPUSU

Po ukazu Glavnega štaba je bil 22. decembra 1943 ustanovljen IX. korpus. IX. korpus sta sestavljali XXX. in XXXI. divizija ter razni odredi, od decembra 1944 pa je bila v sestavi IX. korpusa tudi italijanska divizija. Garibaldi Natisone. Številčna moč se je gihala med sedem in dvanajst tisoč.

IX. korpus je postal oborožena pest dotedaj zaničevanega in teptanega primorskega ljudstva. Bil je zagotovilo za uspeh v nadaljnji borbi za osvoboditev in je užival vseljubezen tistega prebivalstva, ki dosedaj ni moglo niti sanjati, da bo imelo svojo vojsko, kjer se bodo borili njegovi očetje, fantje in dekleta in kjer bodo poveljevali poveljniki, ki so izšli iz njihovih vrst.

Osnovna naloga IX. korpusa je bila, da izniči rapalsko mejo. Cilj OF je bil združena Slovenija, torej v prvi vrsti združitev ozemlja, ki je po prvi svetovni vojni bilo odtrgano od matičnega središča. Pomemben del te naloge je bila tudi osvoboditev Trsta.

Posebna naloga IX. korpusa je bila spodbujanje antifašističnih sil v Italiji, materialna in moralna podpora tem silam in tudi vojaška pomoč. IX. korpus je bil vojska revolucionarnega gibanja, ki se je borilo za spremembo tudi mednarodnih razmerij. Bil je antiimperalistična vojska. Imel je operativni in teritorialni značaj. Njegove naloge so bile izvajanje vojaških akcij v ožjem smislu, poleg tega pa podpiranje političnih organizacij in varovanje prebivalstva, zmanjševanje in omejevanje represalij proti civilnemu prebivalstvu ter omogočanje prosvetnega in podobnega delovanja OF.

Pomembno delo je IX. korpus opravil z organiziranjem svoje preskrbe in zavarovanjem svojega terena. V tem oziru imamo razvoj od komande mest, njihove začasne odprave do ustanovitve in razmaha tako imenovane vojne oblasti. Rezultat je bil nastanek in razvoj velikega števila delavnic, ki so proizvajale vse, od živil do orožja. Te delavnice so vznikale tudi spontano, na pobudo političnih organizacij in zaradi velike navezanosti primorskega ljudstva na IX. korpusa. Taka organizacija zeleđnega dela je gotovo izjemna v Jugoslaviji. Posebej je treba navesti tudi kulturno dejavnost. Igralska skupina IX. korpusa je sama po sebi postala pojem za Primorsko.

Kot številčno moč IX. korpusa navadno navajamo 10.000 oboroženih. To je povprečje, gihala pa se je med 7.000 in 12.000.

Skupaj z vojaškimi enotami in s svojo tehnično organizacijo je IX. korpus Primorski ogromno dal. Ne samo, da je vzbujal samozavest in ponos tega dela slovenskega naroda, ki je moral četrto-stoletja nemočno prenašati italijansko okupacijo. IX. korpus je bil tudi nad vse pomemben izvor in šola novih primorskih kadrov, ki so imeli priložnost, da se uveljavijo.

Ko čez gozdove rjovejo viharji, drevesa se svojih korenin zavedo

Mrzel piš.

Ljudje na ulicah.

Mrzel piš.

Ljudje v tovarnah.

Ljudje ob radijskih sprejemnikih

Ledeni vrh.

Mraz se krade v duše, strah v kosti.

Mrzel piš.

A nekje na Jnu...

Vroči žar, iskra v očeh.

V zimskem mrazu src klije nova rast. Močno dehlo,
stotere vej in tisočero listov.

Ledeni veter hrije skozi polja duš, ki vznikajo iz zemlje in
rejevajo milijone vročih src.

Veter-hrije. Pada rdeči dež.

Na dehlu tisoč ran. Zlomljene veje padajo na tla... a
se ne sušijo. Rasejo v nova drevesa. V nova dehla, ki po-
ganjajo veje proti nebu in kljubujejo viharju.

V tem novem svetu mi prostora za človeka. Je le prostor
za ljudi.

List odpade, -a namesto tega zraste nov.

Večji... in bolj zelen.

Rdeči dež, ki ga nosi veter, mu ne more hučega. Lahko ga hiča,
trga in odtrže ter ga-nosi s sabo. A padel bo na tla in dal
zemlji novo moč, da bo rodila drevje, da bo krepila stebila
in vsrkavala dež.

Ljudje, ljudje.

Lačne oči otrok zrejo v mogočna drevesa, ki kljubujejo vi-
harju.

Mrzle roke m-ž se grejejo nad polji

Vihar slabi.

Utrujeno oči čakajo sonca na vzhodu.

male ročice se stegujejo k hlebcu kruha.

Rd če prepojena zemlja se umiri.

Na sončnem nebu se zhirajo beli oblaki.

Dež bo uničil rdeče liste in spral rdečo prst.

Spet raste pšenica.

Svet in človek, ne več ljudje.

Kolona Uprave pred in med vojno

Leta 1920 so Italijani okupirali področje Primorske. Takoj z okupacijo se je začel proces raznarodovanja, kateremu se je ljudstvo zelo močno upiralo. Cilj italijanskih fašistov je bil poitalijančiti celotno področje.

Ta proces raznarodovanja je začel postopoma, vsaj v šolstvu. V začetku-okupacije so v šolah poučevali italijansko, slovenščina je bila le učni predmet.

Leta 1923 so v šolah popolnoma ukinili slovenski jezik. Zelo grob je bil tudi odnos italijanskih učiteljev do učencev. Nekateri učitelji so iz sovraštva, celo pljuvali na otroke. Od leta 1930 se okrepili policijo, nadzorovali so življenje posameznikov, vse trgovce in gostilničarje so prisilili, da so se vpisali v fašistično stranko. Fašisti so terorizirali ljudstvo po vaseh. S kamioni so prihajali v vasi in pretepali moške, tako da so večkrat morali spati v vinogradih. V obdobju italijanske okupacije so bili zelo visoki davki, ki so prizadeli posebno kmete. Tu ni bilo industrije, kmete pa so močno obdavčili, zato ker so hoteli, da bi ljudstvo obubožalo. To je pripeljalo do velikega izseljevanja, predvsem v ZDA, ženske pa so odhajale v Egipt. Ko je italijanska vojska napadla področje; se je začela formirati osvobodilna fronta in mladi fantje so ustanovili partizanske brigade in začeli voditi gverilsko vojno proti sovražniku.

Oktober 1941 se je v Vipavi formiral rajonski odbor osvobodilne fronte prav v naši hiši, moj stari oče Perhavec Avgust je bil eden izmed ustanoviteljev. Ta odbor je oskrboval partizanske brigade. Kupovali so volno in ženske so pletle rokavice in nogavice za partizane.

Tu v Vipavi so tudi skrbeli, da bi partizani imeli vedno dovolj hrane. V mlinu so mleli keruzo, potem so jo odpeljali in razdelili med partizanskimi brigadami.

Vsi prebivalci so se z vsemi možnimi sredstvi upirali okupatorju, razen zelo redkih izjem.

Tatjana Perhavec, 4.a

Vrhpolje med vojno

Nemci je pri nas pustila globoke sledove zaradi tega, ker je bila to osvobodilna vojna, v kateri je sodelovalo vse ljudstvo, predvsem pa zaradi tega, ker se je v tej vojni pokazal odnos tujcev do naših ljudi, odnos človeka, ki je kot podivjana zver stresal svojo jezo na sočloveka.

V jugoslovanski zgodovini zlačka najdemo nešteto takih primerov. Če se omejimo le na gornjo Vipavsko dolino, pa najbolj izstopa obešanje civilistov v Vrhopolju pri Vipavi, konec septembra 1943.

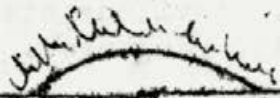
Zakaj je bilo potrebno Nemcem brez kakršnegakoli sojenja obešati 9 ljudi, ki so jim zajeli pri čiščenju terena na Nanosu? Tak odnos tujcev do naših ljudi je še krepil narodno zavest, vzpodbujal je v ljudeh vse, kar je slovenskega, podžigal je upor.

Nemci so ujetje prepeljali v Vrhopolje sredi roči, jim pripeljali župnika, da jih je spovedal, nato so drugega za drugim brez kakršnekoli obsodbe obešali. Med obešenimi so bili tudi trije domačini. Njihovi svojci niso ob pogledu nanje smeli potočiti niti solze, ker bi se izdali. Nemci so jih ves čas opazovali.

Le kako mora biti nesrečni materi ob pogledu na svojega mrtvega sina, pa ne sme niti zajokati? So zaradi tega ljudje postali močnejši, se je v njih bolj utrčila revolucionarnost? So tu vzroki, da se je v naših prednikih naselil upor proti vsemu tujemu in se nato prenašal iz roda v rod in je sedaj tudi v nas?

Vsakočrāt, ko kdo omeni obešanje v Vrhopolju, me spreleti srh. Srečna sem, da sem rojena po vojni, da vsega tega nisem doživela. Kdo ve, morda me kaj takega še čaka?

Tjaša Premrl, 4. b

PARTIZANSKA BOLNICA "PAVLA"

Partizanske bolnišnice so bile različne po svoji velikosti. Poleg velikih blokov bolnišnic smo imeli tudi prav majhne bolniške enote, imenovane sanitetne postaje, ambulante, itd.

Bolnišnic je bilo približno 121, v njih se je zdravilo približno 15.000 bolnikov in ranjencev. Skupno so imeli okrog 5000 ležišč. Prvotno so borbene enote ranjence skrivale v skrivališčih, bunkerjih, vendar v naslednjem obdobju vse bolj prevladuje gradnja in delovanje večjih konspirativnih bolniških postojank. Vendar pa borbene enote, razen mogoče prěmičnih bolnišnic, niso transportirale ranjencev s seboj.

Z ustanovitvijo korpusa decembra 1943 decembra 1943 sta bili načrtovani in nujni dve bolnišnici, ena za severno in druga za južno delujoče borbeno področje. Teren nad Čekovnikom in nad Idrijo je bil znan partizanom še iz Vojkovih časov, saj je prva baraka bolnišnice, potem imenovane "Pavla", zrasla na mestu bivšega taborišča 1. bataljona Srednjeprimorskega odreда.

Kronika bolnišnice se piše od januarja 1944, ko so bili sprejeti trije ranjenci od Tratnika. Tratnikova domačija pa se je takrat preimenovala v javko in ekonomat bolnišnice "Pavla".

V prvi baraki so stanovali ranjenci in člani osehja skupaj in že s februarjem so zgradili novo barako. Prvo večjo skupino ranjencev so sprejeli 3. aprila v drugo novo zgrajeno postojanko imenovano "Očkova". Spomladi 1944 je divjala sovražna ofenziva in so zato načrtovali premestitev bolnišnice v Mrzlo Rupco.

27. junija je partizanska bolničarka pobegnila v nemški garnizon, kar je zahtevalo nujno evakuacijo v skrivališče 1 in 2, za katere bolničarka ni vedela. Skoraj-ozdravele ranjence so odpuščali. Tako je bilo avgusta 1944 v bolnišnici 70 ranjencev. Vse hujše ranjence so po nalogu vrhovnega štaba prepeljali na Hudo polje, odkoder so jih odpeljali v Barij.

Jeseni 1944 so zgradili najvažnejšo postojanko, ki so jo imenovali "Zadnja centrala".

Pozimi 1944 so se Nemci vseskozi gibal v bližini bolnišnice. Po novem letu je bila bolnišnica polna in spomladi so jih prenesli v invalidski dom v Franji. To sovпада s potekom najhujše nemške ofenzive "Rübezahl". Številčno stanje bolnišnice v času ofenzive se je povzpelo na 150 ranjencev.

12. maja je prišlo do evakuacije bolnišnice v Gorico in v Idrijo.

SVOBODA!

(Iz Srečanja 41/42/83)

Pripovedovali so mi

Ded mi je večkrat pripovedoval o krutosti vojne med leti 1941-1945), o divjanju sovražnikovih sil, o požiganju vasi, o streljanju talcev, o grdih pokolih in mučenju trpečega ljudstva. Največkrat pa mi je govoril o krutih dogedkih, ki so se "44 leta dogajali v naši vasi, nedaleč stran, od moje hiše.

V naši vasi je bila ustanovljena partizanska bolnišnica Pavla. To je bila majhna hiša, ki je bila sezidana v temni grapi, kamor sonce posije le nekaj dni poleti. Tam so le skale in prepa-di. Vendar je človek našel dovolj prostora, da si je sezidal hišo, v kateri je odraščalo pet sinov že vdove matere. Ko pa se je začela vojna, so ti sinovi odšli v gozd in se borili za svobodo svojega naroda.

V tej majhni hišici je bilo prostora za štirideset ranjencev. Štirideset še živečih ljudi, ki so se morali boriti za življenja, ko je sovražnik napadel našo vas in jo tudi požgal.

Takrat nas je izdal neki domobranec, ki je vedel za to bolnico. Nekateri so celo pravili, da se je sam zdravil v njej. Sovražnik pa se je tokrat hotel maščevati. Že v zgodnjih jutranjih urah se je skupina Nemcev pritihotapila v vas po težko dostopni grapi, ker ni bilo straže. Zjutraj so takoj začeli s požiganjem in mučenjem. Najprej so hoteli zavzeti bolnico in pobiti vse ranjence, ki so bili v njej. Vendar so se usteli. Ubili so nekegavaščana, ki je hotel opozoriti bolnico pred nevarnostjo. Ustrelili so ga le 20 minut hoda stran od bolnice. V bolnici so slišali ta strel in bolničarka Pavla je takoj ukazala sprezniti bolnico do zadnjega. Ranjence so znosili nedaleč stran v podzemski rov, za katerega je vedela le ona. Tako je bila bolnica prazna še preden so jo Nemci našli. Bili so razočarani. Začeli so z iskanjem ranjencev, katerih ni bilo ne duha ne sluha. Našli pa so mlado partizanko, katero so strahovito mučili in jo zatem prižgali na vhodna vrata bolnice.

Ujeli so tudi dva partizana, ki sta bila namenjena v bolnico. Mučili so ju, ker nista hotela izdati že izdane bolnice. To je bilo zverinsko mučenje, mučenje, ki se ga spominja naša vas in ga ne bo pozabila, saj so jim nazadnje še posekali glave in jih posili po vasi.

Požgali so tudi domačije s celimi družinami priklenjenimi v hišo, tako da so živi zgoreli.

Tako zdaj praznujemo krajevni praznik v spomin na te dogodke in se jih s strahom spominjamo. Postavili smo jim spomenike. Kraj in hišo, ki je bila med vojno bolnica jo imenujemo PEKUL.

Dodročnost oblikuje svoj obraz

"Telesa naša - vrči dragoceni,
v njih shranjena vsa dediščina davnin,
peko nas v prsih soki njih ognjeni,
kipeča-sla radosti, bolečin.
Vzgon hitij nerojenih kri nam polje,
življenje njih, ki bodo, rije v nas.
In kal s katjo se za prvenstvo kolje,
bodočnost oblikuje svoj obraz.

Narod hlapcev, stoletja zatiran, na veke nepoznan. Kdo si, ti majhen, neštevilčen narod? Saj te nihče ne pozna. Le tiho hodi, priden in upogljiv! Koga pa imaš, po katerem se lahko zgleduješ? Razne Črtomire, Vide, Jerneje in Matjaže.... same sanjske junake, izmišljene, nerealne. Narod... kakšen pojem je to? Narod! Glavno - to je duša, vesoljna duša... Napredek? Kar obstaja, so le posamezniki. Drug drugega spoznavajo... poslušajo trajne glasove svoje davnine, svoje duše. En sam pojav te duše je več vreden, kakor vsa stoletja trpljenja. V vsakem človeku je taka duša. Morda dremlje, počiva in čaka.

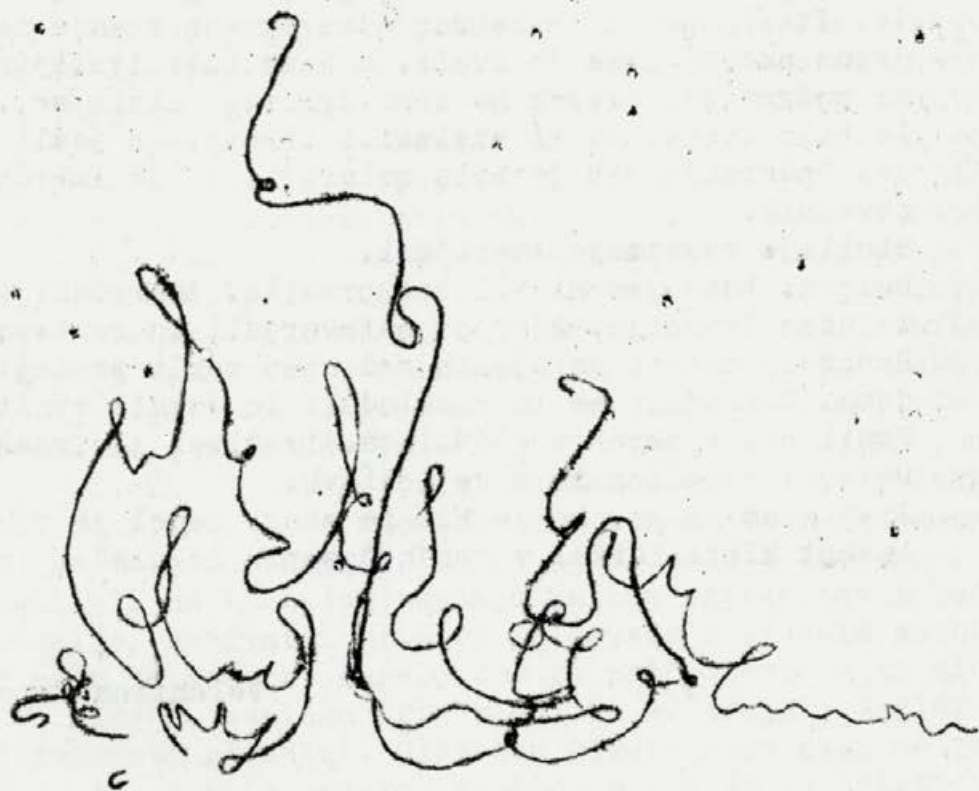
Tema je povsod okrog nas. In v nas. Vse je gnilo, nikjer ni več prave, čiste podobe. Kdo si ti, kdo sem jaz? Le kje je iskra, da prižge ogenj, pravi, veliki ogenj, da bi požgal vse te trhte, gnile veje? V temi potujem za-sledje svetlobe. Sem le drevec, sestavljen iz senc in svetlobe. Iz teme se skozi svetlobni pramen vračam v temo. A iskra znova zatli in obsije temen gozd. Že lahko razlikujem ljudi. Človek, kako majhen si! Kako slaboten po telesu, a kako velik v svojem bistvu. Prah bodo tvoje kosti. Tóda tvoja dejanja bodo ostala!

Na vzhodu se že svetlika. Terna, grozeča praznina dobiva svoj smisel. Iz sive megle se pokaže žareča krogla. Pečasi, a vzhajajo se valji proti nam. Ne pomagajo ne nasipi, ne barikade. Vedno večja je, vedno bolj mogočna. Velikani vztajajo. Snamajo si svoje maske in si umivajo obraze v čisti rosi. Iz oceana sivih oblakov se dvigaja razvaline gradov in tranjav. To je naš človek, to je naš uspavani Matjaž, to je naš narod. In iz te gmote ognja se izloči posameznik, prej neznamen, zdaj pa večji od vseh kraljev in carjev. Kliče in hudi vse okoli sebe, ovija jih z rdečim plaščem in jim kaže ljubezen do Nje, ki je vedno izgubljala svoje sinove. On jih hoče rešiti, da ne bi izgubili Njenega zaupanja.

Upor se širi kot stepni požar. Nič več ni posameznikov, ostaja le narod upornikov. Sprejmite me vase, v svoje naročje. Hočem biti eden vaših stebrov. Naj bom kamen. Hočem nevarnost. **Nevarnost**

nas lušči iz nepomembnosti, rešaje nas slabosti. Ničesar ni, kar bi me strlo, hočem kljubovati mrzlemu vetru in ledenikom. Nočem pasti in zginiti! Čeprav sem le človek, čigar duša je polna brezen in prepadov, se hočem dvigniti. Dovolj mi je varljivega duha po varnosti. Hočem vetra, zraku! Žareča krogla je dosegla svoj cilj. Vselila se je v nas, prepojila je naša telesa z svežino, s toplino in pogumom. Vetrovom so odprte poti, podrti so jezovi in nasipi. Ne smemo več dovoliti umazaniji, da se vgnezdi v naša srca in nas omrtvi, da nam zaveže oči in roke. Moramo se bojevati za svoje ideale, za pridobljene dragocenosti in za nas same.

Šturm Erika, 4.a

Zgodba mekega Torka

Delal je v (italijanski) vojašnici. Bil je zidar; s slovenskim srcem. Delo v vojašnici je bilo tako dobro slepilo, da ga je celo hčerka obdolžila simpatiziranja z Italijani.

A našel se je nekde...

Ovadili so ga pri oblasti. Tako se je znašel v Tržaških zaporih. Kri je brizgala izpod nohtov, a zmagal je Slovenec. Izpustili so ga zaradi pomanjkanja dokazov.

Ko se je vrnil domov, se ni odrekel delovanju za osvoboditev Primorske izpod Italije.

Na začetku vojne je bil že prestar, da bi ga poklica v vojsko. Poslali so ga v delovni bataljon, s katerim je odšel na Sicilijo. Italijanom ni bilo mar zdravstveno stanje mož v bataljonu. Hrane skoraj niso dobivali, saj so bili Italijani mnenja, da se podgranjen človek ne more upreti. Delali so, kjer in kar je bilo treba. Da bi stolažili lakoto, so jedli tudi koreninice. Podhranjenost je bila malariji, ki je izbruhnila, dober zaveznik.

Sicilijo zavzamejo Američani.

Delovni bataljon ni bil več prisila. Američani so jih pripeljali v južno Francijo, kjer so natovarjali in raztovarjali ladje. Podhranjenih in utrujenih mož niso mogli poslati v vojni metež doma. Nakladali so in razkladali in čakali vrnitve domov. Vrnil se je oktobra 1945. leta. Preživel je Tržaške zapore, delovni bataljon in muke ločitve.

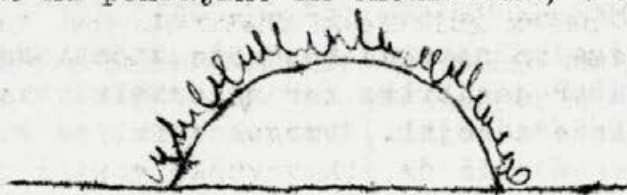
Spominjam se ga, ko je bil že star. Sedel je v kuhinji na trdi leseni klopi, držal v rokah časopis in gledal iznad načnikov.

Valentina Korošec, 4.a

OBISKALA STANAS TOVARIŠ DANILO
TURK - JOCO, VODJA KULTURNI SKUPINE
IX. KORPUSA TER BOREC TOVARIŠ FRANCE BRAVTC ...

NEKAJ O JOCovi SKUPINI

Ena od odlik našega narodnoosvobodilnega boja in naše revolucije nasploh je bila tudi nenehna skrb za razvijanje nove kulture, ki naj bi bila čim bližje ciljem tega boja in tem kulturnim potrebam našega ljudstva. Na Slovenskem je bila kulturna dejavnost izredno razgibana in razvejana, saj so jo opravljale številne kulturniške skupine in posamezni kulturni delavci. Še največ slovenske besede so potrebovale še neosvobodjene pokrajine Slovenskega primorja, Beneške Slovenije, Rezije in Kanalske doline. Kraji so hlepele po slovenski besedi, pesmi in slovenski kulturi nasploh, ki je bila posebno mlajšim in najmlajšim rodovom dolgo vrsto let odtujena. Tako je bila ena od pomembnih nalog IX. korpusa prosvetljevanje tega dela slovenskega naroda, spoznavanje slovenske kulture iz matične Slovenije ter krepitev nacionalne zavesti. In kaj naj bi bilo za doseg tega cilja lepše kakor dati jim slovrnsko-besedo, glasho, tisk (časopis Matajur), predavanja in množična zborovanja, kjer so se ti ljudje lahko seznanili s cilji našega narodnoosvobodilnega boja. Tako je bila ustanovljena tudi kulturniška skupina IX. korpusa. Vodja in komandant skupine je bil Danilo Turk - Joco, zato jo imenujemo tudi Jocova skupina. Sestavljena je bila iz pevskega kvarteta in glashenega tria (klarinet, harmonika, kitara), imela je kurirja za opravljanje kurirske službe, imel pa je na skrbi tudi prehrano, prenočišča in druge materialne dobrine, ki jih seveda v tistih časih ni bilo na pretek. Skupina je bila poznana po vsej Primorski pod imenom KIS (korpusna igralska skupina). Običajno je prikorakala, seveda vojaško urejena, včasih tudi v spremstvu partizanov iz bližnje brigade ali odreda, na vaški trg ob zvčkih Veselega tria, se tam ustavila in vojaško uredila. Vaščani, ki so se množično zbrali na trgu, je nagovoril vodja skupine Joco in oznanil, da bo popoldne ali zvečer na samem trgu, v šoli ali na bližnjem skednju velika prireditev z recitacijami, pesmijo, zabavnimi prizori in seveda z uradnim govorom. In kar je bilo še posebej zapeljivo: po prireditvi bo za mlade in stare ob glashi Veselega tria ples, ki bo trajal, dokler bodo vztrajali razvneti plesalci. Glashena govorica in ples ne poznata meja in prav tu je bilo ogromno množičnosti tudi za politično prepričevanje, zbujanje nacionalne zavesti in občutka pripravnosti slovenskemu narodu. Program skupine ni bil vedno isti, temveč se je preminjal glede na pokrajino in okoliščine, v katerih je bila prireditev.

Skupina je takorekoč obiskala skoraj vse vasi in bila uspešna v huditvi že precej ugasle slovenske zavesti. Člani skupine so na poti po Primorski ohranili neizbrisne spomine. Tako tudi tov. Danilo Turk -Joco, ki je danes med nami...

(po Srečanjih povzela
Janja Milič)

L I V E P R I Č E S M R T I - T O V A R I Š . F R A N C
B R A V E C - Č L O V E K, ZA KATEREGA PRAVIJO, DA VSTAL OD
MRTVIH

Osemnajstleten se je tov. Bravec vključil v enote NOV. Nekega jutra so njega in njegove tovariše zajeli Nemci. "Hände, hack!" Nemci so jih presenetili, ker so prišli v vas s strani, od koder se jih nihče nadejal. Pomagalo jim je slabo vreme, burja je močno tulila. Zaprli so jih v vaško gostilno v Počkraju in z njimi ves čas zelo surove ravnali, jih brcali in pljuvali. Gnali so jih do vaškega pokopališča za vasjo. Vedeli so, kaj jih čaka. Otrpli od groze so bili brez moči. Morali so leči na trebuh, roke pa skleniti pod glavo. Bil je drugi v vrsti. Videl je, kako so ustrelili prvega njegovega soseda. Zdej je bil na vrsti on... Čezenj je stopil Nемеc, mu naslonil brzostrelko na vrat in sprožil. Kaj se je zgodilo pozneje... Začela se je njegova enajstdnevna kalvarija in črna tema. Zhudil se je, ko ga je začelo dušiti in je hlatal za zrakom. Od vsepovsod je čutil teči kri, iz rok, vratu nosu, ušes in menda celo iz oči. Kako se je boril s smrtjo. "Vstal sem in napravil nekaj korakov, pa sem že padel, koč sem bil dolg in širok. Pohral sem se, napravil spet nekaj korakov in spet padel. Potem sem počasi vstal in korak za korakom odšel v neznan..." Tako je taval po Nanosu, živel od snega, nemočen, zapeljan od prividov. Lačen je videl veliko število žensk, ki so mu ponujale polne košare kruha in mleka. Vsakokrat, ko je skušal zgrabiti, se je ženska odmaknila in spet ponujala.... dokler ni prišel v Sanabor, kjer so ga ljudje sprejeli in rešili. Iz trideset kilogramske prikažni iz groba je zopet postal mlad fant.

Za obisk na našem kulturnem dnevu se tov. Bravcu prav lepo zahvaljujemo ter mu želimo še veliko veliko svobodnih let!

Janja Milič, 4.b

PRVE PARTIZANSKE SMUČARSKÉ TEKME

20. in 21. januarja 1945 so se v Cerknem ob prisotnosti bivšega komandanra IX. korpusa polkovnika tov. Staneta Potočarja in komandanta XXXI. divizije, kapetana Ivana Matejke - Pemca, vršile prve partizanske smučarske tekme.

Tekmovalci so v mnogih primerih prihiteli na tekmovanje naravnost s položajev ali celo iz borbe. Startali so utrujeni in neprani, pa kljub temu je tekmovanje uspelo in doseženi so bili zelo dobri rezultati.

V soboto 20. januarja je bil izveden patrolni tek s streljanjem njemu, dan kasneje pa slalom in skakalne tekme. Priznanja vredni so bili poleg drugih dosežkov, posebno uspehi skakalcev, ki so na primitivno zgrajeni skakalnici izvedli lepe in nepričakovano dolge skoke.

Rezultati so bili naslednji:

- Patrolni tek: 1. Patrola Prešernove brigade (čas 1^h 23^{min})
2. Patrola Vojkove brigade (čas 1^h 24^{min})
3. Patrola gradnikove brigade
4. Patrola
5. Patrola zaščitnega bataljona IX. korpusa

Najboljši čas tekmovanja je dosegla nepopolna patrola Zveznega bataljona XXXI. divizije in sicer 1^h 20^{min}. Ker je bila patrola nepopolna, je izpadla iz tekmovanja.

V streljanju so bili rezultati naslednji:

1. Patrolna trojka Gradnikove brigade (60 točk)
2. Patrolna trojka Smuške delavnice IX. korpusa (40 točk)
3. Patrolna trojka IX. korpusa (20 točk)

- Slalom:
1. tov. Štefe 1 ` 27"
 2. tov. Finžgar 1 ` 32" (smuška delavnica IX. korpus)
 3. tov. Masterle 1 ` 42" (OC IX. korpusa)

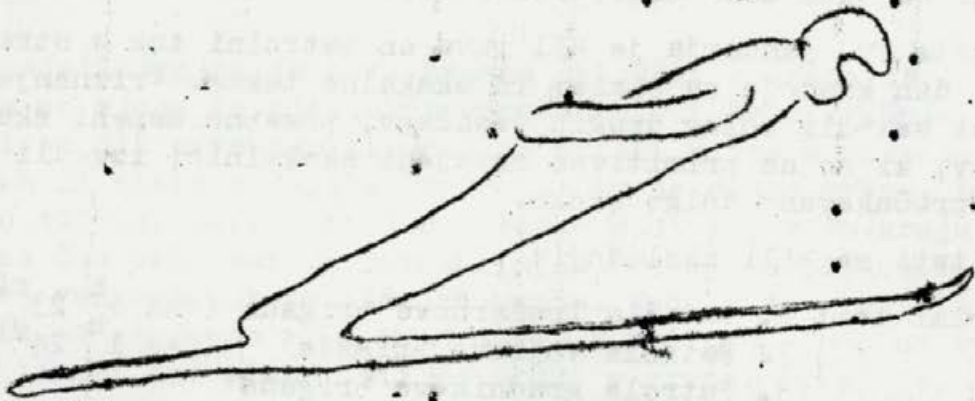
- Skoki:
1. Rudi Finžgar 22,5 m
 2. Alojz Potočnik 22 m
 3. Janez Štefe 21 m

Poleg skokov v konkurenci, je bilo izvedenih tudi nekaj skokov izven konkurence, v katerih je bil najdaljši Rudi Finžgar, skočil je dvakrat po 31 m in s tem postavil najdaljši skok dneva.

Prve partizanske smučarske tekme so bile za takratne razmere uspešno organizirane in izvedene.

Pokazale so znova iniciative naših borcev, ki so kljub težkim pogojem in takorekoč sredi borb našli čas, da so se v športni borbi pomirile med seboj.

(Iz Partizanskega dnevnika)

Tudi svoboda je le mozaik

Obloženi s stotinami zgodovinskih podatkov največkrat zaslepljeni mislimo, da zgodovino kroji kopica pomembnih ljudi in slavnih vojnih zmag ter političnih in diplomatskih zakulisnih iger. A vojne so rodile še preden počijo streli in padejo prve žrtve. Vojne nastanejo, ko se ljudje več ne pozdravljamo med sabo in nasilno ločimo svoje od tvojega z visokimi pregradami in hladnimi pogledi.

Tudi svoboda je le mozaik, čudovito sestavljen iz posameznih premaganih sovraštev in svobodnih odločitev.

Bila je že trda zima. Ljudje so hrepeneli po pomladi, kolikor so pač od nemira razdejjane duše sploh še zmožne hrepeneti. Mogoče pa je bilo njihovo pričakovanje ravno zaradi tega še večje, kajti nekje globoko v svojih srcih so upali, da bo novorojeno sonce razklenilo veržge mraza in ledu, v katere jih je vkovala vojna. Snežilo je že več dni in čez noč je zapadlo toliko snega, da skozi vrata, ki jih je prikoval trden snežni oklep, dostop v hišo sploh ni bil več mogoč. Ljudje so se zato najraje tiščali v hišah okrog peči. Le otroci, ki jim radovednost ni dala miru so kdaj pa kdaj smuknili skozi okno v zgornjem nadstropju v belo prostranost. Burja se je proti jutru polegla in celo snežiti je prenehalo, toda mraz je bil še vedno tolikšen, da na prostem nisi mogel dobiti tekoče vode.

Od laza se je proti samotni skupini hiš približevala četica premraženih ljudi. Vaščani so jih kmalu prepoznali; bili so partizani. Molče so jih sprejeli v svoja horna prebivališča. Niso jim mogli nuditi veliko. Tudi sami so bili lačni hrane in veselja. Partizani so na dvorišču postavili kotel in kuhar je skrbno začel pripravljati ostanke zadnjih zalog hrane, ki so jih zbrali vaščani. Toda kuhar ni utegnil opraviti svojega dela. Z juga je proti hišam tekla ženica, mahala z rokami in že od daleč kričala: "Bežite, Nemci so že pri cerkvi!". Spet umik. Beseda se je kot nož zarezala v utrujene misli. A kam? Poklicali so drobnega dečka; "Silvester, ali veš kje so drugi partizani?" Vedel je. Bil je eden izmed tistih dečkov, katerim ne uide izpreč oči nobena malenkost. S sekiro v roki jih je vodil skozi gozd v breg. Okrog enajstih jih je pripeljal do stare pastirske staje. Tu se je njegova pot končala. Moral je nazaj, čeprav ga je premraženo telo vabilo k ognju.

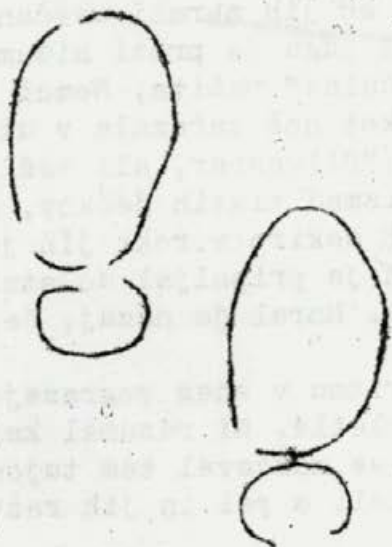
Vračal se je domov in ob nenehnem ritmu v sneg pogrezajočih se korakov so se mu misli kdo ve kje zapletle. Ni razumel kaj je to vojna, a tudi njega je nekje-žgalo, da bi se maščeval tem tujcem, ki so včasih, ko matere ni bilo doma, prišli s psi in jih razbesnele spu-

ščali nadnje, ter jih v zadnjem trenutku, predeh so se zobje utegnili zapičiti v trepetajoče meso, spet z verigo-potegnili k sebi. Ob spominu na preživeli strah je stisnil zobe in pest ter z nogo krepko udaril ob tla, da je izgubil ravnotežje in se prevrnil v sneg. Prebujen iz mučnik sanj se je spet pobral in v snežni belini pred seboj zagledal Nemce. Reagiralo je refleksno, še preden so se misli utegnile prilagoditi novi situaciji. Delal se je kakor, da jih ne vidi in je začel sekati bližnje trhlo drevesce. Ni se upal pogledati preko svoje rame. Z razbijočim srcem je čakal, kaj se bo zgodilo. Nemci so prišli k njemu in eden izmed oficirjev je začel kričati nanj v tistem tujem in za Silvestrova ušesa tako trdem jeziku. Izza oficirja je stopil nek civilist in zalajal nanj: "Sarkavec, kaj tu počneš?" Besede mu niso hotele iti iz ust, a nekako je le izjecljal iz sebe: "Zobe nas... drv pa nimamo. Zato me je mama poslala v gozd..... po drva".

Civilist je Silvestrov odgovor prevedel oficirju, nato pa spet vprašal: "Kje je tvoj dom? Silvester je dvignil tresočo roko in pokazal čez hrib. Civilist se je obrnil k oficirju, nato vzel Silvestru iz rok sekiro, ga porinil in nanj zakričal: "Izgini! Če te še enkrat tu dohimo, te bom ustrelili!"

Silvester se je poskušal spet spraviti na noge in teči, a kolena so mu klecala, da je ril s svojim izsušenim telesom po snegu. Ni vedel ali se še promika, ali leži mrtev na tleh. Meja med življenjem in smrtjo se je zabrisala. Skozi glavo mu je nenehno prodiral tok ene same nenehno ponavljajoče se misli: ustrelili, ustrelili, ustrelili... Nekako je prilezel domov in doumel, da vendar mora biti živ, ko ga je mati stiskala k svojim prsim. Lahko bi ga res ustrelili. A bilo mu je šele enajst let.

Branko Likar, 4.b

Domačini so ga izdali

Bil je zimski večer, ko smo se vračali-iz šole. Snega je bilo skoraj do kolen, do doma pa še dobre pol ure hoda. Ravno- kar smo zavili z glavne ceste - na stransko stezo, ko se odpro- vrata gostilne in na-prag stopi gostilničar, velik močan mož, z velikimi brki ter brezdesne roke. Takoj nas povabi v nje- govo skromno gostilno, ter nam reče, da bo po telefonu obve- stil starše, da pridejo po nas, saj sami v takem snegu ne mo- remo domov. Vstopili smo in se takoj posedli okrog velike peči, ki je kar žarela od toplote. Gostilničarjeva žena pa nam je prinesla čaja in keksov.-Mi se za te dobrote nismo veliko zme- nili, kajti naše oči so bile uprte v gostilničarja in njegovo zaraslo ramo na desni roki. Vsi smo vedeli, da je bil v NOB. partizan, ki so ga domačini izdali, ter da so mu Nemci odsekali desno roko. V gostilni je bilo vse tiho, dokler se najstarejši med nami ni opogumil in ga vprašal, če bi nam povedal, kako je izgubil roko.

Mož ni dolgo okleval, prisedel je in začel pripovedovati kaj vse se mu je zgodilo.

Do leta 1942 je bil kot najstarejši sin na kmetiji, ki je ležala na osamljenem kraju nad Ložami. 42 let pa je ošel kot prvi od hiše k partizanom. Brat-je bil v italijanski vojski že prej.

Do 43 leta se ni mogel bojevati, ker je bil kuhar. Po kapitulaci- ciji Italije je prišla tudi v te kraje nemška vojska, ki ni ime- la usmiljenja. Kmalu po prihodu Nemcev ga je izdal sosed, kate- rega je do tedaj imel za dobrega člana KP. V tabarišče so mu odgnali mater in sestro ter mu požgali domačijo. Njega so o tem že prej obvestili, tako da je pravočasno zbežal. Toda dva dni za tem je padel v roke Nemcem. V kneški kasarni so ga neusmilje- no mučili. Ker pa je molčal, so mu leta 44 odsekali desno roko. Na srečo pa je bil duhovnik, ki so ga imeli za izdajalca tisti, ki mu je rešil življenje. Ko so ga rešili iz nemških rok, so ubili dva nemška vojaka. Za kazen so nemški vojaki na tem mestu ubili deset neznanih nedolžnih ljudi. To je gostilničar povedal s hripavim grenkim glasom in dodal: "Zakaj me niso ubili!"

Takrat se je pred gostilno ustavil traktor, bil je sosed iz vasi, ki je prišel po nas.

Gostilničarja smo se zahvalili, ter se odpeljali domov.

To je le drobec gostilničarjeve pripovedi, le drobec grozote NOB, ter velik del tistega, kar nam je prineslo svobodo.

Taborišče na Rabu

Močvirje v vlažnem zalivu Raba. Taborišče ograjeno z hodečo žico. Žesene barake, v katerih živijo ljudje. Spomenik in mnogo grobov. -

"Da, to je bil tisti čas, mi je nekoč pripovedoval oče.

Začela se je italijanska ofenziva leta 1942. Naselja, v katerih so Italijani imeli svoje postojanke, so bila obdana z hodečo žico. Tuči očetov rojstni kraj. Njegova rojstna hiša, ki je bila na robu vasi, je ostala izven žične ograde in zlasti v nočnih urah je bila tarča-sovražnikovega obstreljevanja.

Tovornjak iz Cest blizu Revt je pripeljal izmučenega pretepenega aktivista. Ujetnika so suvali, zmerjali s psovkami in vozili skozi vas, ker so hoteli prestrašiti ljudi.

Pozno poletje 1942 je bila ofenziva na višku. Italijani so aretirali aktivista osvobodilne fronte in svojce hčrcev. Tako so aretirali tudi očetovo teto, ki je imela pri partizanih tri sinove. Odpeljali so jo v zapor. Z okoliških predelov Notranjske so pripeljali mnogo aretirancev: starčke, žene, otroke... Zagorele so številne (kmečke) slovenske domačije in s tem se je pokazala vsa okrutnost okupatorja. Šole, kulturni in gasilski domovi so se spremenili v zapore. Oče jih je večkrat obiskal, kajti teti je bilo treba nositi hrano. Videl je vso hudo zapornikov. Zadnji dan pred odhodom v taborišče, so stražarji poostriili nadzor in prepovedan je bil vsak stik z zaporniki. Naslednji dan so jih odpeljali v taborišče na otoku Rabu. Po svojih skromnih močeh so očetovi starši sorodnici pošiljali pakete v taborišče, da je lahko vzdržala. Nekaj mesecev pod italijansko okupacijo, se je telesno popolnoma izčrpana vrnila domov. Njeni sinovi so ostali v partizanih in čarovali svoja življenja za svobodo.

Pr vrnitvi je teta večkrat pripovedovala o težkih razmerah v taborišču na Rabu. Živelj so pod šotori, v vlažnem in zamočvirjenem delu Raba. Hrana je bila pičla, zato je mnogo ljudi umrlo. V najtežjem položaju so bili otroci in ljudje, ki niso dohivali pomoči od doma.

Oče še danes dosledno zahteva, da spoštujemo kruh, osnovno prehrano človeka. Kadarkoli vidi zametavanje hrane, nas spomni na težke vojne čase, ko je primanjkovalo kruha in so ljudje umirali zaradi podhranjenosti. Hkrati pa nas opominja, da se danes milijoni ljudi občutijo pomanjkanje hrane.

Kapitulacija Italije

8. septembra 1943 - Italija je kapitulirala.

Sreča in veselje, razburjenje na Primorskem.

Ta dogodek je vzburkal vso Primorsko.

Splošna vstaja je zajela vse Slovensko Primorje in Istro in zlasti na podeželju hitro odstranila sovražno fašistično oblast.

To je bila mogočna manifestacija velike, prav do poslednjega dne italijanskega političnega režima zatirane, narodne zavesti in živega protifašističnega razpoloženja prebivalstva.

Tako v Trstu kot tudi v Gorici so množice šle na ulice, izsilile izpustitev političnih zapornikov, zahtevale od italijanskih poveljstev, da se uprejo za boj proti nemškim četam.

V demonstracijah in manifestacijah so sodelovale tudi italijanske antifašistične množice in tako se je krojila ~~italijanska~~ enotnost vseh protifašističnih sil.

Podobne manifestacije so bile tudi v Ajdovščini, Vipavi, na Tolminskem, Koroškem in drugod, kjer so bile italijanske posadke.

Vse Slovensko Primorje in Slovensko Istro je tiste dni prevevalo nepopisno navdušenje, v katerem se je zrcalila močna narodna zavest, velika enotnost in privrženost idejam OF.

Bilo je enkratno, kako je ljudstvo dalo duška svojim dolgoletnim težnjam in hotenjem po svobodi in združitvi z matično domovino.

Po delu "Primorska ni klonila"
povzela Remškar Marija, 4.6

Italijani se umikajo

Na dolino je legel mrak, ki se je vse bolj spreminjal v črno temo. Le tu pa tam si lahko videl drobne lučke, ki so skušale prodreti čim dlje, pa jim je to le slabo uspevalo. Tema je bila močnejša. Hotela je zakriti to dolino, to njeno gorje, lakoto, to željo po boljšem. Vtihatapila se je v izbo, ohkrožala je ljudi, da so jim obrazi postali mrki, otroci so postali žalostni. Ljudje pa so prižigali sveče. Majhne motreče plamenčke, ki so prapolali in se upirali temi. Ko so otroci pogledali skozi okno so videli, da se okna na sosedovih hišah svetlikajo in vedeli so, da je tadi tam prižgana sveča.

Ura je bila že pozna. Ljudje se odhajali spat. Vendar zaspati ni mogel nihče. Preveč je bilo stvari, ki so se jim motale po mislih, preveč je bilo ropota, ki ga tema ni mogla udušiti. Kapitulacija Italije je bila blizu. Italijani so se umikali. Podnevi in ponoči so bile ceste polne umikajočih se vojakov, poraženih, razočaranih in maščevalnih. Slednjega so se ljudje najbolj bali. To je bila misel, ki jim ni pustila spati. Ranjene živali se je treba bati bolj kot zdrave, poraženega človeka pa še bolj. Tak človek zahteva tisočero zadoščanja, tisočere žrtve za svoj ponos. Skozi mrak je prihitela majhna postava. Bil je italijanski vojak. Oprezno se je povzpел po stopnicah bližnje hiše. Zadržal je dih, obrisal potno čelo in se sklonil. Preveril je situacijo skozi okno pri vratih. Udlično, pa ne zaradi poguma, ampak zaradi želje po obstanku je potokel po vratih: "Aprire! Aprire!" Vrata so se odprla. Vojak je zakorakal v izbo. S pogledom je premeril gospodarja in v istem hipu z naperjeno puško zakorakal v sobo. Na veliki postelji sredi sobe je spala vsa družina. Prst na petelinu. Tišina. Oče in mati skušata z nerodnimi gibi svojih teles zaščititi stroke. Majhne drobne ročice so se oprijemale matere in očeta. Trenutek, še eden in še eden - večnost. Pričakovanje reskega poka. Nič se ne zgodi. Nepetost! - Strah z obeh strani. Italijanski glas pretrga tišino: "Avete una bicicletta?" Nič se ne zgane. Le strah gleda iz vseh oči. Puška se povesi. Vojak pa kriči: "Bicicletta! Compredete? Bicicletta!" Oče pokima. Pripelje kolo iz hodnika in ga postavi pred hišo. Puška je že na rami, vojak na kolesu, že ga ni več. Olajšanje in sreča nad življenjem se polasti vseh. Zunaj se dani. Verjetno bo lep dan. Nebo žari. Hribi so rdeči. Postaja vse svetleje. Sonce bo kmalu premagalo še zadnje stanke mraka, ki se z vsemi močmi upira svetlobi, a upreti se ji ne more, čeprav je še tako črn.

Kaplja krvi je kanila v moje srce

Pomladni dar. Zrak trepeče. Težak vonj sveže-preoranega polja lega na zemljo. Z okornimi koraki, počasi zibaje se, stopa kmet preko njive. Mati doji otroka in mu tiho prepeva uspavanko. V šolskih klopih, na rečnem bregu sta se srečala pogleda, zaškrila ognja v prsih, vlažna dlan segla v roko. Rodila se je. Mlada, nežna ju je združila v hrepenenju. O svet, o zemlja, o nebo, o daljnjezvezde!! Objela hi, stisnila v svoje naročje, ujela ta trenutek sreče in ga skrila v svojem srcu! Skrila tja, kamor čas in ljudje ne morejo seči.

Tako pa...

Kaplja krvi je kanila v moje srce. Prišla je tiho, kakor sence, ki se v megli leno potikajo naokrog. Prišla je kakor nevidni odmev daljnega dogajanja. Spolzela je skozi drevesne krošnje, mokre liste hrastovega debla in se izgubila v pesku. Tiha, nevidna. A vsepovsod je za seboj puščala krvavo rdečo sled.. Mokra, lepljiva se je oklenila kože. Njen mastni madež se režnato vlešči. Telo se je streslo ob dotiku, otrpnilo, kakor bi ga bila s svojo koščeno roko oplazila smrt. Otrok na materinih prsih je zaječal, fant tesneje objel deklo, kmet obstal in se zazrl v krvavo nebo. Rdeča so polja, rdeči travniki, krvavi zemlja sama! Človek, človek mari! Tam z vzhoda, zahoda, z vseh strani, z velikimi, neustavljivimi koraki-hiti, zaslužnjuje človeka, ubija idealne mladih src, rodira ljubezen, dobroto, svobodo, mir, upanje in se ne meni za žrtve in ne šteje trupel, o, tam prihaja nesmisel nesmislov: vojna!

Kakor rečna glasina ob jesenskem deževju se dvigne spomin in preplavi srce: nekoč, da, nekoč...

Nekoč je bila vojna. Bilo je trpljenje. Bila je groza v otroških očeh. Bili so natakneni-bajoneti, naperjene puške, ograjene barake, požgani domovi, blatne steze brezpotnih taborišč... Bilo je herojstvo. Bila je smrt. Bila je!

Očetova pripoved, ranjeni stric, trpek spomin.

Kaplja krvi je kanila v moje srce. Naj ostane le spomin!

V soncu žarijo gore, po globelih bežijo sence. Zrak trepeče. Visoko pod nebom kroži orel na mogočnih krilih in opreza za žrtvijo.

Ne, jaz nočem še umreti!

Darja Pavlič, 2. družbosl.

Varnujem te ...

Z zlatimi trepalnicami bom božala gozdove, -s svojim ognjem
bom grela-njihovo dehtenje. Zelenje bo še bolj zeleno in
popje se bo odprle. Tisoče cvetov bo obračalo svoje obraze
vame, tisoče src bo radostno kipel v moje morje.

Z zlatimi trepalnicami bom poljubila tvoj obraz. Tvoje globoke
oči se bodo ozrle k meni, segel boš po mojih sinjih kodrih,
igral se boš z mojimi rokami.

In srečen boš.

Sam.

Edini sredi trum smrtnikov, edini sredi krvavih potokov, ki
spodjedajoč bregove brez cilja lijejo bžpod čela izmučene ma-
tere.

Z zlatimi kodri bom objela tvoje srce. Pogoltnila ga bom, zađu-
šila od ljubezni, od sreče.

Vsrkala bom-vse njegovo sončno lepoto in ti ga hvaležna vrnila.
Dropala te bom.

Dropala te bom s svojimi nežnimi kodri.

In nikoli več ne boš gledal trpljenja in nikoli več ne boš ubijal.

In nikoli več ne boš čist, kot si sedaj.

S svojim vročim-črnim pogledom te bom uspavala-v sen, ki ga ne
poznaš. Postal boš cvet, dišeč in mlad in sin boš te lepote, ki
se rojeva v meni.

Pozabil boš na smrt, ki vihra v svetu, spet boš sam.

Edini boš. Edini med milijardami.

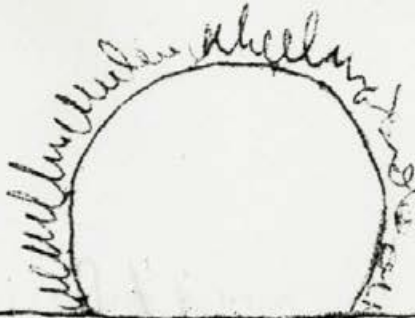
Okrvavljen in zlat. Šlišal boš šepet moje tišine in kričal v
temo.

Sam boš in plah. Spominjal se boš preteklosti, ki je nekoč kot bela
hela golobica ušla iz tvoje kletke.

Z zlatimi trepalnicami oprala svet sovraštva in mraza. Spet bo
čist in in svetil se bo, kot se svetijo spominčice po hladni
poletni nevihti.

Z zlatimi trepalnicami bom oprala svet sovraštva in mraza. Spet
bo čist in svetil se bo, kot se svetijo spominčice po hladni
poletni nvihti.

Z zlatimi trepalnicami bom božala tvoj obraz in tvoje globoke
oči bodo uprte vame. Ko bi vedel, da propadaš. Ti nisi kriv.

Črni klovni so krivci. Ti klovni brez mask in rdečila. Živi odlitki resnice, ki umira in je zaničevana.

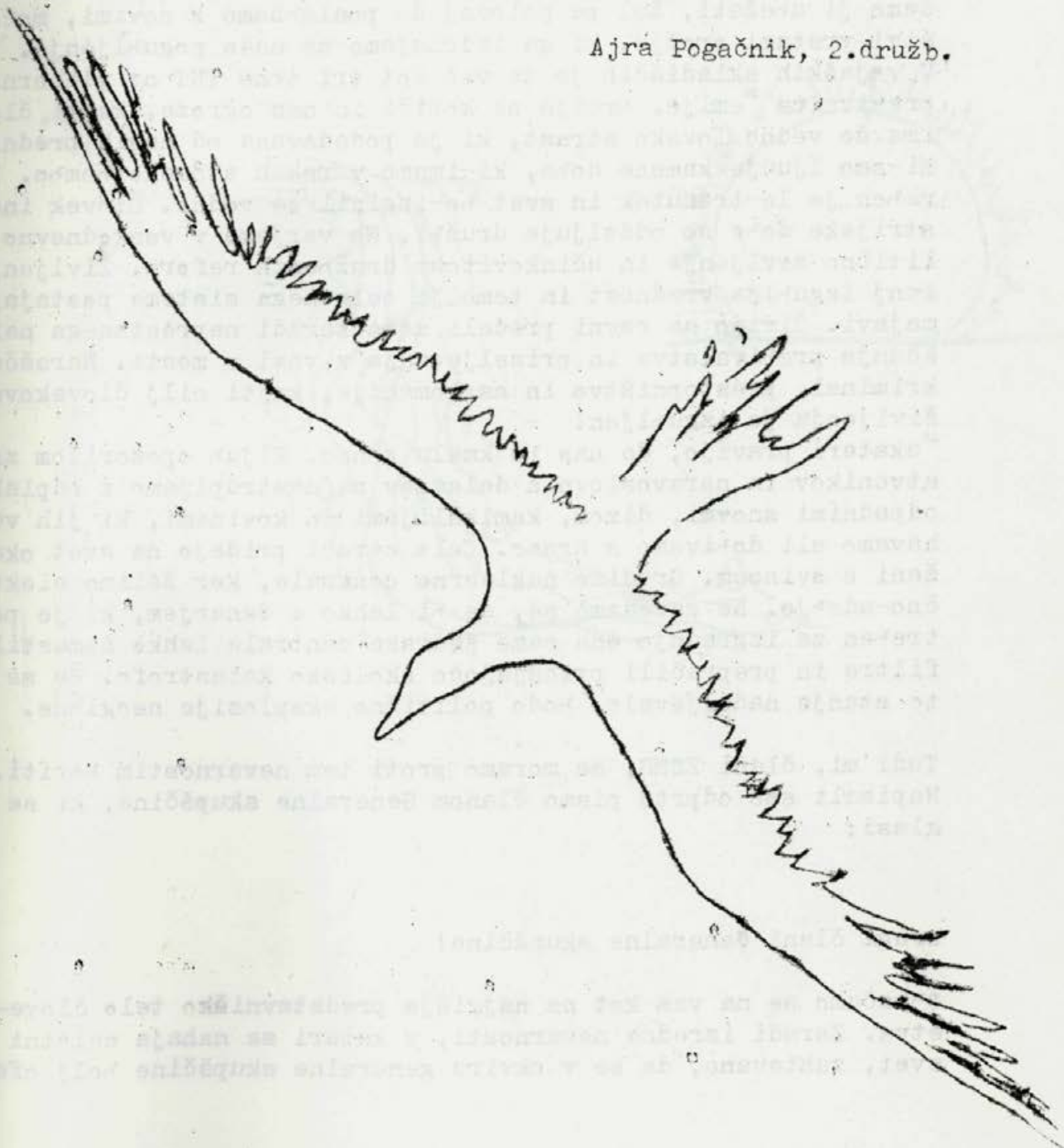
Umira in je zaničevana!

S sinjimi kodri sem preplavila tvoje telo. Skrit si v moji lopoti, ni ti treba ^{gledati} ne lutk ne trpljenja. Ostala sva sama.

Kot janja je resničnost.

Kot ogenj se je zažrla v tvoje telo. In jaz te varujem ledu, ki ga ogenj nosi v sebi.

Ajra Pogačnik, 2.družb.

Mladi želimo mir

Živimo v svetu nasprotij, gospodarskih, političnih in kulturnih kriz, v svetu vojn, kjer se pravica največkrat umakne denarju, kjer zmaga močnejši, večji, kjer se pozablja na šibke in male narode. Kriza se širi v velike in majhne dežele. Skušamo ji užežati, žal pa položaj še poslabšamo z novimi, močnejšimi vrstami orožja, ki ga izdelujemo za naše pogubljenje. V vojaških skladiščih je že več kot tri tone TNT na slehernega prebivalca zemlje. Orožje se kopiči in nas ogroža, kajti človek ima še vedno lovske strasti, ki je podedovana od naših prednikov. Mi smo ljudje kamene dobe, ki imamo v rokah atomsko bombo. Potreben je le trenutek in svet bo izginil za vedno. Človek industrijske dobe se oddaljuje družbi. Ne verjame v vsakodnevno politično življenje in učinkovitost družbenih reform. Življenje zanj izgublja vrednost in temelji celotnega sistema postajajo majavi. Širijo se revni predeli mest zaradi neprestanega naraščanja prebivalstva in priseljevanja z vasi v mesta. Narašča kriminal, prestopništvo in narkomanija, kajti cilj človekovega življenja je izgubljen.

Nekateri pravijo, da nas bo kmalu konec. Kljub opozorilom znanstvenikov in naravoslovnih delavcev se zastrupljamo z odplakami, odpadnimi snovmi, dimom, kemikalijami in kovinami, ki jih vdihavamo ali dobivamo s hrano. Celotni otroci pridejo na svet okuženi s svincem. Gradimo nuklearne centrale, ker želimo električno-udobje. Ne zavedamo se, da bi lahko z denarjem, ki je potreben za izgradnjo ene same jedrske centrale lahko namestili filtre in preprečili prihajajočo ekološko katastrofo. Če se bo to stanje nadaljevalo, bodo politične eksplozije neogibne.

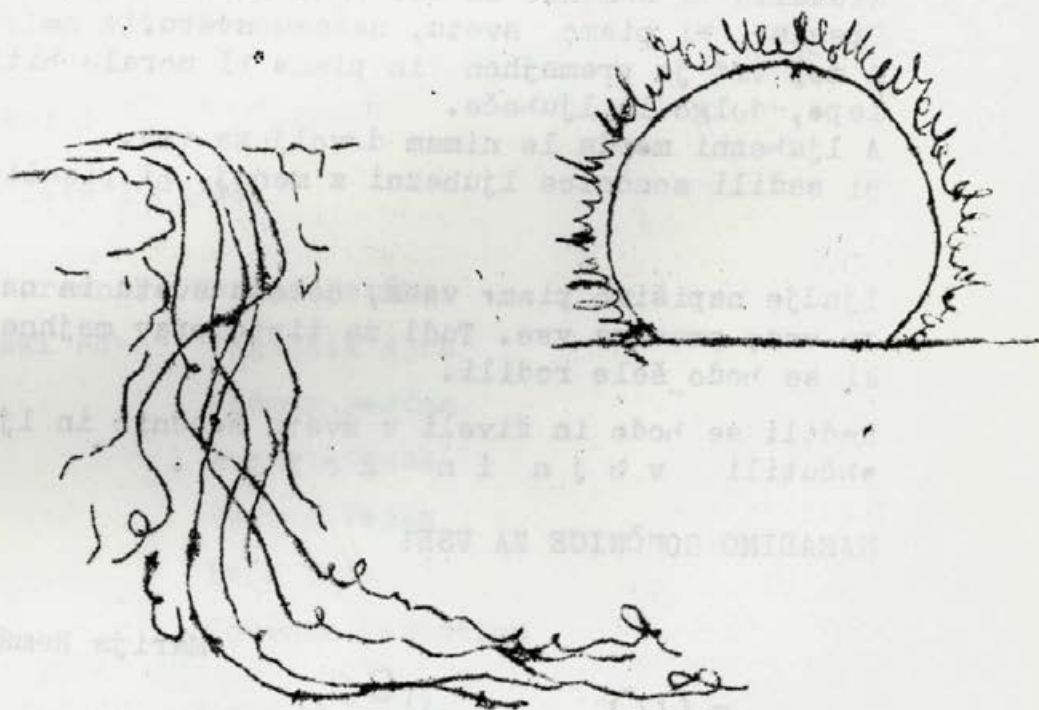
Tudi mi, člani ZSMS, se moramo proti tem nevarnostim boriti. Napisali smo odprto pismo članom Generalne skupščine, ki se glasi:

Dragi člani Generalne skupščine!

Obračamo se na vas kot na najvišje predstavniško telo človeštva. Zaradi izredne nevarnosti, v kateri se nahaja celotni svet, zahtevamo, da se v okviru generalne skupščine bolj ofen-

živno lotite problema razorožitve, da vložite vse napore v pospeševanje zaupanja in razumevanja med narodi, zlasti med velesilami, da se učinkoviteje kot do sedaj borite za vzpostavitev novega in pravičnega mednarodnega ekonomskega reda, ki bo omogočil stotinam milijonov ljudi človeka dostojno življenje. Naj razum in dobronamernost zmagata nad strahovi nezaupanja, agresivnostjo, fanatizmom in lakomnostjo.

Silveli Fogataj, 4.b

Svetu

Svetu bi pisala pismo.

Dolgo lepo pismo, da potolaži našo Zemljo in da ogreje srca mnogih.~

Pisala bi pismo in nasadila sončnice za vse.

Nasadila bi sončnice, jih nabrala v narčje in jih delila ljudem. Vsem ljudem.

Belim in črnim, mamicam, otrokom, odraslim.....

Nasadila bi sončnic za vse prav za za vse.

Pisala bi pismo svetu, našemu svetu.

A moj vrt je premajhen in pismo bi moralo biti res lepo, lepo,~dolgo in ljuheče.

A ljubezni morda le nimam dovolj za vse.

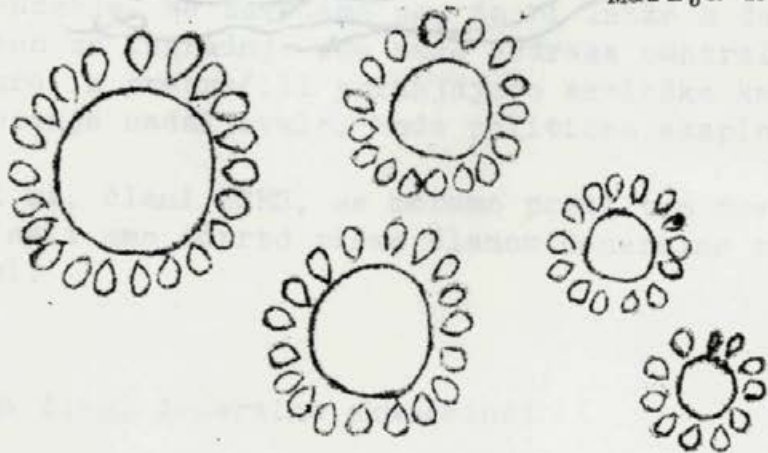
Bi sadili sončnice ljubezni z menoj, bi pisali pisma?

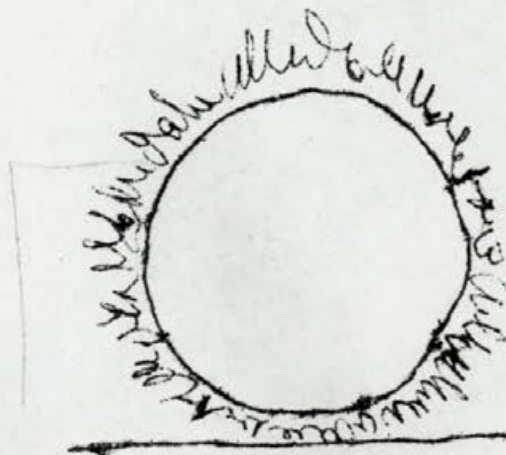
Ljudje napišimo pisme vsem, celemu svetu in nasadimo sončnic za vse, prav za vse. Tudi za tiste prav majhne, tudi za tiste, ki se bodo šele rodili.

Radili se bodo in živeli v svetu sončnic in ljubezni in ne bodo občutili vojn in gorja.

NASADIMO SONČNICE ZA VSE!

Marija Remškar, 4.6

I Z V I R

Glasilo Srednje gradbene šole
Veno Pilon Ajdovščina

Številka: 3

Šolsko leto 1983/84

Glavni urednik: Marija Remškar

Uredniški odbor: Pogačnik Ajra

Vidmar Bogdan

Premrl Tjaša

Žgavec Vojka

Bajc Vida

Korošec Valentina

Likovna oprema: Pogačnik Ajra

Mentor: prof. Zdenka Blažko

Učenci, učiteljice

Izšla je Šolska letina 1983/84 in knjiga lemo svobodno
sadržaj, pripravili smo torbe in odšli nekam, kjer
nas bo lepa, prijetna in zabavna.

Tik pred izstrelom šolskega leta smo pripravili še zadnje
številko (1983), namenjeno volilno programski konferenci
in slovesni otvoritvi.

Več, kot smo trudili, zbrali prispevke za IZVIR in Izvir
pripravljamo, upamo, da ste vsaj nekateri Izvir prebrali
in iz njega vsaj deloma spoznali literarne ustvarjalce ter
življenjske poti v šoli.

Upamo, da se v naslednjem šolskem letu naš časopis pridruži
še mnoge nove ustvarjalce.

Če pa se na prihodnjih imate lepo, in se v septembru
vrnite v šolo, pravi, lepi, rjavi in polni novih idej.

Uredniški odbor

izvir

Učenci, učitelji.....

Izteka se šolsko leto 1983/84 in kmalu bomo svobodno zadihali, pripravili šolske torbe in odšli nekam, kjer nam bo lepo, prijetno in zabavno,

Tik pred iztekom šolskega leta smo pripravili še zadnjo številko IZVIRA, namenjeno volilno programski konferenci in slovesu četrtošolcev.

Vsi, ki smo se trudili, zbirali prispevke za IZVIR in Izvir pripravljali, upamo, da ste vsaj nekateri Izvir prebrali in iz njega vsaj deloma spoznali literarne ustvarjalce ter življenje in delo v šoli.

Upamo, da bo v naslednjem šolskem letu naš časopis pridobil še mnogo mladih ustvarjalcev.

Sedaj pa se na počitnicah imejte lepo, in se v septembru vrnite v šolo zdravi, lepi, rjavi in polni novih idej.

Uredniški odbor

MLADINCI, MLADINCI!

Navada je, da se v poročilu ob koncu leta našteva vse dobre stvari, ki jih je kdo napisal, da se slabe spusti - skratka - da se vse olepša za dober konec - češ "konec dober - vse dobro." Res je tudi, da je najmanj natančen obračun, obračun s samim seboj - torej z mladinsko organizacijo, katere člani smo. Vidite pa tudi, da pred seboj nimam snopa tipkanih strani z mnogimi nerazumljivimi besedami. Tu smo, da poveo stvari, ki ne tečejo, ali pa bi lahko tekle bolje.

Ker bodo predsedniki komisij naše MO poročali o svojih aktivnostih in lenobi pri delu na posameznih področjih, bi izkoristila priložnost, da se omejim na problem MO na šoli kot celoti.

Na naši šoli je množica ljudi, ki sicer vedo, da MO obstaja, a jih to preprosto ne zanima. Za te mlade ljudi, od katerih se pričakuje, da bodo pošteni ljudje, samoupravljalci, bi lahko rekli, da lebdijo. Nič jih ne zanima - razen šola (ali pa še ta ne). No, nekaterim ljudem je malo dovolj, drugim pa je že to preveč.

Branijo se, češ da ni časa. Vsak izgovor je dober. Res, časa ni mnogo, vsekakor pa ga ni premalo, le vzeti si ga je treba.

Nekateri pravijo, da ga rajši uporabijo za delo v kaki bolj koristni zadevi. Saj je morda čisto normalno, da mislijo tako! Zakaj? Predvsem zato, ker se mladi v svojih OO-ijah ne počutimo doma, ker nas mladinska organizacija ni udomačila, ker jo vse preveč gledamo kot krožek.

Kar pogledjte, kako je, ko se našteva aktivnosti na šoli. Pove se, da so učenci aktivni v OZN, ŠSD, strelskem, biološkem, marksističnem krožku in tudi v mladinski organizaciji - namesto da bi rekli, da so aktivni mladinci, ker delajo v teh krožkih, saj je vendar vsaka dejavnost le del mladinske organizacije.

Ne razumemo ali nočemo razumeti, da je vsak mlad človek poln energije in da je marsikdo ne zna pravilno uporabiti.

Na mladinsko organizacijo gledamo takole: "ja, borci imajo svojo, pa sindikat, ja no še mladince so nas mogli nekam vtakniti. Sicer pa menimo, da je to le za grebatorje, da posameznika sploh ne upoštevajo, da se tisto, kar predlagamo sploh ne bo uresničilo."

Zakaj tako?

Zakaj v razredih tega, kar vas žuli ne poveste delegatu?

- Njegova dolžnost je, da pove mnenje razreda na sestanku. Vendar bi lahko na prste prešteli, kolikokrat se je kdo izmed delegatov oglasil. Poleg tega vsi delegati sploh niso delovali kot delegati - torej vezi med predsedstvom in razredom ni bilo. Če bi to pisalo v časopisu za kakšno tovarno, bi novinar napisal "delegatski sistem ne funkcionira". Od kje nam torej pravica, da se posmehujemo tistim v tovarnah.

In tako se je često dogajalo, da so besede na sestankih zazvene v prazno. Mladinska organizacija pa je naša - mladinska - in mi smo mladi. Zakaj tega ne izkoriščamo, zakaj smo podobni vitkemu drevescu, ki ga veter maha... Zakaj nočemo biti podobni orjaškemu drevesu - ali misliti, da Jugoslavija tega od nas ne pričakuje?

Kaj ima vse to opraviti z mladinsko organizacijo na naši šoli? Ja, tudi na naši šoli, ker iz majhnega raste veliko. Mladinska organizacija pa bo to postala le, če boš tudi ti njen aktiven član.

Pa ne član z besedami, ampak član z rokami, z delom. Saj če bi malo kokodakanja pomenilo jajce, bi na vseh sestankih jedli omlete.

Upam, da jih danes ne bomo.

Hvala!

POROČILO O DELU KOMISIJE ZA IPD ZA ŠOLSKO LETO
1983/84

1. člani komisije: - Vuga Stojan
 - Tripkovič Mitja
 - Hreščak Saša
 - Batagelj Nataša
 - Sever Peter
 - Mikuž Zvonko
 - Gombač Miran, predsednik
2. V tem šolskem letu smo si zadali naslednji program:
 - a) nadaljevati z organiziranjem predavanja v okviru MK,
 - b) organizirati skupino za študij del marksističnih klasikov,
 - c) ob pomembnejših praznikih in spominskih dnevih razobesiti plakate na naši oglasni deski,
 - d) organizacija okroglih miz, ki bi obravnavale aktualne teme,
 - e) organizacije tekmovanja TITO-REVOLUCIJA-MIR.

Našega programa nismo v celoti izvedli. Največ smo naredili na področju organizacije predavanj v okviru MK. Predavanja so bila dobro obiskana, čeprav smo imeli nekoliko težav z neprimernimi termini in zamujanjem predavateljev.

Poizkusili smo tudi z organizacijo skupine za študij marksističnih klasikov, vendar smo končali s tem, da smo razdelili gradiva.

Tudi z organizacijo tekmovanja TITO-REVOLUCIJA-MIR je bilo precej težav - predvsem je bil problem pridobiti učence, da bi na tem tekmovanju sodelovali. Kljub temu smo uspeli sestaviti ekipo (Likar Ervin, Urdih Iva, Poljšak Andrej), katere člane moramo za njihovo požrtvovalno delo pohvaliti.

Nismo organizirali okroglih miz z aktualno tematiko niti nismo izdelali plakatov, kar moramo pripisati predvsem naši

nedelavnosti.

V 2. polletju je naša dejavnost precej upadla, čemur je najbrž kriva popolna nezainteresiranost večine učencev za naše delo.

POROČILO KOMISIJE ZA KULTURO

V letošnjem šolskem letu z delom komisije nismo zadovoljni. Ne moremo reči, da nismo naredili ničesar, toda delovanje nam je onemogočala neresnost med člani komisije, ki jih tudi nismo uspeli zamenjati. Vzrok za okrnjeno delovanje pa je po našem mnenju tudi delo komisije za družabno dejavnost, ki nam je odžirala področja: n.pr. pripravljane koncertov, ipd.

Predlagamo, da se zaradi sorodnega področja dela združijo komisije za informiranje, družabno dejavnost in kulturo. Stevilčnost lahko tudi ostane ista. Menimo, da bi bilo tako naše delo učinkovitejše.

V okviru komisije je deloval oktet, vendar je v zadnjem času zanimanje pevcev upadlo. To je velika škoda zaradi že dosežene kvalitete.

Sodelovali smo z JLA na kvizu "Mladost v pesmi, besedi in spretnosti", kjer smo pripravili kulturni program. Sodelovali smo v Ajdovščini in Tolminu.

Z delovanjem je pričel tudi dramski krožek, ki pa je zaradi preobramenjenosti z rednim učenjem prenehal, z delom, nadaljeval pa bo jeseni. Tudi tu je vse odvisno od interesov učencev in njihove pripravljenosti za delo. Upamo, da vam bo v prihodnjem letu s tov. Vugovo uspelo.

S komisijo za informiranje smo skupaj pripravili radijsko oddajo.

POROČILO KOMISIJE ZA MDA

Komisija za MDP je celo šolsko leto sodelovala s centrom za MDP pri OK ZSMS Ajdovščina. Že v začetku leta smo si zastavili program dela, ki pa ga nismo izpolnili v celoti. Urejali smo oglasno desko, naleteli pa smo na nerazumevanje učencev, ker so bili plakati in vesti že čez nekaj dni potržani. Pripravili smo pogovor z brigadirji, ki so lani sodelovali na MDA "Kobansko '83" in z MDA "Vipavska dolina 83". Strinjali so se s tem, da so bile akcije dobro izvedene v vseh pogledih. Dogovorili smo se, da bi v naslednjem letu s pomočjo centra za MDP pri OK ustanovili Klub ajdovskih brigadirjev.

Z evidentiranjem smo pričeli razmeroma pozno, vendar ne po svoji krivdi. Kljub temu smo evidentirali 13 novih brigadirjev in 8 starih; ki so že sodelovali na MDA. Od tega je 18 učencev iz Doma učencev in 3 iz šole. Leti bodo od 2. avgusta do 2. septembra sodelovali z MDA "Drvar 84". Podrobnosti o tej delovni akciji še niso znane, vendar učenci prosijo, da bi jim zaradi možnega kasnejšega prihoda, šola dovolila, da prvi dan pouka opravičeno manjkajo.

Ob dnevu brigadirjev, 1. aprilu, smo centru za MDP pomagali urediti razstavo o življenju na MDA. Če bo mogoče, bomo to razstavo prenesli tudi na našo šolo, vendar smo dobili pogoj, da material ne pride v dotik z učenci. Zato bomo poskusili to izvesti v knjižnici tako, da bodo učenci videli razstavo skozi stekla.

Edino, kar nismo izvedli, je bila načrtovana okrogla miza in pa predavanja o MDA.

Komisija za MDA

Katarina Žagar

POROČILO KOMISIJE ZA SLO IN OD

Na letošnjem prvem sestanku smo si zadali šest nalog, realizirali pa smo samo štiri.

- Prva izmed nalog je bila pripraviti razpravo o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških obveznostih (službenje vojaškega roka 15 mesecev). Predaval nam je tov. Lukin Dragan - član oddelka za ljudsko obrambo v skupščini občine Ajdovščina. Razprava je uspela, pograšali smo predstavnice ženskega spola iz naše šole.
- Druga naloga je bila formirati ekipe, ki bi tekmovali na občinskem tekmovanju - mladost v besedi, pesmi in spretnosti. Občinsko tekmovanje je bilo 25. novembra 1983, republiškega pa letos ni bilo in zato so organizirali regijsko. Finalno tekmovanje je bilo v Tolminu. Tekmovali so učenci iz Naravoslovnega šolskega centra iz Nove Gorice in naša šola, ki je zmagala. Tekmovali so na temo Marksizma in razorožitve.
- Pripravili smo okroglo mizo z uvodnim predavanjem na temo Diktatura proletariata. Predaval nam je študent FSPN-ja iz Ljubljane tov. Pahor Borut. Predavanje je bilo zanimivo, kar je potrdila tudi udeležba poslušalcev.
- Naslednja naloga je bila pomoč pri pripravi obrambnega dne na naši šoli. Spremenili smo tudi dnevni red obrambnega dne, kakršen se je ponavljal že več let. Ni bilo več dolgočasnih pohodov (kondicijskih treningov), temveč smo preizkusili naše olarmne naprave in zaklonišče.
- Ena izmed nerealiziranih nalog je ta, da se nismo uspeli povezati z enotami JLA, ki so v Ajdovščini. To pa predvsem zaradi njihove nezainteresiranosti za medsebojno sodelovanje. Večkrat smo predstojnike JLA poklicali na pogovor o medsebojnem sodelovanju, vendar se le-ti niso odzvali.
- Letos tudi nismo ustanovili obrambnega krožka. Probleme smo imeli z mentorjem, nismo ga uspeli dobiti, anketa pa je pokazala nezainteresiranost učencev naše šole, zato se nam je zdelo nesmiselno ustanoviti ta krožek.

POROČILO O DELU KOMISIJE ZA INFORMACIJE

V tem šolskem letu komisija ni dovolj naredila. Učence smo obveščali le s plakati o nekaterih pomembnejših dogajanjih. Imeli smo namen pripravljati tedenske radijske oddaje, ker pa smo med odmori na hodnikih, kjer zvočnikov ni bilo, to ni bilo mogoče. Zvočnike so nam dolgo obljubljali, naposled pa zares montirali.

Skupaj s komisijo za kulturo smo pripravili radijsko oddajo "Zaspanci se prebujajo". Načrtovali smo še več takih oddaj. Namen teh oddaj je bil razvedriló ob predlagani glasbi, pa tudi boljše spoznavanje učencev med seboj. Foklepetali bi kaj s tistimi, ki so uspešno predstavljali šolo na tekmovanjih, kvizih, ... ipd, pa tudi s tistimi, ki so bili uspešni v izvenšolskih dejavnostih. Predstavljali bi delo krožkov, komisij. Če bi naleteli na odmevnost, bi lahko pripravljali tudi voščila ob rojstnih dnevih.

Na žalost je vse ostalo le pri načrtih, saj so že ob prvi oddaji nastopili tehnični problemi. Izkazalo se je, da so zvočniki prešibki, oziroma jih je premalo, zato bi bile kakršnekoli nadaljnje oddaje nesmiselne.

Mislimo, da komisije, ki bi imela nalogo le pripravljati plakate, ne potrebujemo. Mladinska organizacija ima dovolj komisij, ki učence seznanjajo z dogajanjem na svojih področjih. Predlagamo tudi združitev te komisije s komisijo za kulturo, saj se dejavnosti zelo prekrivajo. S tem bi dobili namesto dveh le občasno delavni eno zares delovno komisijo. Temeljitejše pa bi morali razmisliti tudi o članih komisije.

POROČILO KOMISIJE ZA ORGANIZIRANOST - 1984

Potek dela naše komisije po programu, ki smo si ga zastavili že na začetku leta, je bil naslednji:

1. Od povezovanj z ostalimi nam je najbolj uspelo povezovanje z občinsko konferenco Ajdovščina, čeprav še ta ni kazala prevelikega interesa. S KS, Primorjem, Quilianom in Petrinjo pa smo le izmenjali čestitke n.pr. ob novem letu, kar je bila ena izmed nalog naše komisije.

Povezava z JLA tudi ni obrodila nobenih uspehov, kar lahko trdimo pri vseh naših komisijah, saj kasarni Srečko Kosovel in "Pale" s tamkajšnjimi vojaki-mladinci nista kazali nobene zainteresiranosti po medsebojnem sodelovanju na vseh področjih udejstvovanja mladine.

2. Kot druga naloga nam je bila zastavljena tudi kontrola dela komisij za celotno OO ZSMS Srednje gradbene šole Veno Pilon Ajdovščina, kar pa se je sprti s soodločanjem in korigiranjem odločitev ali predlogov kazalo skozi vse leto. S komisijo za MDB smo se skušali dogovoriti za okroglo mizo o življenju brigadirjev, vendar za to ni bilo posebnega zanimanja. Posebna naloga, ki je bila izključno organizacijskega značaja je bila v tem letu: organiziranje ogleda olimpijskih iger v Sarajevu, kar smo z naše strani uspešno opravili. Skozi celotno šolsko leto smo opravljali tudi manjše naloge, ki so bile bolj za naše področje.

Za prihodnje obdobje predlagamo izpopolnitev programa, razširitev dela in nalog in res boljše uresničitev povezave z drugimi.

V komisiji sta poleg predsednika sodelovala dokaj aktivno le dva člana.

POROČILO O DELU KOMISIJE ZA ŠPORT

Med šolskim letom 1983/84 je komisija za šport izvedla le eno tekmovanje: nogometno tekmo med učitelji in učenci - 29. novembra.

Vzrok za to edino tekmovanje je bil v tem, da so posamezne panoge že prej vodili učitelji telesne vzgoje, poleg tega pa je bila med letom organizirana rekreacija, ki jo je vodil tov. Kranjc Stanko.

Hoteli smo izvesti tudi razna tekmovanja oz. sodelovati na športnem področju z JLA, pa je ostalo le pri dogovarjanju. Prav tako tudi ni bilo uresničeno sodelovanje s slovensko šolo v Stari Gorici.

DELO KOMISIJE ZA DRUŽABNE DEJAVNOSTI

Skupnost za družabne dejavnosti se je med šolskim letom ukvarjala z organizacijo plesov, glasbenih ur in drugih dejavnosti, ki popestrujejo šolsko življenje.

Plesi so se organizirali od začetka šolskega leta pa do vključno februarja. Imeli smo manjše probleme s financiranjem, ki pa smo jih ugodno rešili. Učenci hočejo dobro plesno glasbo, niso pa jo pripravljani plačati. Tako nekateri razredi niso plačali niti enega plesa, pa čeprav so na plesu bili.

Glasbena ura je bila samo ena. Učenci sami sploh niso zainteresirani za pripravo teh ur. Nobeden jih noče pripravljati, vsi pa bi radi poslušali.

Organizirali smo tudi akcijo pokaži kaj znaš. Namen tega je bil zbrati čim več glasbenikov, ljudi za škeče in igrice in druge nastope. Omejitev ni bilo, pa tudi cenzure ne. Rezultat akcije - število prijav 0.

Nasprotje temu je koncert okteta Big-Ben, kjer je bila udeležba polnoštevila.

Zaključek vsega tega je, da skupnost za družbeno dejavnost nima baze, na katero bi se lahko naslonila. Učenci niso pri-

pravljeni sodelovati ali pomagati pri organizaciji. Nekaj krivde nosijo delegati razrednih skupnosti, ker ne jamljajo posameznih sklepov v svoje razredne skupnosti, tako, da tudi nasprotnega odziva ni ali pa je največkrat zgrešen, kar je posledica neinformiranosti.

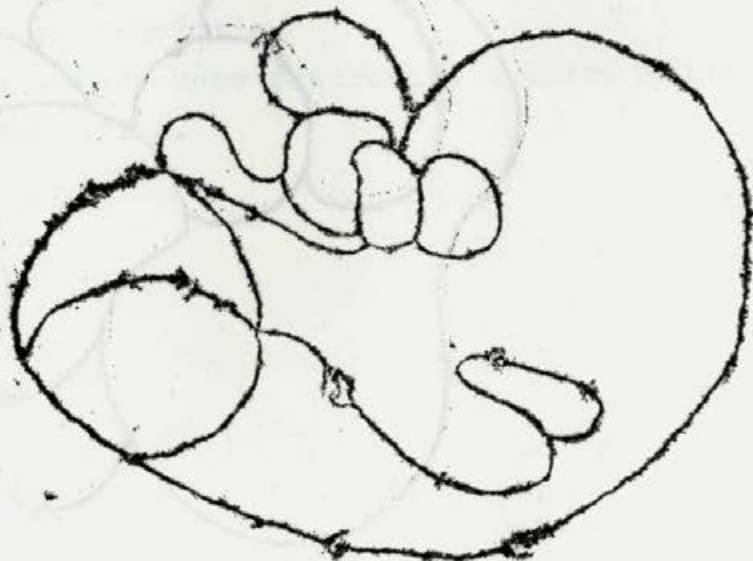
Skupnost je treba tudi reorganizirati. Zaradi vseh prej navedenih dejavnikov se je pojavila nezainteresiranost za delo, pa tudi novih idej je zmanjkalo.

POROČILO STRELSKEGA KROŽKA

Letos je na naši šoli prvič deloval tudi strelski krožek. Prostore smo si uredili na strelišču pri bazenu in že pred novim letom začeli s treningi. Včlanjenih je 21 učencev, vendar jih aktivno trenira le 8. Od začetka delovanja do danes smo imeli 9 treningov. Veliko jih je odpadlo zaradi postavljanja avtomatskih naprav na samem strelišču. Orožje imamo spravljeno v učilnici OIZ, vendar s takim krožjem ne moramo dosegati večjih rezultatov.

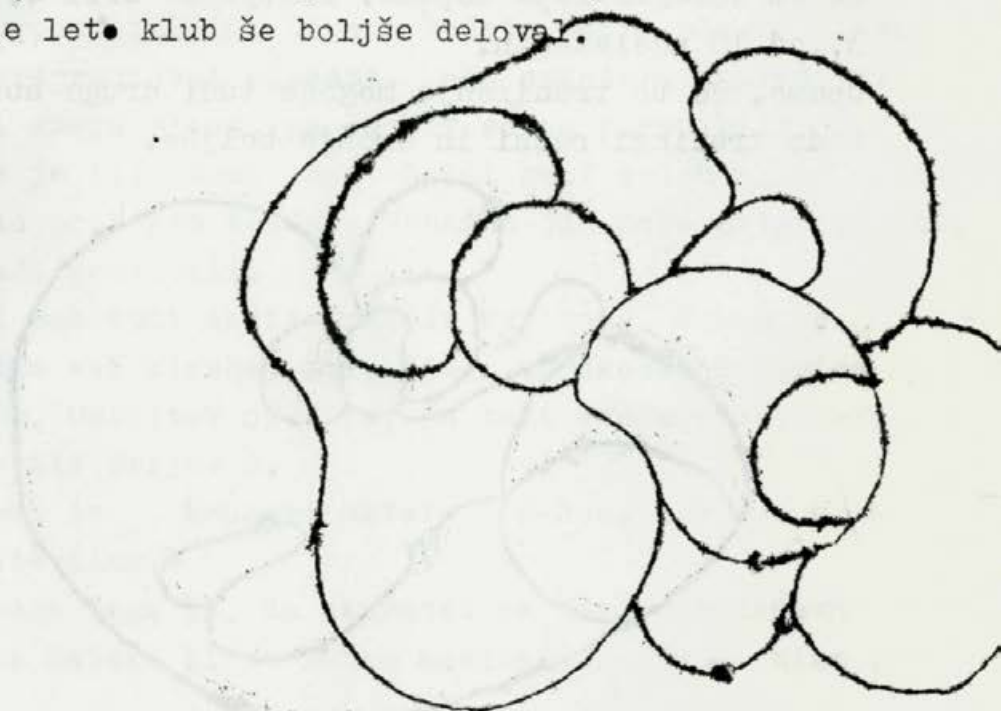
Sodelovali smo na DOSP-u v Postojni in kljub slabim razmeram dosegli lepe uspehe. Fantje so bili 4., dekleta pa 3., od 18 udeležencev.

Upamo, da bo treniranje mogoče tudi drugo šolsko leto, da bodo treningi redni in orožje boljše.

POROČILO KLUBA OZN

Delovanje kluba OZN na naši šoli bi lahko ocenili kot zelo uspešno vse do drugega polletja. Sestajali smo se redno, zanimanje učencev je bilo veliko. Sodelovalo je 25 članov, vsi pa niso prihajali redno. Mentor je bil tov. ravnatelj. Izdelali smo tudi svoj bilten, ki je izšel v mesecu decembru. Prodajali smo novoletne voščilnice. Obravnavali smo zanimive teme in se pogovarjali o problemih v svetu. Vsak teden smo imeli referate. Čeleli smo navezati stike z mirovnimi gibanji na zapadu, vendar nam ni uspelo. Imeli smo svojo oglasno desko, ki je bila vedno polna. Zbrali smo tudi materialna sredstva za žrtve imperialistične agresije ter podpise na peticijo Generalnemu sekretarju ZN, na katero smo dobili tudi odgovor. Sodelovali smo tudi pri izdelavi biltena O.C.K. OZN Ajdovščina. Svoj praznik 24. oktober smo praznovali v Kopru na mirovni manifestaciji. Naši člani so imeli predavanja na razrednih urah, tako smo hoteli pritegniti še več novih članov. Težave nam je delal predvsem urnik, nekateri so prej odšli domov, drugi pa so imeli pouk. Mislim, da se mladi zanimajo za svetovne probleme in da bo naslednje leto klub še boljše deloval.

LIKOVNI KROŽEK

Pod vodstvom mentorice Jazbar Irene smo se meseca marca 1984 začeli zbirati ob ponedeljkih po 7. šolski uri. Likovni krožek imamo v učilnici geografije. Na žalost to ni najbolj primeren prostor, saj imamo v isti učilnici učenci drugi dan pouk, tako, da moramo vsakič vse počistiti in pospraviti v omarice.

Le dve uri na teden je premalo, da bi lahko več ustvarili. Tako je tudi čas tisti, ki nas preganja. Vsak učenec ima največ tri dokončane slike. Pet ali šest učencev obiskuje krožek redno, nekaj pa je tudi takih, ki hodijo le redko. V teh mesecih smo si učenci izbrali razne likovne tehnike, kot so:

- tempera
- gvošč
- svinčnik
- oglje tehnika

Tudi več motivov smo imeli na razpolago:

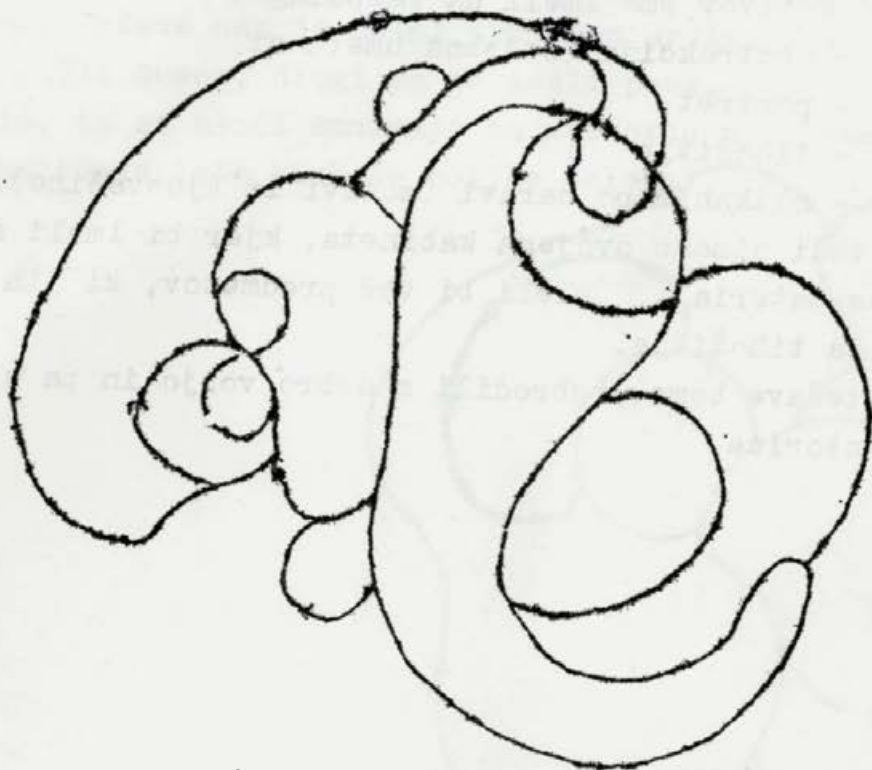
- abstrakcija (sodobna umetnost)
- portret
- tihožitje
- slikanje po naravi (motivi iz Ajdovščine).

Seveda tudi nimamo svojega kabineta, kjer bi imeli shranjen ves material. Želeli bi več predmetov, ki jih potrebujemo za tihožitje.

Vse te težave bomo prebrodili z dobro voljo in pa s pomočjo naše mentorice.

NOVOIZVOLJENO PREDSEDSTVO OO ZSIS

1. Predsednik	PAVLIČ Darja, 2. dr.
2. Podpredsednik	NARDIN Nataša, 3. dr.
3. Blagajnik	VELKAVRH Rado, 1.a
4. Tajnik	ŠIMAC Igor, 3.b
5. IPD	BAJAGELJ Nataša, 3.dr.
6. Kultura	ČUBEJ Nataša, 3.b
7. Informiranje	Žgavec Vojka, 3.dr.
8. MDA	bo še izvoljen
9. Organiziranost	LENSČAK Urška, 3.a
10. SLO	GRBEC Tedy
11. Šport	MIKUŽ Zvonko, 3.a
12. Družabna dejavnost	KALIN Valentina, 3.dr.
13. Mentor	prof. CIGOJ Dora

POSLAVLJAMO SE

Končno. Končuje se šolsko leto 1983/84.

Se zadnji finiš pri matematiki in angleščini, elipse, integrali, if stavki....., vsega je konec.

Sedaj vsaj svobodno dihamo.

Zvezki, tisti nepotrebni in dolgočasni so že dobili svoje mesto na podstrešju, le še tisti "za maturo" so sedaj aktualni.

Vam je žal da odhajamo? Nas boste pogrešali?

Ne veste, morda.

Tudi nas bi radi vprašali ali nam je žal, ker zapuščamo to šolo. Mislimo, da nam je nekoliko žal. Toda vse stvari se končajo in tako se je tudi naše šolanje tu na ajdovski gimnaziji.

Veliko lepih dni smo preživelili tu, pa tudi veliko divjih - toda človek se vsemu privadi in prav sedaj, ko smo postali imuni za vse - gremo.

Žalostno, a resnično.

Se matura, potem pa postanemo kolegi medicinci, ekonomisti, psihologi, profesorji, matematiki, pravniki...

Fantje sicer še prej odidejo na brezplačne počitnice - v vojsko, nekatera dekleta morda k matičarju...

Toda mi resnično odhajamo. Nič več čika med odmorom, nič prepisovanja, kdo nam bo pripovedoval pravljice o integralih in fotončkih.

Da, sedaj smo res gimnazijski maturanti, učenci tik pred zrelostnim izpitom. Nekateri še vedno idealisti in otroci, toda otroštvo se s tem poslavlja...

Hudo nam bo po vseh teh letih in težko bo začetni neko popolnoma novo življenje študentov v Ljubljani.

Poslavljammo se in s strašno dolgimi nogami odhajamo v svet. Še zadnji prispevek v Izviru in najlepše želje vsem, učiteljem, predvsem pa vsem trpečim na tej šoli!

Učenci 4. letnikov smo pripravili kratek intervju z nekaterimi učitelji, ki so se ukvarjali z nami.

Pa pogledjmo, ali so nas imeli radi, ali so se prijetno počutili v naših razredih, ali nas bodo pogrešali, kaj nam želijo.....

prof. Drago Bratina - ravnatelj

- zelo vas bom pogrešal...

- Zakaj?

- Ja... ker ste zadnja generacija gimnazijcev. Res mi je žal za staro, dobro gimnazijo. Vas je povsod opaziti. Kaj bo sedaj s kulturnimi in izvenšolskimi dejavnostmi...

- Kaj pa nam ob odhodu želite?

- Vse dobro. V današnjih časih je težko čobro, res dobro študirati, zato pa res vsem vse dobro.

prof. Lojze Likar - geografija (razrednik 4.b)

- Žalosten bom, ker boste odšli in ker vas ne bo več. Za razvoj naše šole pa se ne bojim....

- Kako ste se počutili med nami?

- Z vami sem se imel tako, tako - za štiri, no naj vam bo za štiri do pet (eprav vmesnih ocen ni več). Nekajkrat ste me sicer res razjezili, toda...

No ob odhodu pa vam želim veliko uspehov pri nadaljnjem šolanju, fantom pa veliko prijetnih dni v vrstah naše vojske.

Vse pa seveda veliko osebne sreče.

prof. Fedor Tomažič - fizika (razrednik 4.a)

- pogrešal vas bom, ko boste odšli.

- z vami sem se prav lepo pogovarjal in debate so bile zelo zanimive

prof. Nežka Likuž - samoupravljanje s temelji marksizma in zgodovina

- Če vas bom pogrešala? Vejetno. Sedaj bo na šoli vse nekoliko

drugače. Bili ste prav prijetni in imeli smo se lepo -
no, res pa je, da ste bili včasih tudi sitni...

Blaško LEHA - obramba

Ko je tovariš podpisoval naše spominske diplome je zav-
zdihnil. Kaj bo sedaj tukaj? Saj mi bo prav dolgčas po
vas...?

prof. Dora Cigoj - francoski jezik

Ali nas boste pogrešali?

- Seveda vas bom, saj vsa aktivnost leži prav na vas....

Kako pa ste se počutili v naši sredini med šolskimi urami?
Smo vas kdaj pošteno razjezili?

- Počutila sem se dobro, saj se z vami da delati. Motilo pa
me je to, da so pri francoščini manjkali vedno isti učenci.
Razjezili? NE - včasih sem res rekla da bom popenila ali pa
skočila iz kože - ha pa sem še vedno tu.

Kaj pa menite o našem znanju francosščine?

- No, znašli bi se že. Preciznega znanja slovnice pa nimate.
Vedno se je opazilo katere lekcije so vam všeč in katere
vam bolj ležijo...

prof. Dušan Bolko - telesna vzgoja

- Navadili ste se, sem vas veliko. Veliko ste pridobili z
delom in pravilnim odnosom do tega predmeta.

Žal mi je, ker ste zadnja generacija. Z vami je bilo pri-
jetno, imeli smo demokratične odnose - zdi se mi, da veste
v čem je bistvo...

Kaj naj vam zaželim...? Veliko individualnega ukvarjanja
s telovadbo. Pa še nasvet - redno obiskujte ure telovadbe,
ko boste na fakultetah pa tudi zase lahko kdaj pa kdaj te-
lovadite, ... Priporočam tek, odbojko, košarko. No tek, tek
- to je najboljše....

prof. Meta Doštjančič - matematika

Žal mi je, ker že greste, toda to je nujnost - po štirih letih morate oditi.

- Ste se imeli prijetno z nami?

Sorva mi v vaših razredih ni bilo prijetno, pozneje pa. Lahko smo delali. Pokazali ste dovolj veliko mero zrelosti in zaradi tega je bilo prijetno, včasih je bilo celo podobno seminarskemu delu...

- Kaj pa naše znanje matematike?

- Ugotavljam, da je znanje matematike iz leta v leto slabše, toda tisti, ki bodo pozitivni, bodo s svojim znanjem matematike štartali kjerkoli.

- No, sedaj ste v neugodnem položaju - pred mature in to je težko...

Kot prvo stvar bi vam zaželela, da bi vsakemu uspelo vpisati tisto, kar ga resnično veseli, kar ima resnično rad... Kot drugo pa vam želim tudi veliko uspehov ob opravljanju sprejemnih izpitov, in kot zadnje še veliko sreče v ljubezni.....

PO SONCU

Kmalu bodo trave bolj zelene in odprlo se bo tisoč drobnih cvetov.

Kmalu bomo svoje roke odprli soncu in razprostrtih rok čakali vetra.

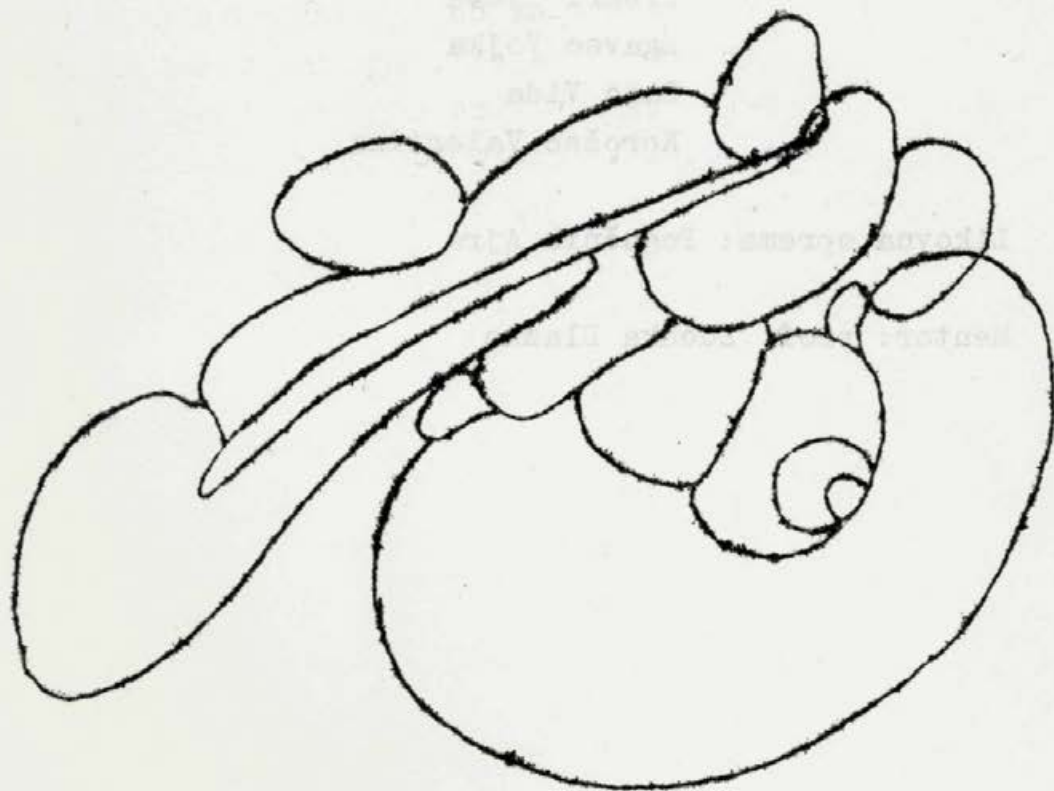
Kmalu, kmalu se bo končalo naše otroštvo.

Kmalu, prekmalu bomo zapustili te naše poti in našli popolnoma druge.

Kmalu, kmalu bo vsega konec in začelo se bo nekaj novega.

Se tega veselimo?

Nas je strah?

I Z V I R

Glasilo Srednje gradbene šole

Veno Pilon Ajdovščina

Številka: 4

Šolsko leto 1983/84

Glavni urednik: Marija Remškar

Uredniški odbor: Pogačnik Ajra

Vidmar Bogdan

Premrl Tjaša

Žgavec Vojka

Bajc Vida

Korošec Valentina

Likovna oprema: Pogačnik Ajra

Mentor: prof. Zdenka Blažko

